

obrtnik podjetnik

OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA
SLOVENIJE

ozs.si/obrtnik-podjetnik.si

UKREPI:

OZS pozvala vlado k odprtju dejavnosti

Aktualne informacije o ukrepih za omilitev posledic koronavirusa spremljajte na spletni strani

www.ozs.si in FB profilu www.facebook.com/OZSsi

Povezljivost Online in offline

Novi Golf Variant

Avto za vse, ki želijo kar najbolje izkoristiti vsak dan. Novi Golf Variant vas po želji poveže s spletom in okolico. Poleg tega lahko prek aplikacije We Connect* s pametnim telefonom dostopate do funkcij vozila. Med vožnjo, na kavču ali v pisarni.

Več Golfa kot kdajkoli prej

Emisije CO₂: 110–102 g/km. Kombinirana poraba goriva: 4,7–3,9 l/100 km. Emisijska stopnja: EURO 6. Emisije NO_x: 0,0426–0,0303 g/km. Število delcev: 0,00486–0,00001 x 10¹¹. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Nekatera prikazana in navedena oprema je na voljo opcijsko. *Za uporabo storitev We Connect potrebujete uporabniški račun Volkswagen ID. Porsche Slovenija d.o.o., Bravničarjeva 5, 1000 Ljubljana. Slika je simbolna.

Želimo delati!

Že več tednov, nekateri pa celo več kot mesec dni na podlagi vladnega odloka ne smete opravljati svoje dejavnosti. Sprva smo mislili, da gre le za začasen ukrep, a žal številne dejavnosti ostajajo zaprte. Medtem pa najbolj boli dejstvo, da se epidemiološka slika ne umirja, kar lahko nakazuje dvoje. Da dejavnosti, ki so sedaj zaprte, nikoli niso bile vir okužb, drugič pa to, da je delo na črno zaradi zaprtja v polnem razcvetu. S tem pa po našem prepričanju le še povečujemo tveganje za prenos okužb.

V OZS zato vztrajamo pri naši zahtevi, da se dejavnosti odprejo, seveda ob upoštevanju strogih zaščitnih ukrepov. Prepričan sem, da se bo posledično izboljšala tudi epidemiološka slika, saj bo manj dela na črno po zasebnih domovih in garažah. Ne nazadnje pa tudi naši člani menijo, da bi lahko svoje delo varno opravljali še naprej ob upoštevanju zaščitnih ukrepov. Zaskrbljujoče pa je, da vas kar tretjina razmišlja o zaprtju podjetij zaradi posledic epidemije. To je med drugim pokazala anketa, ki smo jo med člani izvedli sredi novembra. Da je situacija nevarna, pa kažejo tudi podatki Zavoda RS za zaposlovanje. Novembra letos je namreč število brezposelnih poskočilo za več kot 16 odstotkov v primerjavi z enakim obdobjem lani. Edina možnost, da preprečimo zapiranje naših podjetij in še številčnejša odpuščanja, je torej takojšnje odprtje dejavnosti. Obrtniki in podjetniki želimo delati!

Za omilitev posledic drugega vala epidemije je vlada sicer konec novembra sprejela že šesti protikoronski paket, ki med drugim rešuje tudi problematiko fiksnih stroškov. Kot veste, je bila prav pobuda naše zbornice, da se krijejo fiksni stroški vsem tistim, ki jim je vlada z odlokom prepovedala opravljanje dejavnosti ali omejila njihovo poslovanje. Do povračila bodo upravičeni vsi, ki jim bo promet v zadnjem četrtletju leta 2020, v primerjavi z istim obdobjem v letu 2019, upadel za vsaj 30 odstotkov. S PKP6 se podaljšuje ukrep čakanja na delo, s spremembo, da lahko podjetja dobijo 100-odstotno nadomestilo v primeru, da je skupni znesek omejen na 800.000 evrov. Nekatere naše predloge so torej upoštevali v PKP6, smo pa že usmerjeni v oblikovanje PKP7, s katerim bi še dodatno pomagali malemu gospodarstvu. Kot veste, je naš zbornični sistem v imenu MGRT v novembru razdelil pet milijonov zaščitnih mask samozaposlenim ter mikro podjetjem z enim do največ štirimi zaposlenimi. Ker je bilo povpraševanja med člani in nečlani veliko, do mask niste prišli vsi. Zato smo resornega ministra Počivalška že pozvali, da v PKP7 zagotovi dodatne količine, da bodo brezplačne maske dobili vsi tisti, ki jih v okviru tokratnega razpisa niso prejeli.

Da delamo odlično in v dobrobit vas, spoštovani članice in člani, pa nam sporočate tudi vi. Zgolj v mesecu novembru, ko je bil drugi val na vrhuncu in situacija v malem gospodarstvu zares kritična, se je v našo zbornico včlanilo kar 140 novih članov. To je največ na mesečni ravni v tem letu. Veseli me, da tudi nečlani prepoznavajo naš trud in predvsem dejstvo, da smo le povezani lahko močnejši. Več nas je, bolj nas vlada sliši in usliši. Zato iskrena hvala vsem dolgoletnim in vsem novim članom, da kljub težkim časom ostajate z nami. Za vas se borimo in vztrajali bomo, da čim prej zaženemo dejavnosti in slovensko malo gospodarstvo! To vam obljubljam.

Decembrski čas bo, kot vse kaže, letos obarvan z epidemijo COVID-19, kljub temu pa vam želim prijetne in čim bolj mirne božično-novoletne praznike. Srečno.

Branko Meh, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

**obrtnik
podjetnik**

Kolofon

Letnik XLIX, številka 12, december 2020

Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
tel. 01 58 30 500

Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana

Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;

e-pošta: revija.obrtnik@ozs.si; spletna stran:

www.ozs.si/obrtnik

Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559

Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533

Vodja skupine za komuniciranje, novinarka:

Mira Črešnar, tel. 01 58 30 823

Trženje: Maja Djordjevič, tel. 01 58 30 801

Naročnina, mali oglasi – tajnica redakcije:

Barbara Peteros, tel. 01 58 30 507

Naklada: 31.000 izvodov

Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina

60 evrov (5-odstotni DDV je vključen v ceni).

Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:

02013-0253606416

Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij in

priloga za tisk: Žiga Okorn in Barbara Sirk,

www.uvid.si

Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje

ISSN 2385-9849

Najboljši servis

za obrt in podjetništvo!

Že od leta 1969

**OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Vse na enem mestu

zastopamo • informiramo • povezujemo • svetujemo • izobražujemo • promoviramo

na krovni organizaciji v Ljubljani in na 62 območnih zbornicah po vsej Sloveniji!

AKTUALNO

4-14

IZ OZS

16-27

PODJETNO

28

OBRTNIKOV SVETOVALEC

31

SEKCIJE

58-65

OOZ

66-69

SEJMI IN POSLOVNA SREČANJA

72

IZOBRAŽEVANJE IN PRENOS ZNANJ

73

NAŠI ČLANI

75

OBRTNIKOVA BORZA

78-80

Predlogi OZS na PKP6 in obeti za PKP7

Obstoj številnih podjetij in delovnih mest v malem gospodarstvu je zaradi posledic epidemije ogrožen. OZS je zato predlagala amandmaje na PKP6, ki so bili delno upoštevani, pripravlja pa tudi že predloge za PKP7. [stran 8](#)

OBRTNIKOV SVETOVALEC

[stran 31](#)

OZS pozvala vlado k odprtju dejavnosti

Številne dejavnosti so na podlagi vladnega odloka zaprte že več tednov. OZS je zato Vlado vnovič pozvala k odprtju dejavnosti. Da bi lahko ponovno delali, si namreč želijo frizerji, kozmetiki, cvetličarji, vrtnarji, trgovci, kemični čistilci, lastniki avtopralnic, gostinci, usnarji, tekstilci, avtošole in drugi. Ob tem zbornica opozarja na razmah dela na črno. [stran 4](#)

Posebne gradbene uzance

Posebne gradbene uzance so zbrana in poenotena pravna določila, ki se običajno uporabljajo v pogodbenih tekstih na gradbenem področju. Gradbene uzance so bile po več kot štirih desetletjih uporabe potrebne posodobitve, saj se je v tem obdobju spremenil širši zakonodajni okvir povezan z gradbeništvom, oblikovale pa so se tudi nove poslovne prakse. [stran 58](#)

Kje je smisel zapiranja avtopralnic

Stroka si v primeru avtopralnic prizadeva, da bi pristojnim dopovedala, da je prepoved zanje res nesmiselna in v nekaterih točkah celo nevarna, jezi pa jih tudi neupoštevanje odlokov, saj s tem prihaja do neljalne konkurence. [stran 65](#)

NASLOVNICA
Bigstock

OBRTRNIKI ŽELIJO DELATI

OZS pozvala vlado k odprtju dejavnosti

Številne dejavnosti so na podlagi vladnega odloka zaprte že več tednov, nekatere pa celo več kot mesec dni. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je zato Vlado vnovič pozvala k odprtju dejavnosti. Da bi lahko ponovno delali, si namreč želijo frizerji, kozmetiki, cvetličarji, vrtnarji, trgovci, kemični čistilci, lastniki avtopralnic, gostinci, usnjarji, tekstilci, avtošole in drugi. V OZS smo obenem opozorili, da se sedaj številne storitve odvijajo na črno v zasebnih domovih in garažah, brez vsakršnega nadzora nad upoštevanjem zaščitnih ukrepov, s čimer pa le še dodatno povečujemo tveganje za širjenje okužb s COVID-19.

» **R**estavracije, lokali, frizerski, kozmetični saloni in druge storitvene dejavnosti so z odlokom zaprte že tedne, epidemiološka slika pa se kljub temu ni izboljšala. To pomeni, da zaprtje dobršnega dela gospodarstva ni prineslo pričakovanih rezultatov. Predlagamo torej drugačen pristop k reševanju epidemije. Z odprtjem dejavnosti pa bi zagotovili popoln nadzor nad izvajanjem zaščitnih ukrepov, po drugi strani pa bi preprečili delo na črno, kjer ni nikakršnega nadzora. S tem bi omejili tveganje za prenos okužb, posledično pa bi se zmanjšalo tudi število okužb. Zavedati se moramo, da z zaprtjem dejavnosti povzročamo ogromno gospodarsko škodo, ob tem pa ni nobenih dokazov, da so bile te dejavnosti kadarkoli viri okužb,« je prepričan **predsednik OZS Branko Meh**. Da bi svoje delo lahko varno opravljali še naprej ob upoštevanju zaščitnih ukrepov, pa meni kar 97 odstotkov obrtnikov in podjetnikov, ki so sredi novembra sodelovali v anketi OZS.

Izjavo NIJZ, da se virus najbolj širi na delovnih mestih, pa je predsednik Meh komentiral takole: »Več kot očitno je, da delno zaprtje gospodarstva ni prineslo rezultatov in da ukrepi ne učinkujejo. Ostro pa nasprotujemo temu, da se sedaj išče grešnega kozla v delu gospodarstvu, ki sploh še lahko obratuje.«

Vlada je konec novembra na podlagi

ocene Strokovne skupine za zajezitev in obvladovanje epidemije COVID-19 ponovno podaljšala ukrepe za teden dni. V OZS smo ob tem izrazili razočaranje, da vlada ni prisluhnila našim argumentom in se odločila za odprtje dejavnosti. Meh je prepričan, da bi morali za točnejše podatke o okužbah na delovnem mestu povprašati delodajalce. Sedanji rezultati namreč temeljijo na izjavah zaposlenih. »Dejstvo je namreč, da se okužbe širijo na zasebnih druženjih in pri opravljanju storitev na črno, ki so zaradi zaprtja v polnem razmahu! V naših podjetjih in obratovalnicah namreč upoštevamo stroge zaščitne ukrepe in je tveganje za prenos okužbe minimalno,« je poudaril Meh.

V OZS smo predlagali drugačen pristop in takojšnje odprtje **frizerskih in kozmetičnih salonov ter podobnih dejavnosti**. Prav na tem področju se odvija največ dela na črno in brez upoštevanja zaščitnih ukrepov za preprečevanje širjenja okužb s koronavirusom. Higijenski standardi na tem področju so že sicer izjemno strogi, zato menimo, da se delo v salonih, ob upoštevanju strogih ukrepov NIJZ, lahko nadaljuje. Prav tako naj se omogoči opravljanje drugih dejavnosti za nego telesa (solne sobe, masažni saloni in savne, solariji), s čimer bi ne nazadnje razbremenili zdravstveni sistem.

Predlagali smo odprtje vrtnarij in cvetličarn. Slovenski **cvetličarji in vrtnarji** so se znašli v neenakopravnem položaju, saj trenutno lahko cvetje prodajajo le v živilskih trgovinah, bencinskih servisih, poštah. Dejstvo je, da bi tudi v cvetličarnah in vrtnarijah lahko zagotovili ustrezne pogoje, kjer bi lahko prodaja potekala nemoteno, brez možnosti za širjenje okužbe. Pred nami je praznični čas in ljudje si želijo ob trenutnih ukrepih, ko so v glavnem doma, prijetno in okrašeno bivalno okolje, kar ne nazadnje zelo blagodejno deluje tudi na njihovo psihično stanje.

Vladi smo predlagali, naj med izjeme v Odloku o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v RS vključi tudi **manjše specializirane trgovine**. Mali trgovci opozarjajo, da bi lahko zagotovili ustrezne pogoje za varno prodajo oblačil, obutve in ostalih izdelkov v malih in pretežno specializiranih prodajalnah. Obenem menimo, da se v manjših prodajalnah lažje ohranja razdalja in omejuje stike med potrošniki, pri čemer je verjetnost okužb celo manjša kot v velikih prodajalnah trgovskih sistemov, ki nemoteno obratujejo tudi sedaj. Mali trgovci obenem opozarjajo, da gre za nelokalno konkurenco.

Za **gradbeno dejavnost** predlagamo, da se med izjeme doda dela na zunanjo-

Bigstock

sti objektov (strehe, fasade, zunanje ureditve, prizidki, nadstreški, montaže ipd., skratka vsa dela, ki se opravljajo zunaj), saj je pri tovrstnih delih zelo majhna možnost prenosa okužbe. Vsekakor pa se bodo tovrstna dela izvajala brez stikov med potrošniki in izvajalci ter ob upoštevanju vseh previdnostnih ukrepov NIJZ. Prav tako predlagamo, da bi se med izjeme dodalo izvajanje del v praznih stanovanjih, saj tudi v tem primeru ne prihaja do stika med potrošnikom in izvajalcem del. Dela v praznih stanovanjih so vezana bolj ali manj na razna zaključna in obrtniška dela – slikopleskarska, keramičarska, mizarska, inštalaterska, montažna dela, polaganje podov ipd.

Predlagali smo tudi odprtje **kemičnih čistilnic in pralnic**. Veliko ljudi namreč nujno potrebuje čista oblačila za vsakodnevno opravljanje dela. Kemične čistilnice in pralnice imajo že sedaj dobro higiensko prakso, prav tako ne prihaja do neposrednega stika s potrošniki. Obenem opozarjamo, da so v vseh sosednjih državah kemične čistilnice in pralnice odprte in lahko nemoteno skrbijo za higieno prebivalstva.

Prav tako smo apelirali na vlado, da se odprejo **avtopralnice**, kjer je za-

gotovljen minimalen možen stik s potrošniki. Poleg tega se v samopostrežnih avtopralnicah storitev opravlja na prostem, v tunelskih avtopralnicah pa stranka vozila sploh ne zapušča. Skladno z navodili mora stranka pred uvozom v avtopralnico ugasniti vse prezračevalne naprave in klimo v vozilu, s čimer se onemogoči morebitno širjenje vodne meglice v vozilo. Poleg tega se v avtopralnicah uporabljajo tudi čistila in razkužila, kar zelo zmanjšuje možnost prenosa okužbe.

Predlagali smo tudi odprtje **usnjarske in tekstilne dejavnosti**, ki so sicer zelo različne (od izdelave in popravila usnjenih izdelkov do šivanja vseh vrst oblačil, zaves in tehničnih tekstilij ter šiviljskih popravil), v večini pa je stik s potrošniki minimalen. Vse storitve se izvajajo na izdelku in ne na potrošniku, pri prevzemu pa je ob upoštevanju priporočil NIJZ možnost za prenos okužbe minimalna.

Delnega odprtja si želijo tudi **gostinci**. Menimo, da bi bilo bolj varno in predvsem bolj zdravo, da bi delavci pojedli tople obroke za mizo v lokalih, kot na primer v kombijih, kjer ni ustreznih razdalj, ali po gradbiščih, kjer je sedaj

že mrzlo. Predlagamo, da gostinci lahko za zaključeno skupino delavcev torej omogočijo vsaj tople obroke v prostorih gostinskega lokala za mizo na toplem, ob tem pa poskrbijo za ustrezno zaščito ter da se delavci različnih podjetij ne mešajo med sabo. Glede na to, da so gostinci zaprti najdlje časa, skupaj v tem letu že več kot tri mesece, epidemiološke razmere pa se ne izboljšujejo, ponovno poudarjamo, da gostinski lokali nikoli niso bili vir okužb. Gostinci vztrajajo, da se jim omogoči delo vsaj na terasah lokalov ter za podjetja s pogodbami.

Gostinci so obenem predlagali, da se čim prej oblikuje PKP7, v katerem bi panogo gostinstva in ostale najbolj prizadete panoge obravnavali ločeno, finančno pomoč pa bi jim zagotovili takoj. Prav tako so predlagali, da turistične vavčerje razširijo na vse turistične panoge, tudi za gostinstvo.

Poleg zgoraj naštetih, smo na vlado naslovili pobudo še za odprtje **zlatarske in urarske dejavnosti, fotografske dejavnosti, dejavnosti fotokopirnic in avtošol ter servis računalnikov in perifernih enot**.

MIRA ČREŠNAR

ANKETA OZS

Tretjina obrtnikov in podjetnikov razmišlja o zaprtju dejavnosti

Kar tretjina obrtnikov in podjetnikov zaradi posledic epidemije razmišlja o zaprtju svoje dejavnosti, večina pa je prepričana, da bi lahko ob upoštevanju vseh samozaščitnih ukrepov še naprej varno opravljala svoje delo. To je med drugim pokazala anketa, ki jo je OZS izvedla med svojimi člani, obrtniki in podjetniki, sredi novembra.

» Rezultati ankete so zaskrbljujoči, saj kar tretjina obrtnikov in podjetnikov razmišlja o zaprtju dejavnosti. Da so v stiski tudi obrtniki in podjetniki, ne le zdravstvo, sicer opozarjamo že ves čas. Vlada se je včeraj odločila za zaprtje večine storitvenih dejavnosti za dva tedna, zato v OZS vztrajamo pri tem, da vsem tistim, ki niso po svoji krivdi zaprti, država v celoti pokrije fiksne stroške, stroške nadomestil plač delavcem, temeljni dohodek in najemnine za poslovne prostore,« ob tem podarja **predsednik OZS Branko Meh**.

96 odstotkov vprašanih se ne strinja s popolnim zapiranjem gospodarstva, odstotek več pa jih ocenjuje, da bi svojo dejavnost lahko varno opravljali še naprej, ob upoštevanju strogih zaščitnih ukrepov. Zgolj pol odstotka anketirancev je odgovorilo, da so se v podjetju že soočili z okužbo s COVID-19 pri zaposlenih.

Odpuščala je petina

40 odstotkov sodelujočih v anketi je odgovorilo, da so morali v drugem valu epidemije COVID-19 na podlagi odloka začasno zapreti dejavnost. Kar 71 odstotkov pa jih je moralo v drugem valu na podlagi odloka bistveno omejiti svoje poslovanje. Zaradi posledic epidemije in padca prihodkov je bila primorana odpuščati kar petina vprašanih.

Zanimalo nas je tudi, kolikšen padec prihodkov bodo po njihovih ocenah imeli

v letu 2020 v primerjavi z letom 2019. Da bo padec manj kot 20-odstoten, jih ocenjuje 32 odstotkov vprašanih, da bo padec med 20 in 40 odstotki, jih ocenjuje 42 odstotkov, med 40- in 60-odstotni padec napoveduje 16 odstotkov vprašanih, 10 odstotkov sodelujočih pa ocenjuje, da bodo imeli letos več kot 60-odstotni padec prihodkov.

Slabo polovico ukrepi zaobšli

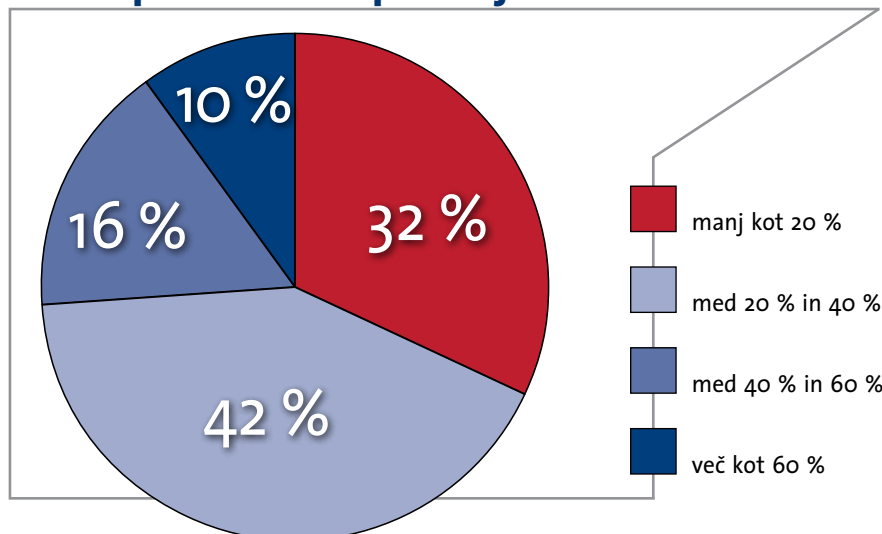
Vlada je sprejela že šest protikoronskih paketov. Kar 41 odstotkov vprašanih je odgovorilo, da so jih ukrepi zaobšli. Med razlogi za to izpostavljajo tudi ši-

ritev dejavnosti pred epidemijo, zaradi česar posledično niso dosegli kriterija upada prometa. Med tistimi, ki pa so koristili pomoč iz protikoronskih paketov, pa jih je največ, kar 43 odstotkov, koristilo ukrep čakanja na delo, ukrep subvencioniranja skrajšanega delovnega časa je koristilo 14 odstotkov vprašanih, univerzalni temeljni dohodek 37 odstotkov, druge ukrepe pa 16 odstotkov vprašanih.

V anketi je sodelovalo 1667 obrtnikov in podjetnikov, in sicer 38 odstotkov samozaposlenih ter 62 odstotkov delodajalcev. Anketo je OZS izvedla med svojimi člani, med 11. in 13. novembrom 2020.

MIRA ČREŠNAR

Padec prihodkov v primerjavi z lanskim letom

30 % obrtnikov in podjetnikov razmišlja o zaprtju dejavnosti

96 % vprašanih se ne strinja s popolnim zapiranjem gospodarstva

97 % vprašanih bi lahko ob upoštevanju zaščitnih ukrepov še naprej varno opravljalo svojo dejavnost

Le v **0,5 %** podjetjih so se že soočili z okužbo s COVID-19 pri zaposlenih

40 % podjetij je moralo na podlagi odloka zapreti dejavnost

20 % jih je moralo zaradi epidemije že odpuščati

41 % podjetij so ukrepi zaobšli

43 % podjetij je koristilo ukrep čakanja na delo

37 % vprašanih je prejelo univerzalni temeljni dohodek

PREDLOGI OZS NA PKP6 IN OBETI ZA PKP7

Gre za vprašanje obstoja podjetij

Obstoj številnih podjetij in delovnih mest v malem gospodarstvu je zaradi posledic epidemije ogrožen. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je zato predlagala amandmaje na Predlog zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (PKP6), s katerimi bi omili katastrofalne posledice epidemije na malo gospodarstvo. Predlogi OZS so bili delno upoštevani, PKP6 pa je začel veljati 28. novembra. V pripravi pa so že novi ukrepi pomoči gospodarstvu, ki bodo vključeni v PKP7.

O amandmajih na PKP6 in o situaciji v malem gospodarstvu so razpravljali tudi člani Upravnega odbora OZS na njihovi redni seji konec novembra. »Številni obrtniki in podjetniki so bili primorani na podlagi odloka zapreti dejavnost ali omejiti svoje poslovanje. Lahko rečemo, da je drugi val še bolj prizadel obrtnike in podjetnike, saj so rezerve pošle že v prvem valu. Pod vprašajem niso zgolj delovna mesta, ampak tudi preživetje podjetij. Zavedati pa se moramo, da je od kondicije gospodarstva odvisno, kako hitro si bomo kot država opomogli po korona krizi,« je na seji poudaril **predsednik OZS Branko Meh**. Člani UO OZS pa so opozorili, da pomoč podjetjem prihaja prepozno. Številni obrtniki in podjetniki zato razmišljajo o odpuščanju in zaprtju dejavnosti, so še poudarili člani UO, in se zavzeli za čimprejšnje odprtje dejavnosti.

Amandmaji OZS na PKP6

• Kritje fiksnih stroškov

OZS je predlagala spremembo ukrepa delnega kritja fiksnih stroškov z omitvijo upada prihodkov s 40 na 20 odstotkov prihodkov od prodaje.

• Nadomestilo plač naj se krije v celi

Delodajalcem, ki so morali dejavnost na podlagi odloka države zapreti (ob prvi in drugi epidemiji), naj država povrne celotno nadomestilo plače delavca za čakanje na delo (bruto II), ukrep pa naj se podaljša do 30. 6. 2021.

Institut višje sile za samozaposlene je prinesel PKP5 in velja od 1. 9. dalje. Predlagamo, da se položaj samozaposlenih izenači s položajem delavcev, in se jim povrne izgubljeni dohodek tudi za obdobje od 13. 3. do 24. 6. za šoloobvezne otroke in do 31. 8. za vrtčevske otroke.

• **Kritje stroškov najemnin in odlog bančnih obveznosti**

Stroški najemnin predstavljajo velik strošek za podjetja. Država naj zato krije tudi strošek najemnin za poslovne prostore, ki so v zasebni lasti.

Ponovno apeliramo, da se v odlog plačila obveznosti vključi tudi obveznosti iz naslova lizinskih pogodb. Omejiti je treba tudi bančne stroške, povezane z odlogom obveznosti, saj ugotavljamo, da so nekatere banke nastale razmere izkoristile.

• **Vračilo državne pomoči in plačilo regresa**

Prejem vseh državnih pomoči (temeljni dohodek, oprostitvev plačila prispevkov, nadomestilo plače za čakanje na delo ipd.) je vezan na pogoj glede minimalnega upada prihodkov. V kolikor obrtnik ali podjetnik tega pogoja ne bo dosegel, bo moral državno pomoč vrniti. Predlagamo, da se v PKP6 uvede varovalka, in sicer, da določba glede vračila izredne pomoči ne velja za podjetja, ki jim je bilo z odlokom prepovedano ali omejeno opravljanje dejavnosti. V kolikor pa podjetje ni poslovalo v enakem obsegu leta 2020 v primerjavi z letom 2019, pa naj se jim omogoči neke vrste pravna varnost glede dokazovanja nepriljubljenosti poslovanja.

Obenem menimo, da je nesmiselno, da bi morali delodajalci, ki ne bodo dosegli zadostnega upada prihodkov v letu 2020, vračati državo pomoč. Naš predlog je, da se ta sredstva namenijo za raziskave in razvoj ter nagrade zaposlenim.

Delodajalcem, ki zaradi likvidnostnih težav v času epidemije svojim delavcem v letu 2020 niso izplačali regresa za letni dopust, naj se omogoči, da to storijo do konca leta 2021.

• **Minimalna plača**

V OZS vseskozi zagovarjamo dostojne plače za dostojno življenje. Zaradi trenutnih kriznih razmer pa predlagamo, da se minimalna plača zamrzne za vsaj še eno leto.

Več o končni vsebini PKP6 najdete v tokratnem Svetovalcu.

Kaj lahko pričakujemo v PKP7?

V OZS smo sicer že pristopili k oblikovanju ukrepov v PKP7, ki bo predvido-

ma sprejet sredi decembra. Kot ključne ukrepe predlagamo omilitev pogojev, na podlagi katerih bo obrtnik ali podjetnik upravičen do državne pomoči. Predlagamo posebno obravnavo posameznih dejavnosti in tistih, ki so bili na podlagi odloka v celoti zaprti. Hkrati predlagamo, da se tistim, ki upada prihodka niso dosegli zaradi neprimerljivega obsega poslovanja v primerjavi s preteklim letom, zagotovi individualna obravnava pri FURS-u. Tudi stroške najemnin poslovnih prostorov v zasebni lasti naj v celoti krije država. Zaradi negotovosti in kriznih razmer pa predlagamo zamrznitev minimalne plače za eno leto.

Po neuradnih informacijah naj bi osnutek PKP7 vseboval številne ukrepe za pomoč gospodarstvu, in sicer:

Sofinanciranje hitrih testov za podjetja

Na MGRT predlagajo zlasti ukrepe za izboljšanje likvidnosti gospodarstva, kar naj bi dosegli tudi z zagotovitvijo proračunskih sredstev slovenskemu podjetniškemu skladu za hitra likvidnostna posojila za mikro, mala in srednje velika podjetja. V osnutku je tudi predlagana pomoč gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom in drugim pri nakupu antigenskih hitrih testov. Ta naj bi znašala 40 evrov na zaposlenega.

Poseben ukrep predlagajo tudi za tako imenovano industrijo srečanj. Dogodki, kot so sejmi in razstave, bi se po novem lahko izvajali, a pod pogojem, da se pri dogodku upoštevajo pravila NIJZ-ja, vsem udeležencem pa je zagotovljeno testiranje z antigenskimi hitri testi na novi koronavirus.

Ugodna posojila za turistična in gostinska podjetja

Gostinskim in turističnim podjetjem naj bi se v sklopu PKP7 obetala zagotovitev proračunskih sredstev in sredstev SID banke za ugodna posojila za turistična in gostinska podjetja. Na zavodu za zaposlovanje se je od začetka epidemije COVID-19 do konca oktobra sicer prijavilo 9537 novih brezposelnih iz panoge gostinstva in turizma.

Sofinanciranje fiksnih stroškov

Pri delnem kritju fiksnih stroškov podjetij, ki ga je uveljavil šesti protikoronski zakon, so predvidene spremembe v smeri hitrejšega prejema pomoči in večje dostopnosti. Podjetja s področja turizma in gostinstva bodo v primeru upada prihodkov za več kot 70 odstotkov lahko dobila povračilo teh stroškov do višine 2000 evrov mesečno na zaposlenega in ne zgolj 1000 evrov, kot velja za vsa ostala.

Predvideni so še nekateri popravki veljavne protikoronske zakonodaje, med drugim delodajalcem pri uveljavljanju subvencioniranja čakanja na delo ne bo treba več dokazovati, da imajo poravnane vse dajatve. Se pa uvajajo kazni za predložitev lažne izjave pri uveljavljanju tega ukrepa.

Očitno se je našla tudi rešitev za najemnike poslovnih prostorov, ki niso v lasti države ali občin in jim zato v primeru upada prihodkov zaradi epidemije ne pripada oprostitvev plačila najemnine. Sedmi protikoronski zakon naj bi jim omogočil lažji odstop od najemne pogodbe, podaljšanje pogodbe za določen čas ter odlog plačevanja najemnine. Podjetjem, ki so prejela pomoč v okviru dosedanjih interventnih zakonov, a ne izpolnjujejo pogojev, prejete pomoči ne bo treba vrniti v enkratnem znesku, pač pa bodo to lahko storila v šestih obrokih.

Izvajalci cestnega prevoza potnikov so v skladu z dosedanjo protikoronsko zakonodajo upravičeni do pomoči za čas prvega vala epidemije ter zadnje tri mesece tega leta, zdaj pa naj bi se jim pomoč podaljšala za tri mesece, do marca oziroma do konca epidemije.

Zamrznitev minimalne plače

Predvideva se tudi zamrznitev minimalne plače, kar je bila zahteva delodajalskih organizacij. Nova formula za njen izračun naj bi bila uveljavljena šele 1. aprila, vendar bi šlo nato to zvišanje do konca septembra v breme države, je razvidno iz osnutka predlogov ukrepov, ki naj bi jih vključili v sedmi protikoronski zakon.

Kakšna bo dokončna vsebina PKP7, pa bo znano sredi decembra.

MIRA ČREŠNAR

POPOLNO ZAPRTJE DEJAVNOSTI

Ponovno zapiranje dejavnosti

Kaj lahko vseeno delamo?

Še pred mesecem dni je dokaj optimistično kazalo na to, da se bodo dejavnosti v odnosu do končnih potrošnikov lahko začele vendarle bolj pospešeno odpirati. Po takratnem odloku o zapiranju, ki je že sam določal precej izjem, sta mu sledili celo dve spremembi, ki sta razmere še dodatno izboljšali. Pa se žal ni izšlo. Jesenski drugi val epidemije novega korona virusa smo enostavno podcenili, okužbe so začele naraščati, obolelih je bilo vedno več in bolnišnice so začele pokati po šivih. Vlada se je zato ponovno odločila za skoraj popolno zapiranje dejavnosti v odnosu do končnih potrošnikov in je s ponedeljkom, 16. novembra 2020 zaprla veliko večino dejavnosti naših obrtnikov in podjetnikov.

Bigstock

Podlaga za tokratno popolno zapiranje je Odlok o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji, ki ga je Vlada RS sprejela 12. novembra 2020, v veljavo pa je stopil praktično takoj.

Z njim se je ponovno ustavilo skoraj vse. Res je, da so dejavnosti v odnosu do podjetij, torej na tako imenovanem B2B nivoju, lahko delovale naprej, pretežno industrijska proizvodnja in storitve za podjetja se torej niso ustavila, vendar pa veliki večini naših obrtnikov in podjetnikov, ki so usmerjeni v obrtni način dela in storitve do končnih potrošnikov, to ni kaj dosti pomagalo.

Tudi tokrat so jo tako najslabše odnesli tisti, ki delajo neposredno z ljudmi,

torej kozmetiki in frizerji, med najbolj prizadete dejavnosti pa moramo seveda dodati še gostince, ki jim tudi izjeme dostave hrane in sistema prevzema za s seboj, ne morejo pomagati dovolj. Poudariti moramo, da to še ne pomeni, da gre komur koli drugemu kaj bolje, končne kupce so izgubili vsi, le pravkar omejnjeni si na polju poslovanja med podjetji res ne morejo prav dosti pomagati, med tem ko drugi lahko dejavnosti vsaj malo rešujejo s spletno prodajo in prevzemnimi mesti.

Nekaj izjem vseeno je

Izjeme odlok predvideva v svojem drugem členu, te dovoljujejo opravljanje dejavnosti, ki so nujne za delovanje druž-

be, zagotavljajo varnost ljudi in premoženja ter preprečujejo nastajanje škode.

Med našimi dejavnostmi, za katere veljajo izjeme, tako lahko najdemo prodajalne z živili, prodajalne z medicinskimi in ortopedskimi pripomočki, servisne delavnice, v katerih se opravljajo storitve popravil in vzdrževanja motornih vozil in koles, dimnikarske storitve in gradbena dela na nenaseljenih gradbiščih.

Generalno je dovoljeno ponujanje in prodajanje blaga in storitev potrošnikom na daljavo, kot to ureja zakon, ki ureja varstvo potrošnikov.

Možen je osebni prevzem blaga ali hrane, mora pa potekati na prevzemnih mestih, kjer je zagotovljen minimalni stik s potrošniki med 6.00 in 21.00, medtem, ko dostava jedi ni časovno omejena, tudi med 21. in 6. uro ne, če imate za to registrirano dejavnost.

Dovoljeno je tudi opravljanje dejavnosti priprave jedi in pijač v primeru dostave ter opravljanje dejavnosti priprave in strežbe jedi ter pijač v organizacijah, ki izvajajo gostinsko dejavnost za svoje zaposlene oziroma varovance.

Ob tem velja tudi, da je število oseb v zaprtih javnih prostorih, v katerih se izvaja dejavnost ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom, omejeno s 30 kvadratnimi metri na posamezno stranko.

Po pojasnilih vlade v primeru napake na blagu potrošnik pri podjetju v garan-

cijskem roku uveljavlja svoje zahteve iz naslova stvarne napake ali garancije. Podjetje je v primeru nujnih storitev (popravlil) dolžno ravnati v skladu z določbami Zakona o varstvu potrošnikov, v primeru nenujnih popravil pa mora podjetje blago pregledati in se opredeliti do zahtevka potrošnika takoj, ko bo to mogoče / po prenehanju začasne preprečitve iz odloka.

Izvajanje izjem v praksi

Ker so definicije izjem v odlokih večinoma formalne, se pri njihovem izvajanju v praksi kaj hitro pokaže vrsta nedorečenosti o tem, kaj se res sme in česa ne.

Strokovne sekcije naše stanovske organizacije so zato tudi tokrat takoj pristopile k reševanju številnih odprtih vprašanj ter v sodelovanju s pristojnimi organi svojim članom sproti pošiljajo odgovore, pojasnila in tolmačenja, hkrati pa raziskujejo tudi zelo podrobne dileme delovanja posameznih dejavnosti, ki jih zakonodaja seveda ne more predvideti, v praksi na terenu pa kaj hitro pridejo v ospredje.

Tolmačenja za posamezne dejavnosti

V nadaljevanju vam zato predstavljamo tolmačenja, ki so za posamezne dejavnosti nastala po uveljavitvi odloka, torej do sedaj, skozi čas in glede na izzive s terena. Ob tem velja poudariti, da delo sekcij in svetovalcev intenzivno poteka naprej, zato bodite pozorni na sporočila sekcij, ki jih boste člani prejeli tudi v prihodnje.

Obrtniki in podjetniki so pri svojem delu trenutno zelo omejeni, upamo lahko le, da bodo epidemiološke razmere čim prej dopuščale smiselno odpiranje dejavnosti. Stanovska organizacija si na vsakem koraku intenzivno prizadeva, da bi dejavnosti lahko začele čim prej delovati. Soočamo se tudi že z delom na črno in kršenjem odloka, ki ga je v skrajnem obupu in gonu za preživetje vedno več, to pa bi najlažje odpravili, če bi dejavnosti čim prej smiselno, odgovorno in nadzorovano odprli. Zdržite in ostanite zdravi!

ANTON ŠIJANEC

IZJEME PO DEJAVNOSTIH, KI SE LAHKO IZVAJAJO TUDI NEPOSREDNO ZA POTROŠNIKE

GRADBINCI

in sorodne ter povezane dejavnosti z gradnjo (kleparji krovci, instalaterji-energetiki, elektro instalaterji, stavbni mizarji, steklarji, kamnoseki, teracerji, cementinarji, slikopleskarji, fasaderji...):

Izvajajo se lahko samo dela na nenaseljenih gradbiščih (objektih), pri izvajanju katerih je zagotovljeno, da ni stika s potrošniki. Izjema so tudi storitve, za zagotavljanje varnosti in zdravja. To ni jasno definirano, zato presodite odgovorno in dela dokumentirajte, zahtevajte izjavo stranke, gre za napake na vodovodih, strehah, inštalacijah, steklu ... Dokončate lahko nujna dela, začeta pred odlokom. Prazna stanovanja v blokih niso izjema.

PREVOZ POTNIKOV:

Tu velja poseben odlok le za izvajanje prevoza potnikov. Dovoljeno je izvajati posebne linijske prevoze potnikov in avtotaksi prevoze.

GOSTINSTVO:

Možen je osebni prevzem blaga ali hrane na prevzemnih mestih med 6. in 21. uro, konzumiranje hrane in pijače na javnih površinah ni dovoljeno, ker v praksi pomeni, da ne smete omogočati miz, stolov ali stojnic. Brez časovne omejitve lahko izvajate tudi dostavo.

AVTOSERVISERJI:

Delujejo lahko tehnični pregledi in vse servisne delavnice, v katerih se opravljajo storitve popravil in vzdrževanja motornih vozil in koles, to so vulkanizerske, avtomehanične, avtoličarske ali avtokleparske in avtoelektričarske delavnice ter delavnice za popravilo koles. Gume se lahko kupujejo pri vulkanizerjih in avtoserviserjih, kjer gume tudi montirajo. Dovoljena je tudi avtovleka in pomoč na cesti.

FOTOGRAFI:

Dovoljeno je le fotografitiranje za osebne dokumente.

ČEVLJARJI:

S potrošniki lahko neposredno poslujete le v primeru ortopedske obutve.

DIMNIKARJI:

Dimnikarske storitve lahko opravljate pod pogojem, da je prisoten samo izvajalec, če pa to ni mogoče, je lahko v prostoru prisoten izvajalec storitve in še ena oseba, ki je uporabnik.

ŽIVILCI:

Pekarne in mesnice, torej prodajalne, ki v pretežni meri prodajajo živila, so v celoti izjema, obratujejo po svojem urniku, seveda smiselno v okvirih 6. do 21. ure, tudi ob nedeljah, če so izjema v skladu z novelo Zakona o trgovini. Ne pozabite pa na omejitve strank v lokalu.

OPTIKI:

Optiki so delna izjema kot prodajalne z medicinskimi pripomočki, prodajate lahko le korekcijska očala in leče, ne pozabite pa na omejitve strank v lokalu.

ELEKTRO DEJAVNOST, KOVINARJI, ELEKTRONIKI IN MEHATRONIKI:

Kot izjema so dovoljena gradbena dela kot pri gradbincih na nenaseljenih gradbiščih. Podobno kot pri gradbincih so dovoljene tudi nujne storitve za zagotavljanje varnosti in zdravja, ki preprečujejo nastajanje škode.

Opozorilo: Vseh podrobnosti in interpretacij na tem mestu ne moremo navesti, zato vas prosimo, da si jih ogledate v prispevku na spletu, najdete ga na www.ozs.si v zavihku Koronavirus info, kjer poiščete novico Ponovno zapiranje - Kaj lahko vseeno delamo? Spremljajte tudi informacije, ki jih od sekcij prejimate po e-pošti.

UKREPANJE OB OKUŽBI S SARS-CoV-2

Kako je z vračanjem zaposlenih po okužbi?

Če smo še prejšnji mesec mislili, da smo na vrhuncu jesenskega drugega vala epidemije novega koronavirusa, smo se žal zmotili. Ta še zdaleč ne popušča, okužbe pa se po izjavah stroke širijo tudi v delovnih okoljih. Z dejstvom, da se zaposleni okužijo, zbolijo, ozdravijo in se nato ponovno vrnejo nazaj v delovno okolje, smo se že kar nekako pomirili in se s tem navadili živeti. Pomembno je, da ti zaposleni niso več stigmatizirani, kot se je to dogajalo sprva, zato je prav, da se njihovo vračanje izvede tako, kot temu narekujejo protokoli zdravstvene stroke.

Ob okužbi brez odpustkov

Okužbe z novim koronavirusom se v vedno večji meri pojavljajo tudi v delovnih okoljih. Ob tem je ključnega pomena, da so tako zaposleni kot delodajalci ozaveščeni in se zavedajo odgovornosti ter ravnajo skrbno in skladno z navodili stroke, kar smo na tem mestu podrobneje opisali že v prejšnji številki revije.

V primeru pozitivnega testa sledi torej napotitev v izolacijo, ki se mora dosledno upoštevati. Odpustkov pri tem res ne sme biti. Čeprav je predvsem v malih podjetjih vsak posameznik zelo pomemben in se njegova odsotnost še kako pozna, neupoštevanje izolacije zagotovo vodi v epidemijo v podjetju, ki pa je lahko le še bolj uničujoča.

Kako po ozdravitvi

Po okužbi in bolezni torej pride ozdravitev in nato vrnitev zaposlenega. Glede na razvoj dogodkov in vedno večjega števila okuženih v podjetjih ni nič neobičajnega, da je v ospredje delodajalcev prišlo tudi vprašanje iz našega naslova. Vedno več je namreč tistih, ki se zdravi spet vračajo nazaj na delovna mesta. K pogovoru na to temo smo tudi tokrat povabili našo zunanjo svetovalko **mag. Katarino Železnik Logar** iz podjetja IVD Maribor.

Na kakšen način se lahko oseba, ki je bila okužena in je prebolela Covid-19, vrne nazaj na delovno mesto, da ne bo ogrožala svojih sodelavcev, ali je potrebno ponovno testiranje pred vračanjem

na delo, so te osebe lahko še vedno vir okužbe, morajo delati izolirano, so vprašanja, ki se v tem času pojavljajo pri delodajalcih in v nadaljevanju bomo nanje skušali kar se da celovito odgovoriti.

Bolniška zaključena

Bolniški stalež osebe, ki je bila pozitivna, zaključi osebni zdravnik, ki to naredi ob svoji strokovni presoji glede na potek bolezni in ob upoštevanju vseh strokovnih priporočil.

Po navodilih NIJZ mora oseba, ki ji je bila odrejena izolacija in je v bolniškem staležu, ostati doma najmanj 10 dni od začetka bolezni. Oseba, ki prebolela okužbo brez simptomov pa je doma 10 dni od pozitivnega testa na prisotnost virusa. Izolacija se predvidoma zaključi po 10 dneh, če je bila oseba zadnjih 48 ur brez vročine in je minilo 48 ur od začetka umirjanja simptomov in znakov bolezni. V kolikor bolezen oz. povišana temperatura trajata dlje, se izolacija podaljša in traja več kot 10 dni, dokler ne mine 48 ur od normalizacije telesne temperature pa vse do začetka umirjanja simptomov in znakov bolezni. V primeru hujšega poteka bolezni in potrebe po hospitalizaciji se izolacija seveda lahko podaljša.

Testiranje ob vrnitvi ni potrebno

Nekateri delodajalci želijo ali menijo, da bi zaposleni pred vrnitvijo na delo morali opraviti kontrolno testiranje, saj

jih skrbi, da bi lahko prišlo do prenosa okužb v delovnem okolju. Skladno z navodili NIJZ to ni potrebno, ob vedenju, da je virus najbolj nalezljiv v obdobju pojava simptomov in znakov, torej dva dni pred pojavom in pet dni po pojavu bolezni.

Tveganja ni več

Zaposleni po vrnitvi na delo po zaključku izolacije in s tem bolniškega staleža ne predstavlja tveganja za prenos okužbe na sodelavce. Nepotrebno podaljševanje izolacije je lahko za zaposlene, ki so bolezen preboleli, zelo moteče, po drugi strani pa ima težave z nadomeščanjem kadra tudi delodajalec. Tveganje za prenos okužbe bi seveda lahko predstavljali tisti, ki bi izolacijo na domu prekinili prehitro, torej pred potekom predpisanega časa.

Če je bila v spomladanskem obdobju epidemije še praksa, da se je večino hospitaliziranih bolnikov za prekinitve izolacije testiralo z odvzemom brisa nosno-žrelnega prostora, sedaj ni več tako. Številne raziskave opravljene v vmesnem obdobju so pokazale, da je virus najbolj nalezljiv v obdobju pojava simptomov in znakov, torej dva dni pred in pet dni po pojavu bolezni, nato pa se infektivnost zelo hitro zmanjša.

Virus vseeno ostane prisoten

V primeru, da delodajalec kljub temu želi, da zaposleni, ki je prebolel okužbo in ni več v izolaciji, opravi ponovni test,

NOV NAČIN PRIDOBIVANJA POTRDILO O PRESTAJANJU KARANTENE NA DOMU!

Kot enega od ključnih ukrepov za omejitev širjenja okužbe z novim korona virusom poznamo karanteno na domu za osebe, ki so imele visoko rizične stike z okuženimi. Na Ministrstvu za zdravje so zato poenostavili postopek pridobivanja potrdila o karanteni, ki ga zaposleni potrebujejo kot dokazilo za uveljavljanje pravice do nadomestila plače ali drugih pravic iz naslova zdravstvenega in socialnega varstva.

Zaposleni lahko tako po novem obrazec za potrdilo o karanteni izpolnijo tudi sami ali pa to še vedno naredijo s pomočjo delodajalca. Obrazec je dostopen na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje in na portalu eUprave, povezave spodaj. NIJZ bo na podlagi vnesenih podatkov na navedeni elektronski naslov poslal izdano potrdilo o karanteni, ob tem pa bo zaposleni prejel tudi navodila o izvajanju karantene na domu.

Kljub številnim raziskavam je o bolezni Covid-19 še vedno veliko neznanega, v človeški naravi pa je, da se neznanega bojimo. Delodajalcem zato svetujemo naj se v primeru vprašanj o sami bolezni, dilemah glede ravnanja ob okužbah ali vračanju delavcev na delo in drugimi zdravstvenimi vprašanji pogovorijo z izbranimi izvajalci medicinske dela. Širjenje obzorij ter s tem pametno ukrepanje je tudi v tem primeru edino, kar zares pomaga.

ANTON ŠIJANEC

Pomembne povezave

- **Spletni portal eUprava:**
<https://e-uprava.gov.si/podrocja/sociala-zdravje-smrt/zdravje/potrdilo-o-karanteni.html>
- **Nacionalni inštitut za javno zdravje:**
<https://www.nijz.si/sl/nova-ureditev-karanten-na-domu>
- **Protokol za obvladovanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 na delovnih mestih v času razglašene epidemije:**
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/Novice/PROTOKOL_2_delodajalci_Podpisan.pdf

je treba opozoriti, da obstaja velika verjetnost, da bo občutljiv test zaznaval virus še tedne ali celo mesece po okužbi. To pa seveda ne pomeni, da je oseba še vedno kužna! Vprašanje, ki se ob tem pojavlja je, kakšen status bo imel tak delavec, saj medicinskih razlogov za bolniški stalež ni več. Ne bo pa odveč tudi opozorilo, da se v navedenih situacijah, ko gre za ponovno testiranje, le-to praviloma še vedno opravlja samoplačniško, kar pa ne predstavlja tako majhnih stroškov.

Ne opustite preventivne

Zaposleni, ki so bolezen preboleli in se vrnili na delovno mesto, naj še naprej upoštevajo splošne preventivne ukrepe za preprečevanje širjenja okužbe, saj še zdaleč ni potrjeno, da so kakorkoli imuni na ponovno okužbo, to pa velja seveda tudi za tiste, ki še niso zboleli, torej nasploh za vse, ki si želijo obnašati se odgovorno do sebe in drugih.

Vaš dogodek ob morju

Obiščite destinacijo, ki ponuja zdravo in sproščeno poslovno okolje. Prijetna mediteranska klima omogoča dogodke na prostem. In edinstvene lokalne okuse. Čarobne kotičke. Izbira je enostavna. Uspeh zagotovljen.

MEET
INSPIRE
CREATE
EXPERIENCE

REZERVACIJE & INFORMACIJE:

05 692 9054 | 05 692 9016
sales@lifeiclass.net
www.lifeiclass.net

Istrabenz Turizem d.d., Obala 33, 6320 Portorož, Slovenija

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. V javni razpravi:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu (do 7. 12. 2020)
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij (do 7. 12. 2020)

2. Končane javne razprave:

- Predlog Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premečnih gradbiščih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu
- Predlog zakona o urejanju prostora
- Predlog Pravilnika o spremembi Pravilnika o kategorizaciji nastanitvenih obratov
- Predlog zakona o nalezljivih boleznih
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Gradbenega zakona
- Odredba o spremembah in dopolnitvah Odredbe o določitvi seznama tehničnih specifikacij o postopkih s področja motornih in priklopnih vozil
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju
- Osnutek Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo
- Osnutek Uredbe o spremembi in dopolnitvi Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže
- Osnutek Sklepa o določitvi zneska za nadomestilo in za enoto obremenitve za okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o preprečevanju omejevanja konkurence
- Predlog Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti
- Osnutek Pravilnika o spremembah Pravilnika o minimalnih tehničnih zahtevah za graditev stanovanjskih stavb in stanovanj
- Osnutek Uredbe o izvajanju Uredbe EU o medicinskih pripomočkih
- Predlog Uredbe o registru neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premečnih

3. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa
- Predlog zakona o nacionalnem demografskem skladu – pogajalska skupina
- Predlog zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo – pogajalska skupina
- Predlog zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev – pogajalska skupina
- Predlog zakona o čezmejnem izvajanju storitev – pogajalska skupina
- Predlog zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev – pogajalska skupina
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti – pogajalska skupina
- Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov
- Predlog Pravilnika o poklicnih boleznih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih
- Predlog pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil

4. Obravnava v državnem zboru

- Predlog Zakona o davku na motorna vozila
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Radioteleviziji Slovenija
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju

5. Objava v Uradnem listu RS

- Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19

CARINTHIA

It's my life!

**POSEL,
INVESTICIJE,
RAZVOJ, DELO,
ŽIVLJENJE!
Avstrijska Koroška**

carinthia.com/sl/avstrijska-koroska

10 let humanitarne pomoči obrtnikom

Stanovski kolegi so si ob nesrečah od vedno pomagali, medsebojna pomoč je pomembna točka njihovega združevanja. Sodobni čas in spremenjena zakonodaja pa sta narekovala, da humanitarno pomoč organizirajo še institucionalno in tako je v krogu obrtnikov in podjetnikov nastala Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom. Po ustanovitvi je začela z organiziranjem aktivnosti in zbiranjem sredstev ter leta 2010 ob požaru v gostilni tudi prvič priskočila na pomoč. Od takrat je v desetih letih pomagala skoraj 180 članicam in članom OZS, ki so jih hudo prizadeli požari, poplave, toča in druge nesreče ter s tem pripomogla, da so se lažje pobrali in nadaljevali svojo poslovno pot.

Solidarni od vedno

Če kdo, so ravno obrtniki vedno znali stopiti skupaj in si v stiski medsebojno pomagati, ob tem pa jim je vso podporo in pomoč vedno zagotavljala tudi njihova stanovska organizacija. Spomnimo se velikih poplav v devetdesetih, takrat so zbrali milijonsko pomoč, spomnimo se potresov v Posočju, ki so podrli kar precej obrtnih delavnic, številnih požarov, viharjev in toče, ki so prizadeli obrtnike, pa posebej niti ne moremo naštet.

Nova ustanova

Po spremembi obrtnega zakona leta 2007 ta ni več dovoljeval črpanja sredstev članarine za humanitarne namene. Obrtniki in podjetniki člani OZS so se morali v točki humanitarne pomoči organizirati drugače in so zato ustanovili Ustanovo za humanitarno pomoč obrtnikom, ki je prevzela humanitarne del njihovega delovanja in še naprej uspešno organizira vse vrste pomoči v nesrečah prizadetih stanovskih kolegov.

Od takrat do danes je ustanova pomagala že skoraj 180 članicam in članom, ki so se zaradi nesreč nemočno znašli na kolenih in jim pomagala, da so se lažje pobrali in nadaljevali svojo poslovno pot.

Pomoč ustanove pa ni le finančna, pomembna je tudi pomoč pri organizaciji celovite odprave posledic nesreč, od delovnih akcij do promocije ter nenazadnje dejstva, da v nesreči nisi sam in da

Z vami že 10 let!

ti ob strani stoji močna stanovska organizacija, na katero lahko vedno računaš.

Način financiranja

Poleg donacij je ustanova kot humanitarna organizacija uspešno pridobila status organizacije, ki deluje v javnem interesu. S tem je lahko na polju dohodnine, ki jo plačujemo državljanji, začela pridobivati tudi njen del, ki ga lahko sami po lastni vesti in željah namenimo tovrstnim organizacijam.

Ker je med člani zelo veliko tistih, ki davke plačujejo ravno po dohodninski lestvici, je ta koncept zbiranja humanitarnih sredstev hitro osvojila, ob solidarnosti in naklonjenosti članov pa je poleg sicer ustaljenih donacij posameznikov namenjeni del dohodnine postal njen ključni vir humanitarnih sredstev.

Ustanova je na ta način v zadnjem desetletju uspela zbrati in med pomoči potrebne razdeliti skoraj 200.000 evrov finančne humanitarne pomoči.

Pomembni so ljudje

Humanitarni projekt lahko uspešno deluje le, če ima iskren in jasen cilj, dodelana pravila ter transparentno delovanje. Naša ustanova zato pomaga konkretnim ljudem ob pravih stiskah in nesrečah, na drugi strani pa jo podpira krog ljudi, ki so pripravljene pomagati in se hkrati tudi zavedajo, da bodo pomoči, če jo bodo potrebovali, zagotovo deležni tudi sami.

Ob deseti obletnici njene prve izvedene pomoči smo zato k izjavi povabili soustanovitelja ustanove **Branka Meha**, predsednika Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in **Ivana Janija Ulago**, predsednika uprave Ustanove za humanitarno pomoč obrtnikom, ki sta skupaj s stanovskimi kolegi polagala temelje danes že dobro uveljavljenega humanitarnega projekta obrtnikov in podjetnikov, ter **Faniko** in **Otto Sevška**, lastnika Gostilne Žolnir iz Kostanjevice na Krki, ki jo je leta 2010 prizadel uničujoč požar in sta kot prva prejela njeno humanitarno pomoč.

Namenite del dohodnine!

Pri pozivu, da svoji ustanovi za humanitarno pomoč namenite del dohodnine, gre največja zahvala najprej vsem tistim, ki ste to že storili, vse druge, ki smo vas s tem prispevkom spomnili na to, pa vabimo, da to storite še pred koncem leta.

Obrazec za namenitev dohodnine lahko najdete na notranji strani zadnje platnice revije in na spletni strani ustanove, ni pa nujno, da ji namenite vseh 0,5 %, kolikor imamo državljani na voljo za lastno odločitev, namenite ji lahko tudi manj, torej od 0,1 do 0,4 %, ostalo pa namenite še komu drugemu, ki bi ga vseeno radi podprli. Prav je, da še enkrat povemo, da so donacije in delitev namenjenega deleža popolnoma anonimni in da vedno velja zadnja poslana izjava, zato jo lahko popravite kadarkoli, neglede na to, če ste že komu prej namenili celotni delež.

Za donacijo hkrati že v naprej najlepša hvala!

ANTON ŠIJANEC

Branko Meh, soustanovitelj ustanove in predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije: »Ponosen sem, da sem eden izmed pobudnikov in prvih ustanoviteljev Ustanove za humanitarno pomoč obrtnikom. Ustanovo smo ustanovili z namenom pomoči prizadetim v elementarnih nesrečah, požarih, poplavalh, plazovih in številnih drugih tragedijah, ki nas lahko prizadenejo in izkazalo se je, da je bila to več kot odlična poteza. Glede na to, da smo zaradi podnebnih sprememb priča vse večjemu številu naravnih nesreč, moramo našo ustanovo krečiti še naprej. Smo pa v OZS kar malo razočarani, da zgolj peščica obrtnikov in podjetnikov nameni del dohodnine naši ustanovi. Če bi nas prispevalo več, bi imeli tudi v ustanovi na voljo več sredstev za pomoč. Predvsem nas to nič ne stane, veliko pa pomeni tistemu, ki pomoč prejme. Nikoli ne vemo, kdaj bomo mi tisti, ki bomo potrebovali pomoč. Zato apel vsem našim članom in zaposlenim v zborničnem sistemu, da del dohodnine namenijo Ustanovi za humanitarno pomoč obrtnikom. Povezani smo močnejši!«

Ivan Jani Ulaga, soustanovitelj in predsednik uprave Ustanove za humanitarno pomoč obrtnikom: »Najprej bi se rad najlepše zahvalil vsem, ki ste v teh letih pripomogli k uspešnemu delu naše stanovske humanitarne organizacije in jo podprli tako s finančnimi sredstvi kot z naklonjenostjo pomagati sočloveku v stiski. Brez vas, drage kolegice in kolegi, bi številni izmed nas v najhujših trenutkih ostali sami, tako pa so bili deležni naše spodbude, podpore in pomoči. Ob tem sem tudi ponosen, da so stanovski kolegi takrat podprli mojo idejo in željo po ustanovitvi lastne stanovske humanitarne organizacije in da jo lahko že od njene ustanovitve tudi uspešno vodim. Naravne nesreče so me v življenju pripeljale do tega, da sem se jih navadil sprejemati, premagovati in hkrati tudi pomagati drugim. V težkih trenutkih, smo si vedno medsebojno pomagali ter ob tem uspešno preživeli, tudi v naši stanovski organizaciji in leta 2007 smo s skupnimi močmi na OZS ustanovili še Ustanovo za humanitarno pomoč obrtnikom. Njeni prvi aktivisti smo danes že večinoma v pokoju, zato naj ob koncu pozovem vse mlajše generacije, da prepoznajo svoj humanitarni duh in ga med članstvom širijo tudi v bodoče. Le skupaj bomo lahko močnejši in si medsebojno pomagali!«

Fanika in Otto Sevšek, Gostilna Žolnir iz Kostanjevice na Krki, ki jo je leta 2010 uničil požar in sta prejela prvo humanitarno pomoč: »Spoštovani kolegice in kolegi, minilo je 10 let od kar je Gostilno Žolnir zajel uničujoč požar in v treh urah uničil ves naš dotedanji trud. Vendar nismo ostali sami, v najtežjih trenutkih nas je presenetila izjemna požrtvovalnost vseh, ki so tudi nas poznali kot gostilno, ki je imela posluh in dobro srce za vse, ki so se obrnili na nas. Stali smo pred tunelom in na koncu je bila luč, svetloba, ki nas je vodila v nadaljnji obstoj in razvoj. Še posebej smo občutili vso voljo, ki so nam jo izkazali stanovski kolegi obrtniki in gostinci, ki so nas ves čas bodrili in nam vlivali upanje v nadaljevanje opravljanja dejavnosti ter nam preko Ustanove za humanitarno pomoč obrtnikom tudi finančno pomagali. Ob tem smo se ves čas počutili, da smo zaželeni del družbe in da lahko še vedno pripomoremo k njenemu razvoju. Vsem še enkrat iz srca hvala!«

V stranki pripravljeni pomagati malemu gospodarstvu

Predsednik OZS **Branko Meh** je na začetku decembra na sedežu krovne organizacije v Ljubljani sprejel vodstvo stranke SD na čelu s predsednico **Tanjko Fajon**. Predsednik Meh in direktor OZS **Danijel Lamperger** sta na srečanju predstavila ključne probleme obrtnikov in podjetnikov, ki jih je prizadela epidemija COVID-19 ter pobude zbornice za pomoč gospodarstvu.

Vodstvo SD pa je izrazilo pripravljenost pomagati malemu gospodarstvu po svojih najboljših močeh.

M. Č.

V SLOVO

ADOLF FAGANELJ – ADO (1942 – 2020)

Rodil se je kot zadnji od štirih otrok v kmečki družini v Vrtojbi. Očeta ni poznal, saj je kot partizan padel 1943, družina pa je zato živela trdo življenje in otroci trdo mladost. Ado je skrbno iskal poti za osebni napredek in se pri solkanskem mojstru Žerjalu izučil za mizarja, nato pa svojo prvo zaposlitev našel v Meblu Nova Gorica. Leta 1964 je ustvaril lastno družino s soprogo Adrijano, s katero sta imela sina Valterja in hčerko Tatjano. Bil je zelo družinski človek in kot takšen iskal načine za boljše preživetje in uspešen razvoj otrok. Najprej sta s soprogo v prijeten dom obnovila tastovo hišo v Šempetru pri Gorici, sam pa je leta 1968 odprl obrtno dejavnost avtoprevoznništva, ker so bile potrebe zanjo velike. Ta dejavnost mu je omogočila, da je več časa preživel doma in se lahko posvetil svoji strasti, čebelarstvu. Od leta 1970 je bil registriran čebelar in kasneje tudi predsednik čebelarskega društva v občini. Leta 1978 se je zaposlil kot službeni voznik v Občini Nova Gorica, kar mu je nudilo delovno zadovoljstvo, vendar je iskal nove poti k osebostnemu napredku v samostojni dejavnosti in tako izkoristil priložnost in leta 1989 med prvimi v Novi Gorici odprl fotokopirnico »Copigraf«, ki jo je stalno izpopolnjeval ter tehnološko posodabljal tako, da je bil v Sloveniji na svojem področju prvi ponudnik posebnih ti-

skarskih in fotokopirnih storitev. Dejavnost je omogočila, da se je v podjetju že zelo zgodaj v podjetju zaposlila tudi njegova družina, kateri se je pridružilo nekaj sodelavk. Podjetje ima vse od takrat značaj družinskega podjetja. Adolf se je upokojil leta 2003, podjetje pa je prevzel sin Valter, ki ga vodi še danes. Tak prenos družinskega podjetja na mladi rod je bil takrat na Goriškem vzorčni primer.

Ado je vso svojo obrtniško kariero in tudi kasneje verjel, da je moč obratovalnice odvisna od povezave kolegov v okviru obrtne zbornice in je zato v njej tudi aktivno sodeloval. Prav tako je po upokojitvi razumel pobudo podobne povezave upokojenih obrtnikov v svoje društvo DUPOS ter tako postal njegov ustanovitveni član in član njegovega prvega upravnega odbora. V društvu je deloval, dokler mu je zdravje dopuščalo. Žal ga je težka bolezen 26. 11. 2020 prehitela in mu preprečila uresničitev še mnogih zamisli. Naj počiva v miru!

DUPOS

Ob koncu leta

Prišli smo v obdobje, ko se hitro zaključuje – tokrat zares čudno poslovno in tudi sicer neverjetno leto 2020. Če govorimo z zornega kota upokojenih obrtnikov in malih podjetnikov, nam je letošnje leto prineslo predvsem zato, ker sodimo med najbolj rizične prebivalce za virusne okužbe, visoko stopnjo zdravstvene, celo življenjske ogroženosti.

Zaradi te smo dobesedno čez noč ostali brez naših sicer primarnih društvenih dejavnosti: druženja z enakimi, izvajanja skupinskih izletov v Sloveniji in tujini, za katere pred upokojitvijo praviloma nismo imeli časa, skupinskega funkcionalnega izobraževanja, skupinskih vadb (pohodništva, kolesarjenja, fitnes skupinskih vadb za starostnike) in še in še. Zaprti smo v okvire štirih sten v bloku. Le srečnejši, ki imajo v lasti individualno hišo, se lahko sprehodijo tudi po dvorišču. In to je vse. Imamo prepoved obiskov sosedov in še posebej naših potomcev, kadar živijo v oddaljenih krajih od nas. Še posebej pogrešamo stik in živ-žav majhnih vnukov in vnukinj, brez prisotnosti katerih smisel našega obstoja plahni.

V prvem valu nam je COVID-19 le nakazal, kako nas bo prizadel. Z drugim valom, kateremu ni videti konca, pa nas je domala porinil v osamljenost in veliko zaskrbljenost, tako za skupno kot tudi lastno socialno stabilnost in osebno prizadetost ob morebitni okužbi s tem virusom. Saj vemo, da ima naša struktura prebivalstva večinoma ne le eno, temveč več pridruženih bolezni, in COVID-19 lahko le pospeši propad posameznega življenja. Informacije o tem, kaj in kako se to dogaja, doživljamo dnevno in to v nas vzbuja strah. Sicer nas različni govorniki opogumljajo z izjavo: »... lahko razumemo, da se že vidi luč na koncu tunela ...«. Hkrati pa tudi povedo realnost, da za več desetih obolelih dnevno ta luč tam tudi za vedno ostane! Do kdaj bomo to doživljali in koliko možnosti imamo, da bomo to grožnjo tudi preživel? To so približno aktualna razmišljanja mnogih naših članov in tudi ljudi naše generacije nasploh.

Bigstock

Ob koncu koledarskega leta in še posebej za božič, velik praznik, ki je krščanskemu svetu simbol nastanka in ohranjanja življenja na Zemlji, lahko oblikujemo le eno globoko željo: da naj tisti posamezniki na Zemlji, ki jim je dana umska moč in sposobnost, ter oni, ki imajo na zalogi kapitalna sredstva, združijo svoje moči in z novimi odkritji premagajo delovanje tega ogrožajočega virusa na Zemlji.

Do tedaj pa bomo disciplinirano spremljali strokovne nasvete in se držali omejitev, četudi pri tem nekaj časa ostanemo sami. In upamo, da bomo čim prej dosegli ta zmagoviti trenutek in da se bomo veselili obiskov svojih potomcev kot nekoč.

Zato voščimo vsem cenjenim članom DUPOS, slovenskim obrtnikom in malim podjetnikom, vodstvom OZS in OOO ter strokovnim službam vesel božič, kot praznik ciljnega upanja za vse, in zdravo

leto 2021, z željo, da bomo življenja v njem kar najbolj normalizirali!

Do tedaj pa ostanite vsi zdravi!

JOŽE ELERSIČ, PREDSEDNIK DUPOS

Vse upokojene obrtnike in male podjetnike vabimo, da se včlanijo v društvo DUPOS. Željo za včlanitev nam posredujte po e-pošti: dupos.je@siol.net ali po navadni pošti na naslov: **Društvo DUPOS, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana**. Sporočite nam svoje kontaktne podatke (naslov, telefon, e-naslov), da vam pošljemo potrebno dokumentacijo.

V članstvo vabimo tudi upokojene bivše funkcionarje zbornic, katerim nudimo priložnost, da svoje obsežno znanje in izkušnje pri vodenju zborničnih enot uporabijo tudi za vodenje območnega odbora DUPOS v njihovem okolju.

Komunikacija = zdravje

Komunikacija je prisotna tako v zasebnem kot tudi v javnem življenju, saj se je vsak posameznik naučil že v otroštvu in jo skozi celotno življenje izboljšuje. Na delovnem mestu preživimo veliko časa, zato ima sporazumevanje ter ravnanje v korist vseh prisotnih pomembno vlogo. Potrebno se je prilagajati drug drugemu in s tem prispevati k boljši komunikaciji.

Komunikacija je temelj celotnega vsakdanjega in družbenega življenja. Morda bi zato pričakovali, da je enostavna, pa ni. Je zapletena in zaradi možnosti različnega razumevanja se pogosto dogaja, da ustvarjamo nesporazume.

Slaba komunikacija je eden izmed glavnih vzrokov, zakaj pride do konflikta. Na sploh je komunikacije premalo, ljudje ne prejema zadostnih informacij, pri prenosu lahko pride do popačenja informacij, ali pa so komunikacijske spretnosti

posameznika enostavno premalo razvite. Pogost problem je tudi zaznavanje sporočil. Vsak posameznik se odloči, kako bo razumel določeno informacijo (v ozadju so lahko domneve, kultura, stereotipi ...), kar pogosto privede do nesporazumov.

Neko stvar povemo, poslušalec poslušaja in si povedano predstavlja drugače, kot smo mi mislili, da si bo predstavljal in tako prihaja do nesporazumov, frustracij in konfliktov. To običajno povzroča težave doma, na delovnih mestih, v družbi itd. Do nerazumevanja prihaja zato, ker smo si ljudje različni, prihajamo iz različnih kulturnih in družbenih okolij, imamo različne izkušnje iz preteklosti in sedanjosti, skratka – življenja prav vsakega od nas potekajo na različnih temeljih in v različnih okoliščinah. Zavedanje vsega tega nam omogoči, da se naučimo drugačne komunikacije – take, ki bo poglobila povezave z drugimi, ustvarila večje zaupanje in spoštovanje ter izboljšala timsko delo, reševanje problemov in socialno in čustveno zdravje kot celoto.

naslednjem druženju). Ta trenutek je za vas, ki to prebirate, najbolj pomembno, da vidite, da ustrezna oziroma dobra komunikacija ustvarja in ohranja zdravje in dobro počutje. Komuniciranje potrebujemo za preživetje. Iz naših besed, prepričan in čustvovanj izvira zdravilna moč za vsakega zaposlenega. Na naše zdravje, vitalnost in kakovost življenja, če zapišemo na grobo, namreč vplivajo trije elementi nas samih – duša, um in telo. Na naše zdravje vplivajo misli, ki jih gojimo, naša čustva in občutki, nivo naše energije oziroma volje do življenja oziroma radosti, ki jo premoremo, in stanje našega fizičnega telesa in našega materialnega sveta.

Vi kot posamezniki imate nalogo, da poiščete ustrezen način komunikacije, ki bo rezultiral v ohranjanju in ustvarjanju dobrega zdravja in počutja vas in vaših sodelavcev in posledično podjetja. Ta resnica pogosto ne gre ravno v uho, ker vam nalaga odgovornost. Zavedajte pa se, da ta resnica istočasno daje moč in zagon, da vi oblikujete vsakdanja življenja (na delovnem mestu ali pa doma). Vi ste tisti, ki se lahko odločite in poskusite z ugodno komunikacijo ustvariti boljše življenje.

DOC. DR. KATJA PESJAK, FAKULTETA ZA ZDRAVSTVO ANGELE BOŠKIN

Trditev, s katero se nas najbrž strinja velika večina, je, da manj stresa ugodno vpliva na zdravje. Za namen današnjega branja postavljam izhodišče, da je komunikacija orodje, s katerim si vsak od nas lahko zmanjša raven stresa in si tako vsakdanje življenje naredi bolj prijetno – doma in v službi. S komunikacijo zmanjšujemo stres in izboljšujemo zdravje na različne načine (o tem slednjem več ob

Projekt »**Podaljševanje delovne aktivnosti in zmanjševanje odsotnosti z dela v KRZS – STAR-VITAL: Združeni ukrepi za vitalnost starejših delavcev**«. Naložbo financirata Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada ter Republika Slovenija, in sicer Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS. Naložba se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, v okviru 8. prednostne osi: »Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile«, 8.3. prednostne naložbe: »Aktivno in zdravo staranje«, 8.3.1. specifičnega cilja »Podaljševanje in izboljšanje delovne aktivnosti starejših, vključenih v ukrepe«.

BIG BANG – PARTNER MOZAIKA PODJETNIH

UAU izkušnja tudi za obrtnike in podjetnike

Partnerstvo Big Banga z Mozaikom podjetnih vključuje ugodnejše nakupe za obrtnike in podjetnike, člane Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ugodnosti pa presegajo zgolj popuste in konkurenčne cene. V okviru partnerstva člani namreč dobijo tudi svojega skrbnika, ki poskrbi za osebni pristop, konkurenčno ponudbo, nabavo in dostavo, obenem pa jim je na razpolago tudi za bolj specifične želje in vprašanja.

Podjetnikom in obrtnikom velikokrat primanjkuje prav časa, saj so vseskozi v pogonu. Zato je prav osebni pristop v okviru Mozaika podjetnih pomembna konkurenčna prednost, saj jim prihranimo to, kar je dostikrat najpomembnejše, torej čas,« poudarjajo v Big Bangu.

Kot je imetnikom kartico Mozaik podjetnih znano, se ugodnosti pri nakupu audio-video izdelkov, izdelkov bele tehnike, računalništva in telekomunikacij v Big Bangu razlikujejo glede na blagovno znamko. Zakaj? »V Big Bangu si vseskozi prizadevamo zagotoviti čim boljše pogoje za naše stranke, seveda pa ugodnosti ne morejo biti enake pri vseh blagovnih znamkah. Nabavni pogoji se namreč zelo razlikujejo, podobno kot tudi priporočene maloprodajne cene, saj imata lahko že dva različna izdelka drugačno nabavno oziroma priporočeno ceno. Posledično se seveda tudi višina popusta razlikuje od artikla do artikla oziroma odvisno od posamezne blagovne znamke,« pojasnjujejo.

Obrtniki in podjetniki v Big Bangu trenutno največ povprašujejo po izdelkih iz programa bela tehnika, televizijah in seveda računalnikih ter računalniški opremi. Med blagovnimi znamkami ni večjih odstopanj, posebne pogoje pa lahko člani koristijo za številne blagovne znamke, kot so Philips, Sony, JBL, Apple, Bose, TCL, LG, Samsung, Huawei, Marshall in druge. Ob tem pa poudarjajo, da so v partnerski program vključeni vsi izdelki, se pa, zaradi omejitev, popusti med seboj ne seštevajo. »Vsekakor pa

se trudimo članom Mozaika podjetnih izdelke zagotoviti po najboljših možnih pogojih na trgu,« še dodajajo v Big Bangu.

Kmalu tudi preko spleta

Glede na trenutne razmere, ko nam življenje kroji koronavirus in nimamo možnosti fizičnega nakupa blaga v trgovini, vse pogosteje nakupujemo na spletu. Ob tem bodo obrtniki in podjetniki zagotovo veseli informacije, da Big Bang pripravlja rešitev, ki bo tudi imetnikom kartice Mozaik podjetnih omogočala koriščenje ugodnosti tudi pri spletnih nakupih, saj kot pravijo: »V Big Bang vedno stremimo k temu, da našim kupcem ponudimo UAU izkušnjo, kar seveda vklju-

čuje konkurenčne cene, napredne in najboljše storitve ter najboljšo uporabniško izkušnjo. Zavedamo se namreč, da je poleg ugodnosti na prvem mestu potrebno zagotoviti zadovoljstvo naših strank.«

Dodatne informacije o ugodnostih dobite pri skrbnikih za podjetja (www.bigbang.si/ponudba-podjetja).

EVA MIHELČ

Zakaj nakupovati lokalno in s tem podpreti malo gospodarstvo?

December je praznični čas in čas obdarovanj. Letošnje nakupovanje daril za obdarovanje bo zagotovo drugačno. Zaradi epidemije in zaprtja fizičnih trgovin ter omejitev gibanja se je prodaja preselila na splet in tako nudi varen nakup od doma. Ob nakup letošnjih daril in malenkosti za družino ter poslovna darila za poslovne partnerje pomislite najprej na lokalna podjetja. Lokalna podjetja so lahko v lasti naših prijateljev, znancev ali sosedov, zaposlujejo lokalno prebivalstvo in ustvarjajo vez vsake lokalne skupnosti. December je pravi čas, da s svojimi majhnimi dejanji pomagamo in podpremo lokalnim podjetjem. Vsak nakup šteje!

Ko podpiramo lokalno pomeni, da podpiramo skupnost, v kateri živimo. Ko nakupujemo lokalno od podjetij in pridelovalcev ter predelovalcev prispevamo k ohranjanju lokalnih delovnih mest in s tem lokalnega, regionalnega ter slovenskega gospodarstva. S tem bomo tudi zagotovili, da bodo obstala lokalna podjetja in ponudniki tudi v prihodnje ter da bo ponudba slovenskih izdelkov in pridelkov še večja. **Zato je zdaj idealen čas, da podpremo lokalna podjetja ter lokalne pridelovalce in predelovalce.**

Spletni nakup prihrani čas in denar

Nove nakupovalne navade so nas prisilile, da spremenimo naše nakupovalne navade. Spletno nakupovanje je postala naša nova realnost. Spletni nakupi omogočajo nakupovanje 24/7 in poleg prihranka časa in denarja omogočajo hiter in varen nakup od doma. Številni lokalni ponudniki imajo urejene spletne trgovine, gostinci so vpeljali dostave na dom ali osebni prevzem hrane in pijače na prevzemnih mestih in poskrbeli za vse postopke, ki zagotavljajo varno priložnost in dostavo ter prevzem hrane.

Kako poiskati lokalnega ponudnika?

Lokalne ponudnike najrazličnejšega blaga in storitev lahko poiščete preko največjega spletnega portala **Moj Obrtnik** (www.mojobrnik.com), ki predsta-

vlja obrtnike in podjetnike iz celotne Slovenije. Ponudnikom omogoča spletno predstavitev in možnost prejemanja več povpraševanj, potrošnikom pa hiter in preprost način iskanja najbližjega lokalnega ponudnika.

Svoj dom lahko praznično okrasite tudi z aranžmaji in rastlinami, ki jih nudijo lokalni cvetličarji in vrtnarji, njihovo ponudbo lahko preverite na spletni strani www.florist.si.

Pri iskanju ponudnikov izdelkov in storitev pa so vam lahko v pomoč tudi spletne strani strokovnih sekcij pri OZS www.ozs.si/sekcije-in-odbori.

Slovenski unikatni izdelki domače in umetnostne obrti

Unikatni izdelki domače in umetnostne obrti prispevajo k ohranjanju ljudske dediščine in promoviranju slovenske kulturne identitete doma in po svetu. Poiščite unikate izdelke domače in umetnostne obrti s certifikatom **rokodelstvo Slovenija »Art&Craft«**, ki zagotavlja geografsko poreklo, unikatnost, izvirnost in kakovost na spletni strani www.rokodelstvo.si.

Lokalno pridelana hrana

Lokalno pridelana hrana pomeni sezonska pridelava in ima neštete prednosti predvsem pa ima boljši okus in višjo biološko ter hranilno vrednost in ne vsebuje nevarnih pesticidov ter pripomore k zmanjšanju onesnaženosti okolja.

Vir: Arhiv OZS

V času epidemije se je naš vsakdan spremenil, pahnila nas je v razmislek in prevrednotenju nekaterih vrednot, ki je zagotovo ponovno na najvišje mesto postavila vrednote, kot so: zdravje, družina in medsebojni odnosi, ki jih nič ne more zamenjati. Zdravje je temelj človeškega obstoja in razvoja ter blagostanja tako posameznika kot družbe. Odgovornost za zdravje nosimo sami, tako da je pomembno, kako skrbimo za svoje zdravje in boljše počutje. Kakršno koli obdarovanje v času praznikov pozitivno vpliva na dobro počutje, in s tem naj bodo tudi letošnji prazniki, kljub drugačnosti posebni. Če nakupujemo lokalno podpremo naše domače gospodarstvo, s tem podpremo tudi lokalna delovna mesta, ki pozitivno vpliva na okrevanje našega gospodarstva in družbe.

EDINA ZEJNIC

»Tistim, ki vedno zrejo v tla, se lahko zgodi, da spregledajo mavrico.«

(neznani avtor)

Spoštovani obrtniki in podjetniki!

Na vidiku je cepivo proti Covidu. Evropske banke so se dogovorile o sredstvih za zagon gospodarstev. Zunanja politika je postala bolj predvidljiva.

In navsezadnje - nobena kriza ne traja večno!

Mi pa moramo poskrbeti, da pridemo iz nje kot zmagovalci.

To velja tako na ravni človeštva, naše države ali regije kot tudi našega mikrookolja – podjetja, v katerega verjamemo.

Čas krize nas je lahko naučil, da prepoznamo prave prijatelje – partnerje, ki jim v poslu lahko zaupamo. Ugotovili smo, da obstajajo drugi načini dela, povezovanja in ohranjanja stikov, ki lahko celo povečajo učinkovitost dela v krajšem delovniku. Porodile so se nove ideje za osvajanje trgov.

Erste Card, dolgoletni partner Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in vas obrtnikov ter podjetnikov, vam kot vedno stoji ob strani. Obrtniki in podjetniki s članstvom v Diners Clubu ste deležni številnih ugodnosti. Najbolj pomembno pa je, da se vam znamo prilagoditi, tako pri določanju limitov, kot pri pomoči ob uporabi kartice Diners Club Mozaik podjetnih.

Za vaše članstvo v Diners Clubu se vam iskreno zahvaljujemo. Verjamemo, da se bomo naslednje leto srečali na vaših dogodkih, si podali roke in zapisali nove zgodbe uspeha.

Ob zaključku leta vas še enkrat vabimo, da si podarite kartico Diners Club in z njeno uporabo razveselite svoje zaposlene, najbližje in seveda vas.

Vse dobro v 2021 vam vošči vaš Diners Club.

Prijavnica za kartico Diners Club Mozaik podjetnih.

Izbira kartice (označite): Za podjetja Za zaposlene ali ožje družinske člane

Naziv podjetja: _____

Članska št. OZS: _____

Ime in priimek: _____

E-naslov: _____

Tel., GSM: _____

5. podpisom soglašam, da Erste Card d.o.o. navedene podatke obdeluje z namenom posredovanja ponudbe za osebno ali poslovno kartico Diners Club Mozaik Podjetnih in s tem namenom z menoj vzpostavi stik na navedeni telefonski številki oziroma elektronskem naslovu.

Podpis
prosilca/-ke:

Izpolnjeno prijavnico pošljite po pošti na naslov Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana ali pa jo osebno predajte na OZS ali OZ, lahko pa jo tudi skenirano pošljete po elektronski pošti na naslov: mozaik.podjetnih@ozs.si.

Ob naročilu kartice vam podarimo brezplačno* članarino in darilni bon Spar v vrednosti 20 EUR.

- Preizkusite kartico eno leto brez stroškov članarine.*
- Brez zamenjave banke in poslovnih računov.
- Ugodnosti pri partnerjih Mozaika podjetnih.
- Ugodnosti pri partnerjih Diners Cluba.
- Nakup na obroke doma in v tujini.

*Ob prvi včlanitvi v Diners Club je uporaba kartice Diners Club prvo leto brezplačna.

Poskrbite za varnost pri delu na daljavo.

Zavarovanje kibernetске zaščite za podjetja

Osnovna kritja zavarovanja:

- **odziv na incident** (kritje stroškov svetovanja, pravnih stroškov ...),
- **stroški ponovne vzpostavitve podatkov in programske opreme,**
- **odgovornost za kršitve zaupnosti in zasebnosti** (odškodninski zahtevki tretjih oseb),
- **odgovornost za omrežno varnost** (odškodninski zahtevki tretjih oseb).

Gospodarska negotovost je zajela cel svet

Pandemija je spremenila naš vsakdan in tako kot družba so tudi podjetja soočena z velikimi spremembami, resnimi izzivi in preizkušnjami. Svet se spreminja, pandemija vpliva tako na družbene kot tudi gospodarske aktivnosti po vsem svetu. Nepredvidljivost širjenja virusa povzroča zaskrbljenost, ki ima lahko katastrofalne posledice na slovensko in evropsko ter svetovno gospodarstvo. Slovenska podjetja so že v prvem valu občutila negativni šok in večina podjetij si ni opomogla. Dolgoročni vpliv koronavirusa je zelo težko predvideti in je resna grožnja za prihodnost poslovanja podjetij.

Pred dnevi je Evropska komisija objavila jesensko gospodarsko napoved za letošnje leto, ki potrjuje, da je gospodarska aktivnost v Evropi v prvi polovici leta doživela hud pretres. Gospodarski učinki pandemije se po Evropski uniji zelo razlikujejo, kar velja tudi za obe te glede okrevanja. Oboje je odvisno od širjenja virusa, strogosti javnozdravstvenih ukrepov, sprejetih za njegovo zajezitev, sektorske sestave nacionalnih gospodarstev in moči odzivov nacionalnih politik. Glede na epidemiološko stanje so projekcije rasti za obdobje, ki ga zajema napoved, povezane z izjemno visoko stopnjo negotovosti in velikimi tveganji.

Ključni poudarki jesenske gospodarske napovedi Evropske komisije za letošnje leto:

- gospodarstvo evrskega območja se bo skrčilo za 7,8 %, nato pa v letu 2021 zraslo za 4,2 %; gospodarstvo Evropske unije se bo skrčilo za 7,4 %, nato pa okrevalo ter doseglo 4,1-odstotno rast v letu 2021,
- stopnja brezposelnosti v evrskem območju se bo zvišala na 8,3 % in 9,4 % v letu 2021; stopnja brezposelnosti v Evropski uniji naj bi se po napovedi zvišala na 7,7 % in 8,6 % v letu 2021,
- skupni javnofinančni primanjkljaj evrskega območja se bo povečal na približno 8,8 %, nato pa se bo zmanjšal na

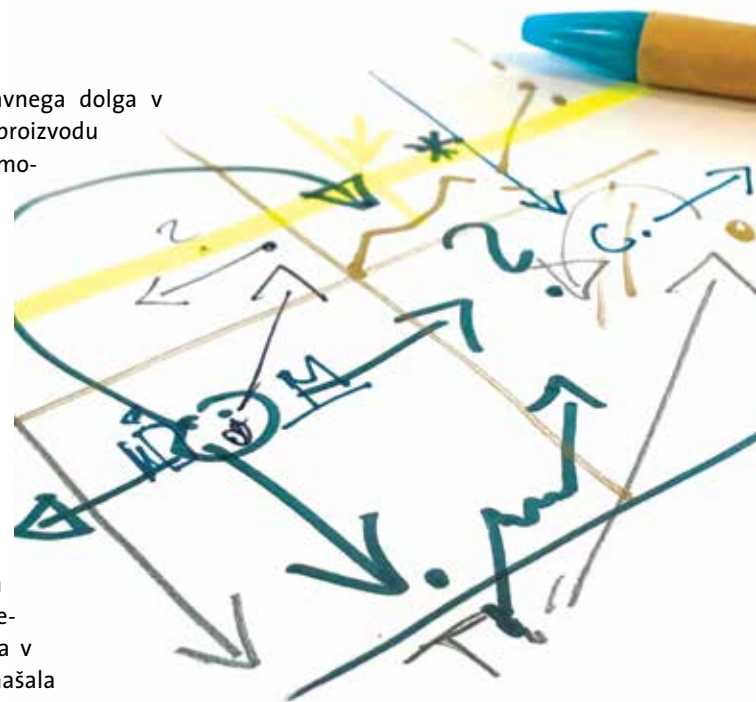
- 6,4 % v letu 2021,
- skupni delež javnega dolga v bruto družbenem proizvodu (BDP) v evrskem območju se bo povečal na 101,7 %, 102,3 % v letu 2021,
- inflacija v evrskem območju, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), naj bi v povprečju znašala 0,3 %, nato pa naj bi se ob stabilizaciji cen nafte v letu 2021 povečala na 1,1 %; inflacija v Evropski uniji bo znašala 0,7 %, 1,3 % v letu 2021.

Negotovosti in tveganja v zvezi z jesensko gospodarsko napovedjo 2020 so izjemno velika in, kot izhaja iz omejenih napovedi, glavno tveganje predstavlja poslabšanje pandemije, ki zahteva strožje javnozdravstvene ukrepe ter pomeni resnejši in dolgotrajnejši vpliv na gospodarstvo. Obstaja tudi tveganje, da bodo negativne posledice pandemije za gospodarstvo, kot so stečajni, dolgotrajna brezposelnost in motnje v oskrbi, globlje in bolj daljnosežne. Na evropsko gospodarstvo bi lahko negativno vplivalo tudi manjše izboljšanje svetovnega gospodarstva in svetovne trgovine od

napovedanega ali povečanje trgovinskih napetosti. Še eno možno tveganje je stres na finančnih trgih.

Negotovost okrevanja slovenskega gospodarstva

Negotovost glede okrevanja slovenskega gospodarstva potrjuje tudi aktualna jesenska napoved gospodarskih gibanj Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR). V nadaljevanju povzemamo ključne ugotovitve.

Epidemija v kombinaciji s strogimi zdravstvenimi in zaščitnimi ukrepi pomeni velik negativni šok za gospodarsko aktivnost, ki je bila v Sloveniji v prvem polletju 2020 za skoraj 8 % nižja, kot v enakem obdobju lani. Izrazito se je zmanjšala v drugem četrtletju, ko je bil medletni upad BDP-ja 13-odstoten. Strogi ukrepi za zajezitev širjenja koronavirusa so na globalni ravni in v Sloveniji, najizraziteje v drugem četrtletju, povzročili izrazit padec gospodarske aktivnosti zaradi zaustavitve poslovanja ne nujnih storitvenih dejavnosti ter otežene aktivnosti industrije in ostalih storitvenih dejavnosti. Za omilitev negativnih posledic epidemije so bili na ravni držav, ECB in Evropske komisije sprejeti obsežni paketi ukrepov, usmerjeni v blaženje izpada prihodkov gospodarstva in prebivalstva, zagotavljanje likvidnosti in podporo pri ponovnem okrevanju gospodarske aktivnosti. Ti se glede na epidemiološke in gospodarske razmere še vedno dopolnjujejo. Upada gospodarske aktivnosti sicer niso preprečili, pomembno pa vplivajo na njegovo globino in so ključni za ponovni zagon aktivnosti.

UMAR v jesenski napovedi za leto 2020 predvideva 6,7-odstotni upad BDP-ja, ki mu bo v naslednjih dveh letih sledilo okrevanje, pri čemer bo gospodarska aktivnost šele leta 2022 dosegla raven pred epidemijo. K upadu BDP-ja bo letos prispeval tudi upad dodane vrednosti v številnih dejavnostih, najbolj bo upadla v gostinskih, rekreacijskih, športnih, kulturnih in osebnih storitvah, v storitvah hotelskih nastanitev in prometu. Nekoliko manjši, a še vedno občuten bo tudi padec v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu. Zaradi negativnih vplivov iz mednarodnega okolja ter tujih in domačih zajezitvenih ukrepov letos pričakujemo velik upad izvoza in uvoza. Ob veliki negotovosti, ki vpliva na investicijske odločitve, se bodo občutno skrčile tudi investicije, zlasti v opremo in stroje. Sprejetje interventnih ukrepov za ohranjanje delovnih mest in njihovo podaljšanje je vidneje ublažilo poslabšanje razmer na trgu dela, zaradi česar bosta letos padec zaposlenosti in rast brezposelnosti manjša, kot bi bila sicer glede na upad BDP-ja.

Kriza je ustvarila tudi nove priložnosti oziroma tveganja

UMAR tudi ugotavlja, da krajšanje globalnih verig vrednosti oziroma preusmeritev na geografsko bližje dobavitelje, ki se je sicer začelo že pred pandemijo, srednjeročno predstavlja priložnost za višjo gospodarsko rast v Sloveniji, saj bi lahko zaradi razvite infrastrukture in kakovostne delovne sile ter članstva v Evropski uniji privabila naložbe iz zahodne Evrope. Prav tako julija dogovorjen izredni finančni paket (Nova generacija Evropske unije), srednjeročno pa tudi novi večletni finančni okvir, prinašata priložnost za naslavljanje razvojnih izzivov. Med temi so ključni: okrepitev podpore raziskavam, inovacijam in digitalizaciji za dvig produktivnosti, zelena preobrazba s prehodom na bolj trajnosten gospodarski razvoj ter sistemske prilagoditve sistemov socialne zaščite, ki jih v pretežni meri narekujejo demografska gibanja. V prvih fazah priprav na črpanje evropskih sredstev, ki že potekajo, bo tako ključna izbira najpomembnejših ciljev, da bi se izognili pretiranemu drobljenju sredstev, kar je zniževalo učinkovitost porabe teh sredstev v preteklosti. V naslednjih fazah pa bo za uspešno implementacijo dogovorjenih ciljev in učinkovito podporo okrevanju gospodarstva ključna zlasti koordinacija teh procesov.

Omenjeni napovedi podprimo še s aktualnimi raziskavami. Prvo raziskavo je izvedla Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS) med svojimi člani na začetku novembra na temo vpliva drugega vala epidemije na malo gospodarstvo, na reprezentativnem vzorcu 1667 podjetij. OZS, kot največja reprezentativna zbornica malega gospodarstva, bo z rezultati raziskave in predlogi lažje oblikovala konkretne predloge za podporo malemu gospodarstvu v okviru šestega paketa ukrepov za omilitev posledic epidemije. Rezultati so zastrašujoči, saj kar tretjina obrtnikov in podjetnikov razmišlja o zaprtju dejavnosti. 96 % vprašanih se ne strinja s popolnim zaprtjem gospodarstva, 97 % jih meni, da bi svojo dejavnost lahko varno opravljali še naprej, ob upoštevanju strogih zaščitnih ukrepov. Kar 42 % jih meni, da bo

padec prihodkov v letu 2020 v primerjavi s prejšnjim letom med 20 in 40 %, 32 % vprašanih meni, da bo manj kot 20 %, 16 % vprašanih meni, da bo med 40 in 60 %, 10 % ocenjuje, da bodo imeli več kot 60 % padec prihodkov.

Drugo globalno raziskavo je izvedla družba PricewaterhouseCoopers (PwC), ki je potekala med 1581 direktorji iz 83 držav. Raziskava v Sloveniji je potekala drugič zapored. PwC navaja, da več kot polovica direktorjev, ki so jih anketirali na globalni ravni, verjamejo, da se bo stopnja rasti svetovnega BDP-ja znižala. Napoved spremlja tudi nizko zaupanje direktorjev v obetih lastnih podjetij. Le 27 odstotkov direktorjev na globalni ravni je prepričanih v možnost za rast prihodkov v njihovem podjetju v letu 2020, kar je najnižje vse od leta 2009 dalje. PwC navaja tudi ključne ugotovitve raziskave za Slovenijo, in sicer, da 53 % anketiranih slovenskih direktorjev meni, da se bo svetovna gospodarska rast v naslednjih 12 mesecih poslabšala, 33 % jih je trdno prepričanih, da bo njihova družba ustvarila rast prihodkov v naslednjih 12 mesecih, 24 % pa, da ji bo to uspelo v naslednjih treh letih, 78 % vprašanih slovenskih direktorjev skrbi gospodarska negotovost in 76 % pa povečana davčna obremenitev.

Aktualne raziskave so realen pokazatelj stanja tako slovenskega kot tudi svetovnega gospodarstva v letošnjem letu in v prihodnje. Trenutno obdobje je eno najbolj negotovih obdobji, v katerem se je znašel svet. Zaradi povečanja okužb s koronavirusom in z zaostrovanjem zajezitvenih ukrepov je negotovost še večja. Obsežnejše zaprtje določenih dejavnosti je največja grožnja za obstoj gospodarstva. Okrevanje posameznega gospodarstva bo odvisno od njegove strukture in sposobnosti odzivanja na krizo ter politik držav. Soodvisnost gospodarstev bo intenzivno vplivala na okrevanje drugih gospodarstev. V upanju na čimprejšnje uspešno zajezitev virusa in razpoložljivosti cepiva ali zdravila za širšo javnost bi obstajala možnost hitrejšega okrevanja gospodarstva.

EDINA ZEJNIC

KAKO DOBRO POZNAME POKOJNINSKI SISTEM V SLOVENIJI?

Moje delo.

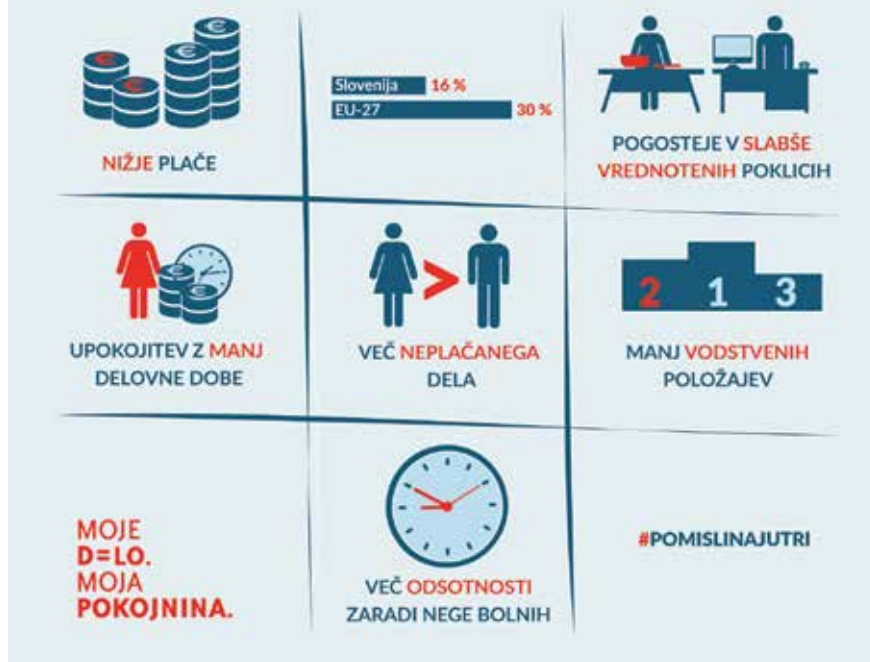
Moja pokojnina

Naša varna starost je rezultat preteklih odločitev in možnosti, zato je pomembno, da o upokojitvi razmišljamo pravočasno. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti skupaj s projektnim partnerjem, Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, s projektom Moje delo. Moja pokojnina naslavlja problem pokojninske vrzeli med ženskami in moškimi, predvsem pa želi ozaveščati o pomenu odločitev in možnosti v poklicnem in zasebnem življenju na pokojnino in varno starost.

Bigstock

Pokojninska vrzel v Sloveniji znaša 16%. Vzroki?

Svoje poznavanje pokojninskega sistema lahko preverite v kvizu na spletni strani <https://mojedelo-mojapokojnina.si/pokojninski-sistem>.

varčevanja za starost in jo država spodbuja z davčnimi olajšavami. Denarna sredstva, ki jih vplačujemo sami ali nam jih vplačuje delodajalec, se zbirajo na naših osebnih računih.

Pokojninska doba in osnova

Z vključitvijo v pokojninsko in invalidsko zavarovanje in s plačevanjem prispevkov pridobivamo pokojninsko dobo. **Pokojninska doba** zajema vsa obdobja zavarovalne dobe in posebne dobe. **Zavarovalna doba** je obdobje, ko smo bili obvezno ali prostovoljno vključeni v obvezno zavarovanje, ter obdobja, za katera so bili plačani prispevki. **Posebna doba** zajema obdobja, ki se v skladu z zakonom štejejo v pokojninsko dobo, ne glede na plačilo prispevkov, ki pa brez zakonsko določene minimalne zavarovalne dobe (15 let) ne daje pravice do pokojnine. Pod pojmom **pokojninska doba brez dokupa** razumemo obdobje obvezne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obdobje prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje, in od leta 2021 dalje tudi dokupljena doba, do 31. 12. 2012, ko so bili prispevki dejansko plačani, obdobje opravljanja kmetijske dejavnosti in obdobje delovnega razmerja v

Da lahko razumemo, kako naše odločitve in možnosti vplivajo na pokojnino, moramo poznati elemente slovenskega pokojninskega sistema. Ta je enoten in obvezen za vse zaposlene, ki ustvarjajo dohodek iz zaposlitve ali druge pridobitne dejavnosti, v določenih primerih pa se lahko vanj prostovoljno vključijo tudi neaktivne osebe. Zavarovanje nam zagotavlja dohodke takrat, ko si jih sami zaradi starosti ali invalidnosti ne moremo zagotavljati ali pa imamo za to zmanjšane zmožnosti. **Obvezno zavarovanje** je urejeno kot pretočni sistem, to pomeni, da zaposlene generacije vplačujejo prispevke, ki se porabijo za tekoče izplačilo pravic upokojene generacije. Shema obveznega zavarovanja vključuje pravico do pokojnine, pravice na podlagi preostale delovne zmožnosti ter pravici do letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo.

Če smo vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, plačujemo prispevek od plače oziroma dohodka. V obvezno zavarovanje smo vključeni tudi v nekaterih primerih, ko ne opravljamo dela: smo brezposelni in prejemamo nadomestilo ali če nam zavod za zaposlovanje plačuje prispevke do izpolnjenja

pogojev za starostno upokožitev, če prejemamo starševsko nadomestilo, starševski dodatek, če prejemamo bolniško nadomestilo po prenehanju delovnega razmerja itd. Posebna oblika zavarovanja je **obvezno poklicno zavarovanje**, v katerem smo vključeni zavarovanci in zavarovanke, ki opravljamo posebno težka in zdravju škodljiva dela ter tisti, ki opravljamo dela, ki jih po določeni starosti ni več možno uspešno opravljati. Vključimo se lahko tudi v **dodatno pokojninsko zavarovanje**, ki predstavlja temeljno obliko

tujini. V odvisnosti od pokojninske dobe se določi višina odmernega odstotka. Daljšo pokojninsko dobo imamo, višji je **odmerni odstotek**. Kot zavarovana oseba od dohodkov oziroma osnov plačujemo prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Najugodnejše povprečje mesečnih osnov v 24 zaporednih letih imenujemo **pokojninska osnova**, na podlagi katere se odmeri pokojnina.

V Sloveniji ženske in moški do pokojnine pod enakimi pogoji

Pravico do **starostne pokojnine** lahko uveljavimo pri starosti 65 let, če imamo najmanj 15 let zavarovalne dobe, to je obdobje obvezne ali prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje ter obdobja, za katera so bili plačani prispevki. Prej lahko uveljavimo pravico do pokojnine, če imamo 40 let pokojninske dobe brez dokupa in smo stari vsaj 60 let. V **pokojninsko dobo brez dokupa** se štejejo obdobja obvezne vključitve v zavarovanje, delovnega razmerja v tujini, prostovoljne vključitve, in od leta 2021 dalje tudi dokupljena doba, do 31. 12. 2012, če so bili plačani prispevki, in opravljanje kmetijske dejavnosti. Ne štejejo pa se obdobja prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje in dokup pokojninske dobe po 1. januarju 2013, zavarovalna doba za čas skrbi za otroka v prvem letu starosti itd. Za uveljavitev pravice do starostne pokojnine veljajo za ženske in moške enaki pogoji. Starostna meja za pridobitev pravice do starostne pokojnine se nam lahko zniža zaradi skrbi za otroka, vklju-

čitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom, služenja obveznega vojaškega roka, dela na delovnih mestih, na katerih se je zavarovalna doba štela s povečanjem in zaradi osebnih okoliščin, pogojenih z zdravstvenim stanjem.

Upokojimo se lahko tudi predčasno ali delno

Če smo stari 60 let in smo dopolnili 40 let pokojninske dobe, lahko uveljavimo pravico do predčasne pokojnine. A to pomeni, da bomo prejeli **zmanjšano pokojnino** (tako imenovani malusi) in da je zmanjšanje trajno. Pogoji za pridobitev pravice do predčasne pokojnine so za ženske in moške enaki. Predčasna pokojnina se odmeri glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od pokojninske osnove, enako kot starostna pokojnina, nato pa se za vsak mesec manjkajoče starosti, do dopolnitve 65 let starosti, pokojnina zmanjša za 0,3 %. Skupno zmanjšanje pokojnine ne more znašati več kot 18 %, saj se starostna pokojnina lahko zmanjšuje za največ pet let manjkajoče starosti. Če izpolnjujemo pogoje za starostno ali predčasno pokojnino in želimo še naprej delati s krajšim delovnim časom (in smo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani), najmanj dve uri dnevno oziroma deset ur tedensko, se lahko upokojimo **delno**. V takšnem primeru poleg plače prejemo **delno pokojnino**. V primeru, ko uveljavimo delno pokojnino, odmerjeno od starostne pokojnine in delamo vsaj polovični delovni čas, smo upravičeni tudi do sorazmernega dela izplačila 40 % starostne pokojnine, ki jo lahko prejemo največ tri leta, nato prejemo sorazmerni del izplačila 20 % starostne pokojnine.

Višina starostne pokojnine je odvisna od višine pokojninske osnove in odmernega odstotka, ki se povečuje z dolžino dopolnjene pokojninske dobe. Pokojninska osnova je najugodnejše povprečje mesečnih osnov, znižano za davke in prispevke od plače, v katerih koli zaporednih 24 letih zavarovanja od 1. januarja 1970 dalje.

Za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vsak mesec plačujemo prispevek od mesečne osnove, ki je izračunana na podlagi naše plače oziroma dohodka. Prispevek zavarovanke ali zavarovanca je 15,5 % od osnove, prispevek delodajalca 8,85 % od osnove, skupaj 24,35 %.

Zakaj prihaja do pokojninske vrzeli med ženskami in moškimi?

Pokojninska vrzel nam pove, za koliko so povprečne pokojnine moških višje od povprečnih pokojnin žensk. Lahko rečemo tudi, da je pokojninska vrzel seštevek vseh nakopičenih neenakosti, s katerimi se srečujejo ženske skozi celotno obdobje zaposlitve. V EU-27 je leta 2018 znašala pokojninska vrzel skoraj 30 odstotkov, v Sloveniji pa 17,8 odstotkov. Pomemben vzrok za pokojninsko vrzel je neenak položaj žensk in moških na trgu dela in neenaka delitev skrbstvenih in gospodinjskih obveznosti. Pokojninski sistem temelji na višini vplačanih prispevkov, ta pa je odvisna od višine plače. Več o tem, kaj je pokojninska vrzel med spoloma, zakaj nastane in zakaj je potrebno, da jo odpravljamo, si lahko preberete na <https://mojedelo-mojapokojnina.si/pokojninska-vrzeli>.

Pokojninska vrzel med ženskami in moškimi je pereč problem tako v Sloveniji kot tudi v državah Evropske unije. Projekti, ki se izvajajo na tem področju, nakazujejo, da lahko k zmanjševanju vrzeli pomembno pripomore tudi višja ozaveščenost javnosti in sprejemanje informiranih odločitev skozi celotno življenje.

NUŠA JEZERŠEK

Najnižja pokojninska osnova od 1. januarja 2020 znaša

894,88 EUR

in najvišja pokojninska osnova od 1. januarja 2020

3.579,52 EUR

OBRTNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika podjetnika,
december 2020

SVETOVALNI CENTER OZS

Svetovalni center OZS:

- 👍 Telefon: 01 58 30 553
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.svetovanje.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71,
1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Vsebina decembrskega Svetovalca:

- ▶ Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE)
- ▶ Ugodnejše vrednotenje pokojninske dobe pri delni upokojitvi
- ▶ Vračilo državne pomoči zaradi nezadostnega upada prihodkov
- ▶ Kaj morate vedeti o delu od doma in kako ga pravilno urediti?
- ▶ Pravica do državne pomoči po interventni zakonodaji podružnicam tujih pravnih oseb
- ▶ Na meji v karanteno domov
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

Jasmina Malnar Molek
davčna svetovalka - specialistka:

**Kaj prinaša
ZIUOPDVE (PKP6)?**

Tadeja Bučar
svetovalka SPOT
Osrednjeslovenske regije:

**Vračilo državne
pomoči zaradi
nezadostnega
upada prihodkov**

Jasmina Malnar Molek,
davčna svetovalka -
specialistka

Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE)

V Uradnem listu Republike Slovenije št. 175/2020 je bil objavljen Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE). Veljati je začel 28. 11. 2020.

S PKP6 se uvajajo novi ukrepi in spreminja oziroma dopolnjuje veljavna interventna zakonodaja, pri čemer navajamo le ukrepe relevantne za obrtnike in podjetnike:

- spremembe pri nadomestilu plač delavcem zaradi odrejene karantene ali nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile;
- spremembe povračila nadomestila plače za čakanje na delo;
- obveščanje IRSD o delu na domu;
- pomoč v obliki delnega povračila nekritih fiksnih stroškov;
- odlog plačila davkov in prispevkov;
- odlog plačila obveznosti kreditjemalcev;
- oprostitev plačila DDV od dobav in pridobitev zaščitne in medicinske opreme znotraj EU;
- spremembe poroštvene sheme;
- oprostitev plačila najemnine za najemnike prostorov v lasti države ali občine.

V članku se osredotočamo le na nekatere ukrepe, več o ostalih ukrepih lahko preberete na naših spletnih straneh www.svetovanje.si.

I. Nadomestilo plač delavcem zaradi odrejene karantene ali nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile

Spreminja se krog upravičencev do povračila nadomestila plače za karanteno in višjo silo in sicer do povračila nadomestila plače od uveljavitve ZIUOPDVE dalje niso upravičeni:

- neposredni ali posredni uporabnik proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna občine, katerega delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2019 višji od 70 odstotkov,

- delodajalec, ki opravlja finančno ali zavarovalniško dejavnost, ki spada v skupino K po standardni klasifikaciji dejavnosti, in je imel na dan 13. marca 2020 več kot deset zaposlenih in
- tuja diplomatska predstavništva in konzulati, mednarodne organizacije, predstavništva mednarodnih organizacij ter institucije, organi in agencije Evropske unije v Republiki Sloveniji.

ZIUOPDVE je določil, da se za višjo silo šteje tudi ustavitve javnega prevoza in zaprtje mej s sosednjimi državami. Ukrep velja od 1. 9. 2020 dalje. Delavec, ki je ostal doma zaradi nezmožnosti prihoda na delo zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej s sosednjimi državami in ne opravlja dela od doma, je upravičen do prejema nadomestila plače v višini 80% iz 137/7 ZDR-1.

Delavec je od 16. 11. 2020 doma, saj na delo prihaja z javnim prevozom, ki je po odloku Vlade ustavljen. V kakšni višini mu obračunamo nadomestilo plače?

Delavcu pripada nadomestilo plače v višini 80 % njegove povprečne mesečne plače za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev oziroma iz obdobja dela v zadnjih treh mesecih pred začetkom odsotnosti. Če delavec v obdobju zaposlitve v zadnjih treh mesecih ni delal in je za ves čas prejemal nadomestilo plače, je osnova za nadomestilo enaka osnovi za nadomestilo plače v zadnjih treh mesecih pred začetkom odsotnosti. Če delavec v celotnem obdobju zadnjih treh mesecev ni prejel niti ene mesečne plače, mu pripada nadomestilo plače v višini osnovne plače, določene v pogodbi o zaposlitvi. Višina nadomestila plače ne sme presegati višine plače, ki bi jo delavec prejel, če bi delal.

II. Delno povračilo nadomestila plače za čakanje na delo

ZIUOPDVE podaljšuje nadomestilo plače za čas čakanja na delo do 31. 1. 2021, zvišuje višino povračila nadomestila plače, omogoča delno povračilo nadomestila plače tudi delodajalcem, ki so bili ustanovljeni v obdobju do 1. 9. 2020 in spreminja določbo glede upada prihodkov.

• Sprememba višine nadomestila

Višina delnega povračila izplačila nadomestila plače, izplačane za mesec **november 2020 do izteka upravičenosti**, je omejena z višino **povprečne mesečne plače v RS**. V 80 % nadomestila plače je vključeno nadomestilo plače in prispevki za vsa socialna zavarovanja (bruto I).

Višina delnega povračila izplačila nadomestila plače, izplačane za mesec **november 2020 do izteka upravičenosti**, lahko znaša **100 % za delodajalce, katerih skupni znesek javnih sredstev ne bo presegel 800.000 EUR** na posamezno podjetje (3.1 Začasnega okvirja). Delodajalec k vlogi za 100 % uveljavitev povračila izplačanega nadomestila plače predloži izjavo, pod kazensko in materialno odgovornostjo, da iz naslova državnih pomoči po interventnih zakonih ni oziroma ne bo presegel 800.000 EUR na podjetje.

• Povračilo nadomestila novoustanovljenim podjetjem

V kolikor je bilo podjetje ustanovljeno v obdobju od 12. 2. 2020 do 1. 9. 2020 in je napotilo delavce na čakanje na delo pred uveljavitvijo PKP6, lahko odda vlogo za povračilo nadomestila plače na ZRSZ najkasneje do 7. 12. 2020. Delodajalcu se povrnejo nadomestila plače za delavce od 1. 10. 2020 dalje.

• Spremembe pri pogoju upada prihodkov

Do pomoči so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 20 % glede na leto 2019. Če niso poslovali v celotnem letu 2019 oziroma 2020, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki leta 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 20 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2019. Če v letu 2019 niso poslovali, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki so bili registrirani najkasneje **na dan 1. septembra 2020** in ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 20 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2020 **do 31. avgusta 2020**. Če pogoji ob predložitvi letnih poročil za leto 2020 ne bodo doseženi, upravičenec vrne prejeta sredstva na podlagi ukrepa. Če vlogo vложи delodajalec, registriran po 1. septembru 2020, ZRSZ vlogo s sklepom zavrže. Zoper sklep ni pritožbe.

Delodajalec je oddal vlogo za čakanje na delo za november in ima že veljaven sklep. Ali mora za uveljavljanje višjega povračila nadomestila plače (100 %) oddati novo vlogo?

Delodajalcu ni potrebno oddajati nove vloge. Možnost uveljavljanja 80% ali 100% povračila nadomestila plače za čakanje na delo za mesec november in nadaljnje mesece bodo vsem delodajalcem, ki so vlogo že oddali, omogočili pri oddaji zahtevka za mesec november (izplačilo plače v decembru). Pri zahtevku, ki ga vložijo na ZRSZ, bodo delodajalci podpisali izjavo glede višine prejetih sredstev in se odločili ali bodo uveljavljali 80% ali 100% povračilo nadomestila plače.

III. Pomoč v obliki delnega povračila nekritih fiksnih stroškov

Veljavnost ukrepa: oktober – december 2020 (z možnostjo podaljšanja za 6 mesecev)

Upravičenci so pravne ali fizične osebe, ki so:

- registrirane za opravljanje gospodarske dejavnosti najkasneje do 1. 9. 2020 in
- imajo vsaj enega zaposlenega na dan uveljavitve zakona ali je samozaposlen, ki je na dan uveljavitve zakona vključena v zavarovanje na podlagi 15. člena ZPIZ-2 ali je družbenik ali delničar gospodarske družbe oziroma ustanovitelj zadruga ali zavoda, ki je poslovodna oseba in je na dan uveljavitve zakona vključen v zavarovanje na podlagi 16. člena ZPIZ-2 in
- se na dan 31. 12. 2019 ne štejejo za podjetje v težavah v smislu Uredbe 651/2014/EU in
- ne morejo opravljati dejavnosti ali jo opravljajo v bistveno

zmanjšanem obsegu zaradi posledic epidemije COVID-19 in

- zagotavljajo, da se nekriti fiksni stroški ne krijejo iz drugih virov, kot so zavarovanja, začasni ukrepi pomoči ali podpora iz drugih virov.

Do pomoči niso upravičeni:

- neposredni ali posredni uporabniki proračuna RS oziroma proračuna občine, katerih delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2019 višji od 70%
- delodajalci, ki opravljajo finančno ali zavarovalniško dejavnost, ki spada v skupino K po SKD in imajo več kot 10 zaposlenih na dan oddaje vloge,
- tuje diplomatsko predstavništvo in konzulati, mednarodne organizacije, predstavništvo mednarodnih organizacij ter institucije, organi in agencija EU v RS.

Višino nekritih fiksnih stroškov izračunamo dvostopenjsko:

1. Preračun upada prometa

a) če je upravičenec ustanovljen do 1. 10. 2019 s primerjavo prometa v obdobju oktober - december 2020/oktober - december 2019

b) če je upravičenec ustanovljen po 1. 10. 2019 s primerjavo prometa v obdobju oktober - december 2020/promet od registracije do 1. 9. 2020 delimo s številom mesecev poslovanja in pomnožimo s 3

2. Višina fiksnih stroškov je vezana na upad prihodkov od prodaje in mesečno znaša:

- a) če je upravičenec ustanovljen do 1. 10. 2019
 - če je upad višji od 70% znaša 1,2% od letnih prihodkov za leto 2019
 - če je upad med 30% in 70% znaša 0,6% od letnih prihodkov za leto 2019
- b) če je upravičenec pričel opravljati dejavnost po 1. 10. 2019
 - Izvede se preračun prihodkov od registracije do 1. 9. 2020, na način, da se prihodke od prodaje deli s številom mesecev poslovanja in pomnoži z 12.
 - če je upad višji od 70% znaša 1,2% od preračunanega zneska
 - če je upad med 30% in 70% znaša 0,6% od preračunanega zneska

Prihodki od prodaje so čisti prihodki od prodaje, ugotovljeni po pravilih računovodenja (AOP 110).

Višina nekritih fiksnih stroškov ne sme presegati:

- 1.000 EUR mesečno na zaposlenega, ki je v delovnem razmerju na podlagi pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas ali na samozaposlenega oziroma družbenika, delničarja ali ustanovitelja zadruga ali zavoda skladno, ki je poslovodna oseba, v upravičenem obdobju,
- 70% neto izgube (AOP 187) za srednje ali veliko podjetje oziroma 90% neto izgube za mikro in malo podjetje v upravičenem obdobju,
- za upravičence, registrirane pred 1. 10. 2019 maksimalni znesek pomoči ne sme presegati 3 mio EUR (3.12 Začasni okvir),
- za upravičence, registrirane po 1. 10. 2019 maksimalni znesek ne sme presegati 800.000 EUR, pri čemer se v znesku upošteva vsa prejeta državna pomoč (3.1. Začasni okvir).

Število redno zaposlenih in velikost upravičenca se ugotavlja na dan oddaje vloge.

Upravičenec bo izplačilo pomoči uveljavljal z oddajo vloge preko eDavkov. Vloga bo dostopna od 17. 12. 2020 dalje, predložiti pa jo je potrebno najkasneje do 31. 12. 2020. Pomoč se bo izplačala 20. 1. 2021. V kolikor upravičenec naknadno ugotovi, da ni izpolnjeval pogojev glede upada prometa ali je zahteval previsok znesek pomoči, o tem obvesti FURS najkasneje do roka za predložitev davčnega obračuna za leto 2020 in vrne preveč prejete pomoči v roku 30 dni od vročitve odločbe. Po poteku roka za vračilo se zaračunavajo zakonske zamudne obresti.

Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov (normiranci) so v primeru koriščenja ukrepa dolžni zagotavljati podatek o načrtovani in dejansko doseženi izgubi v zadnjem kvartalu 2020 na podlagi verodostojnih listin.

Podjetje zaposluje 6 delavcev. Ustanovljeno je pred letom 2019, letni promet 2019 500.000 EUR, zadnji kvartal 2019 150.000 EUR. Kolikšno povračilo stroškov lahko prejme podjetje, če ocenjuje, da bodo prihodki v zadnjem kvartalu 2020 znašali 40.000 EUR/90.000 EUR, ocenjena izguba za 2020 je 30.000 EUR.

		okt.-dec. 2020/ okt.-dec. 2019					
ustanovljen	upad	prihodki 2019	prihodki 2020	prihodki 2019	višina %	višina/mesec	skupaj
pred 1. 10. 2019	0,733333333	150.000	40.000	500.000	1,20 %	6.000,00	18.000,00
pred 1. 10. 2020	0,4	150.000	90.000	500.000	0,60 %	3.000,00	9.000,00

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo
in pravo socialne varnosti

Ugodnejše vrednotenje pokojninske dobe pri delni upokojitvi

IV. Odlog ali obročno plačilo davkov in prispevkov

Davčni zavezanci lahko do 31. 12. 2020 davčnemu organu predložijo vlogo za odlog plačila davka ali prispevkov za čas do dveh let oziroma obročno plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev zaradi izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov zaradi epidemije. Davčni organ bo o vlogi, ki jo bodo davčni zavezanci vložili elektronsko preko eDavkov, odločil v 8 dneh.

Vlogo lahko vložijo pravne osebe oziroma združenje oseb, vključno z družbo civilnega prava po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti; samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost. Odlog oziroma obročno plačilo je mogoče za vse davčne obveznosti, ki se nanašajo na opravljanje dejavnosti, ne glede na to, v kakšni obliki se plačujejo (kot končni davek, akontacije davka ali davčni odtegljaj). Prav tako se plačilna ugodnost poslovnemu subjektu na podlagi PKP6 lahko odobri tudi za neplačane prispevke (za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za obvezno zdravstveno zavarovanje, za zaposlovanje in za starševsko varstvo). Za čas odloga ali obročnega plačila se obresti ne zaračunajo. Davčni organ lahko v primeru odloga ali obročnega plačila zahteva zavarovanje plačila, če se utemeljeno pričakuje, da bo plačilo odložene davčne obveznosti oziroma obrokov onemogočeno ali precej oteženo.

Vprašanje glede delne pokojnine: Zaposleni bo izpolnil vse pogoje za upokojitev januarja 2021 (izračunana pokojnina znaša 590 €). Zanima nas, kako je s prejetjem delne pokojnine, z odmernim odstotkom in s povečanjem pokojnine, če oseba ostane v obveznem zavarovanju za vsaj 4 ure dnevno vsaj še eno leto.

Računovodkinja pojasnjuje, da je do ugodnejšega vrednotenja upravičen le tisti, ki ostane v polnem zavarovanju, kar naj bi izhajalo iz 8. odstavka 38. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, o čemer pa sama nisem ravno prepričana. Tudi na spletnih straneh ZPIZ-a ne najdem odgovora na zastavljeno dilemo, niti v rubriki »delna upokojitev« niti v rubriki »zakaj odložiti upokojitev«.

Glede na navedene dileme Vas torej naprošam, če mi pomagate pri razlagi 8. odstavka 38. člena ZPIZ-2:

(8) Ne glede na prvi do sedmi odstavek tega člena se zavarovanca, ki izpolni pogoje iz četrtega odstavka 27. člena tega zakona in ostane vključen ali se znova vključi v obvezno zavarovanje, vsako nadaljnje leto dopolnjene pokojninske dobe brez dokupa v obveznem zavarovanju po uveljavitvi tega zakona, vendar največ

do treh let zavarovanja, vrednoti na način, da se šest mesecev pokojninske dobe brez dokupa vrednoti v višini 1,5 %.

Odgovor: Tako v 8. odstavku 38. člena ZPIZ-2 kot tudi v teh pojasnilih ZPIZ-a resda ni izrecno napisano, da je do ugodnejšega vrednotenja upravičen tudi delni upokojenec, toda treba je biti pozoren in »znati brati med vrsticami«.

Tisti, ki ostaja v polnem, 100-odstotnem zavarovanju, bo po šestih mesecih pridobil 1,5 %.

Kdor bo delno upokojen, na primer po razmerju 50 % zavarovanja in 50 % pokojnine (plus 20% povišanje), bo v teh šestih mesecih dopolnil le 3 mesece pokojninske dobe, zato ne bo pridobil dodatnega odstotka, ampak bo moral biti v takšnem statusu vsaj 12 koledarskih mesecev, saj bi na ta način dopolnil 6 mesecev pokojninske dobe, ki je relevantna za pridobitev dodatnega odmernega odstotka.

Tisti, ki bo delno upokojen na način, kot je večina s. p.-jev, da ostaja v delnem zavarovanju za 25 % zavarovalnega časa in prejema 75 % pokojnine, pa bi moral biti v takšnem dvojnem statusu 24 mesecev, da bo dopolnil 6 mesecev pokojninske dobe in s tem dobil 1,5 %.

Opozarjam pa tudi še na to, da se ugodneje vrednotijo največ 3 leta zavarovanja – 3 leta polovičnega zavarovanja prinesejo 1 leto in pol (18 mesecev) relevantne pokojninske dobe, ki je ugodneje vrednotena v višini 4,5 % (3 x 1,5 %). Morebitna nadaljnja vključenost v polovičnem ali kakem drugem delnem zavarovanju, pa se ne vrednoti več ugodneje, ampak normalno, skladno s 7. odstavkom 38. člena. Iz tega izhaja, da bo po preteku prehodnega obdobja, ki se zaključuje leta 2025, eno leto zavarovanja vredno 1,36 %, pol leta pa sorazmerno manj, torej 0,68%, medtem ko bo v letu 2021 eno leto vrednoteno z 1,28 %, pol leta pa 0,64 %.

V primeru, da se torej zavarovanec iz našega vprašanja odloči za delno upokojitve v polovičnem obsegu ter v takšnem dvojnem statusu ostane še eno leto, bo v tem letu prejel 70 % sicer obdavčene pokojnine in plačeval polovične prispevke. Mesečni obseg prispevkov bo torej polovico sedanjih, iz naslova enoletnega podaljšanja zavarovanja v polovičnem obsegu pa bo pridobil 6 mesecev pokojninske dobe brez dokupa in iz tega naslova dodatnih 1,5 %.

V primeru polne upokojitve v letu 2022 bi njegov odmerni odstotek znašal 62 % pokojninske osnove, ki se izračuna od 24 zaporednih najugodnejših let zavarovanja. Zaradi prehodnega obdobja, v katerem se na podlagi lanske novele ZPIZ-2G zvišuje za moške odmerni odstotek za 40 let pokojninske dobe brez dokupa s 57,25 %, kar je veljalo do konca leta 2019, na 63,5 %, kar bo veljalo leta 2025, bi zavarovancu za 40 let pripadalo 60,5 % + 1,5 % iz naslova enoletnega podaljšanja v polovičnem obsegu, iz katerega bi dopolnil 6 mesecev pokojninske dobe brez dokupa.

Tadeja Bučar,
svetovalka SPOT
Osrednjeslovenske regije

Vračilo državne pomoči zaradi nezadostnega upada prihodkov

Na podlagi interventne zakonodaje, ki je bila sprejeta zaradi koronavirusne bolezni, je v letu 2020 veliko delodajalcev in samozaposlenih prejelo državno pomoč v smeri omilitve svojega poslovanja zaradi epidemije.

Za prejem državne pomoči mora (je moral) prejemnik izpolnjevati različne zakonske pogoje, med katerimi je tudi zadosten upad prihodkov v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 oziroma glede na ustrezno primerjalno obdobje.

V omenjenem članku se bomo v povezavi s prejemom in morebitnim vračilom državne pomoči omejili zgolj na tiste državne pomoči po interventni zakonodaji, ki so pogojene z upadom prihodkov. Nezadosten upad prihodkov bo posledično predstavljal (predstavlja) osnovo za vračilo državne pomoči.

1. Vračilo pomoči po Zakonu o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic za državljanke in gospodarstvo (v nadaljevanju ZIUZEOP oziroma PKP2)

Državna pomoč po ZIUZEOP je bila možna za obdobje od 13. marca do 31. maja 2020.

UPRAVIČENI DELODAJALCI

Upravičeni delodajalci so lahko na podlagi ZIUZEOP prejeli povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo in zaradi odsotnosti iz razloga višje sile ter oprostitev plačila prispevkov.

Povračilo teh nadomestil so lahko prejeli tisti upravičeni delodajalci, ki so ob vložitvi vloge ocenili, da jim bodo prihodki po njihovi oceni v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 10 % glede na leto 2019 oziroma glede na ustrezno primerjalno obdobje. ZIUZEOP namreč v drugem odstavku

22. člena določa, da so do ukrepa upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 10 % glede na leto 2019. Če niso poslovali v celotnem letu 2019 oziroma 2020, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki leta 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 10 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2019. Če v letu 2019 niso poslovali, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 10 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2020 do 12. marca 2020.

Prihodki zajemajo čiste prihodke iz prodaje, AOP 110 Izkaza poslovnega izida ter nadomestila iz zavarovanja za starševsko varstvo.

Če upravičeni delodajalec ne izpolni prihodkovnega pogoja, mora vrniti prejeta nadomestila za čas začasnega čakanja na delo za obdobje od 13. marca do 31. maja 2020 in plačilo oproščenih prispevkov v zvezi s temi nadomestili.

Upravičeni delodajalec pa na podlagi stališča Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju FURS) **prejeta povračila nadomesti iz naslova odsotnosti zaradi višje sile in oproščenih prispevkov v povezavi z njimi ne rabi vračati**, kljub neizpolnjevanju prihodkovnega pogoja, ker se ureditev vračila sredstev nanaša zgolj na ravnanja delodajalca, na katera je imel delodajalec možnost s svojim ravnanjem in načinom poslovanja vplivati.

SAMOZAPOSLjeni, VERSKI USLUŽBENCI, DRUŽBENIKI, KMETJE

Samozaposleni, verski uslužbenci, družbeniki in kmetje (v nadaljevanju samozaposleni) so lahko na podlagi ZIUZEOP prejeli državno pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka in oprostive plačila prispevkov za socialno varnost.

Do omenjene državne pomoči so upravičeni tisti samozaposleni, ki so ob vložitvi vloge ocenili, da jim bodo prihodki po njihovi oceni v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 10 % glede na leto 2019 oziroma glede na ustrezno primerjalno obdobje. ZIUZEOP namreč v drugem odstavku 37. člena določa, da so do pomoči upravičeni tisti samozaposleni, ki jim bodo prihodki v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 10 % glede na leto 2019. Če niso poslovali v celotnem letu 2019 oziroma 2020, so do pomoči upravičeni tudi tisti samozaposleni, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki leta 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 10 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2019. Če v letu 2019 niso poslovali, so do pomoči upravičeni tudi tisti samozaposleni, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 10 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2020 do 12. marca 2020.

Prihodki zajemajo čiste prihodke iz prodaje, AOP 110 Izkaza poslovnega izida ter nadomestila iz zavarovanja za starševsko varstvo.

Samozaposleni morajo, če ne izpolnijo pogoja glede zadostnega upada prihodkov, vrniti temeljni dohodek in plačati prispevke za socialno varnost.

POSTOPEK VRAČILA POMOČI

Upravičeni delodajalec / samozaposleni, ki je uveljavil upravičenja po ZIUZEOP in naknadno ugotovi, da ni izpolnil prihodkovnega pogoja, o tem obvesti FURS. To stori najpozneje do roka za predložitev obračuna davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2020 oziroma do poteka roka za predložitev obračuna davka od dohodkov iz dejavnosti za leto 2020.

Obveščanje FURS-a poteka preko sistema eDavki. Za:

- upravičene delodajalce je to obrazec NF_COVID19Vracilo, ki se imenuje Izjava o vračilu prejetih upravičenj,
- za samozaposlene pa je to obrazec NF_COVID19Vracilo, ki se imenuje Izjava o vračilu MTD in oproščenih plačil prispevkov.

FURS bo v izdani odločbi zavezancu naložil vračilo sredstev na naslednje vplačilne račune:

Vračilo povračila nadomestila plač delavcem na začasnem čakanju na delo

Račun pri ZRSZ: SI56 0110 0603 0264 217;

Sklic: številka sklepa, s katerim so bila odobrena sredstva in je napisana na odločbi ZRSZ

Vračilo oproščenih prispevkov na podlagi 28. člena ZIUZEOP (delodajalci)

Račun pri FURS: 0110 0600 0066 759

Sklic: 00 1620-<davčna številka>-2020

Znesek prejete pomoči je treba vrniti v 30 dneh od vročitve odločbe. Po poteku roka za plačilo pa do plačila se obračunavajo zakonske zamudne obresti. Zavezanci, ki želijo sredstva vrniti še pred izdajo odločbe FURS-a, morajo sredstva vrniti na zgoraj navedene vplačilne račune.

2. Vračilo pomoči po Zakonu o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (v nadaljevanju ZIUOOPE oziroma PKP3)

Povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo po PKP3 so bila možna za junij 2020.

Tudi ta državna pomoč je bila pogojena z upadom prihodkov. ZIUOOPE v tretjem odstavku 24. člena namreč določa, da so do pomoči upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 10 % glede na leto 2019. Če niso poslovali v celotnem letu 2019 oziroma 2020, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije zmanjšali za več kot 10 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2019. Če v letu 2019 niso poslovali, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije zmanjšali za več kot 10 % glede na povprečne me-

sečne prihodke v letu 2020 do 12. marca 2020. Prihodki so čisti prihodki od prodaje, AOP 110 Izkaza poslovnega izida in nadomestila iz zavarovanja za starševsko varstvo.

Če upravičeni delodajalec ne izpolni prihodkovnega pogoja, mora vrniti prejeta nadomestila za čas začasnega čakanja na delo, postopek vračila pomoči – glej točko 1.

3. Vračilo pomoči po Zakonu o interventnih ukrepih za pripravo na drugi val COVID-19 (v nadaljevanju ZIUPDV oziroma PKP4)

Povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo po PKP4 so bila možna za julij, avgust in september 2020.

Tudi ta državna pomoč je bila pogojena z upadom prihodkov. ZIUPDV v tretjem odstavku 2. člena določa, da so do ukrepa upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 10 % glede na leto 2019. Če niso poslovali v celotnem letu 2019 oziroma 2020, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije zmanjšali za več kot 10 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2019. Če v letu 2019 niso poslovali, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije zmanjšali za več kot 10 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2020 do 12. marca 2020.

Prihodki so čisti prihodki od prodaje, AOP 110 Izkaza poslovnega izida in nadomestila iz zavarovanja za starševsko varstvo.

Če upravičeni delodajalec ne izpolni prihodkovnega pogoja, mora vrniti prejeta nadomestila za čas začasnega čakanja na delo, postopek vračila pomoči – glej točko 1.

4. Vračilo pomoči po Zakonu o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (v nadaljevanju ZZUOOP oziroma PKP5)

ZZUOOP je prvotno omogočal upravičenim delodajalcem državno pomoč iz naslova delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju za razdobje od 1. oktobra do 31. decembra 2020. **Določba je bila s sprejemom PKP6 črtana, zato je treba s 1. 10. upoštevati določbe PKP6.**

PKP5 pa omogoča državno pomoč samozaposlenim in mikro podjetjem v obliki **mesečnega temeljnega dohodka** za razdobje od 1. oktobra do 31. decembra 2020.

Državna pomoč je pogojena z upadom prihodkov. PKP5 v

drugem odstavku 91. člena določa, da se šteje, da upravičenec zaradi posledic epidemije koronavirusne bolezni ne more opravljati dejavnosti ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu, če bodo njegovi prihodki v letu 2020 zaradi posledic epidemije upadli za več kot 20 % glede na leto 2019. Če ni posloval v celotnem letu 2019 oziroma 2020, je do pomoči upravičen tudi tisti, ki se mu bodo povprečni mesečni prihodki leta 2020 zaradi posledic epidemije zmanjšali za več kot 20 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2019. Če v letu 2019 ni posloval, je do pomoči upravičen tudi tisti, ki se mu bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi posledic epidemije zmanjšali za več kot 20 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2020 do 31. avgusta 2020. Prihodki so čisti prihodki od prodaje, AOP 110 Izkaza poslovnega izida in nadomestila iz zavarovanja za starševsko varstvo.

Če samozaposleni ne izpolni prihodkovnega pogoja, mora vrniti pridobljeno državno pomoč iz naslova mesečnega temeljnega dohodka po postopku, ki je zapisan pri točki 1.

5. Vračilo pomoči po Zakonu o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE oziroma PKP6)

Povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo po PKP6 so možna za razdobje od 1. 10. 2020 do 31. 1. 2021.

Državna pomoč je pogojena z upadom prihodkov. PKP6 določa, da so do pomoči upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 20 % glede na leto 2019. Če niso poslovali v celotnem letu 2019 oziroma 2020, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki leta 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 20 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2019. Če v letu 2019 niso poslovali, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki so bili registrirani najpozneje na dan 1. septembra 2020 in ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 20 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2020 do 31. avgusta 2020.

Prihodki so čisti prihodki od prodaje, AOP 110 Izkaza poslovnega izida in nadomestila iz zavarovanja za starševsko varstvo.

Če upravičeni delodajalec ne izpolni prihodkovnega pogoja, mora vrniti prejeta nadomestila za čas začasnega čakanja na delo, postopek vračila pomoči – glej točko 1.

SLOVENSKA
POSLOVNA
TOČKA

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

Staša Pirkmaier,
svetovalka – specialistka za
delovno pravo

Kaj morate vedeti o delu od doma in kako ga pravilno urediti?

Epidemija koronavirusa je temeljito posegla na trg dela. Zaradi sprejetih varnostnih ukrepov ter prepovedi opravljanja dela v mnogih dejavnostih zaradi sprejetih Odlokov, so številni delavci napoteni na čakanje na delo, delodajalci koristijo skrajšani delovni čas, nekateri so prisiljeni v odpuščanje delavcev ali pa so spremenili način dela delavcev in se odločili za delo na daljavo v obliki opravljanja dela od doma, kjer narava dela to dopušča.

Opravljanje dela na domu kot posebno obliko opravljanja dela po pogodbi o zaposlitvi opredeljuje Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1, Uradni list RS, št. 21/13 in nasl.) v členih od 68. do 72., kolektivne pogodbe dejavnosti, ki zavezuje posameznega delodajalca, internega akta delodajalca ter pogodbe o zaposlitvi.

V tem prispevku predstavljam bistvene temeljne značilnosti dela na domu ter specifične, ki jih ta oblika dela prinaša.

Opredeleitev dela na domu

Za delo na domu šteje tudi delo na daljavo, ki ga delavec opravlja z uporabo informacijske tehnologije. Pogoj za začetek opravljanja dela na domu je, da se delavec in delodajalec v pogodbi o zaposlitvi oziroma s sklenitvijo aneksa k obstoječi pogodbi o zaposlitvi dogovorita, da bo delavec na domu opravljal delo, ki sodi v dejavnost delodajalca, ali ki je potrebno za opravljanje dejavnosti delodajalca, za celotno trajanje ali le del delovnega časa delavca.

Delodajalec je dolžan o nameravanem organiziranju dela na domu, pred začetkom dela delavca, obvestiti inšpektorat za delo. Na podlagi 8. odst. 219. člena opustitev te obveznosti pomeni prekršek, za katerega je zagrožena globa. Prijava za delo od doma je lahko za več delavcev skupaj, celotnega oddelka ali vse delavce pri delodajalcu, ki jim je odrejeno delo na domu.

Pomembno je, da imamo izdelano dopolnjeno **Izjavo o varnosti z oceno tveganja**, ki vsebuje zahteve za delo za delovna mesta, ki se bodo opravljala na domu/na daljavo. Pri priglavitvi se na to sklicujmo in navedimo tudi, da je delavec prejel **navodila za opravljanje dela na domu**.

Kakšne so pravice in obveznosti delavca in delodajalca

Pogodba o zaposlitvi za opravljanje dela na domu ohranja temeljne značilnosti pogodbe o zaposlitvi: delavec opravlja dela v delovnem razmerju, pogodba se lahko sklene za določen čas ali za nedoločen čas ter za polni delovni čas ali za krajši delovni čas od polnega.

Posebnost take pogodbe je v opredelitvi kraja opravljanja dela, saj delavec ne dela na sedežu oziroma v drugih poslovnih prostorih delodajalca, ampak doma oziroma v drugih prostorih.

Ne glede na specifičnost dela je za delavce pomembno, da ima delavec, ki dela na domu, enake pravice kot delavec, ki dela v delovnih prostorih delodajalca. Vse pravice, obveznosti in pogoje, ki so odvisni od narave dela na domu, morata urediti delavec in delodajalec s pogodbo o zaposlitvi.

S pogodbo o zaposlitvi se bosta delavec in delodajalec tako dogovorila predvsem o »klasičnih« elementih, kot so delovno mesto oziroma vrsta dela, ki ga mora delavec opravljati, datum nastopa dela, čas, za katerega je sklenjena pogodba o zaposlitvi, ali gre za pogodbo o zaposlitvi s polnim ali krajšim delovnim časom, o znesku osnovne plače in o drugih sestavnih plačah delavca, o dnevnem ali tedenskem delovnem času in razporeditvi delovnega časa, plačilnem obdobju, plačilnem dnevu in o načinu izplačevanja plače, o letnem dopustu oziroma načinu določanja letnega dopusta itd.

Poleg tega pa se morata delavec in delodajalec dogovoriti tudi o specifičnih okoliščinah delovnega razmerja: o kraju opravljanja dela, o času opravljanja dela, o času, v katerem bo delavec dostopen delodajalcu, o povračilu stroškov, če bo delavec pri opravljanju dela npr. prihajal na sedež delodajalca ali obiskoval stranke itd.

Pomembno je poudariti, da ima delavec, ki dela na domu, pravico tudi do drugih nadomestil, ki izhajajo iz delovnega razmerja, npr. do povračila stroškov za prehrano ali regresa za letni dopust. Delavec **nima pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela za dneve, ko delo v celoti opravlja na domu**, saj mu ti stroški sploh ne nastanejo.

Posebnosti dela na domu

Delavec ima na podlagi zakona pravico do nadomestila za uporabo svojih sredstev pri delu na domu. Višino nadomestila za uporabo lastnih sredstev določita delavec in delodajalec s pogodbo o zaposlitvi.

Kljub temu, da bo delavec delo odpravljal na domu, je delodajalec dolžan zagotavljati varne pogoje dela na domu. Pri tem je potrebno izpostaviti obveznost delodajalca, ki je dolžan o nameravanem organiziranju dela na domu pred začetkom dela delavca obvestiti Inšpektorat za delo.

V pripravi je nova Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo, ki ukinja mejo 15 ton in uvaja ničelno toleranco pri ravnanju z odpadno embalažo.

Navedeno pomeni, da bodo morala prav vsa podjetja, ki dajejo prvič embalažo na trg (ne glede na količino) organizacijsko in finančno poskrbeti za odpadno embalažo.

Za vas pripravljamo rešitve, s katerimi se boste lahko enostavno vključili v našo embalažno shemo.

Zaupajte nam vaše kontaktne podatke na naši spletni strani in sproti vas bomo obveščali o vseh spremembah in novostih ter poiskali pravo rešitev za vaše podjetje.

 www.surovina.si

SKLENIMO KROG!

OD ODPADKOV DO SUROVIN, ZA ZELENO PRIHODNOST.

Inšpektor za delo lahko delodajalcu prepove organiziranje ali opravljanje dela na domu, če je delo na domu škodljivo oziroma če obstaja nevarnost, da postane škodljivo za delavce, ki delajo na domu, ali za življenjsko in delovno okolje, kjer se delo opravlja, ter v primerih, ko gre za dela, ki se ne smejo opravljati kot delo na domu. Na podlagi 72. člena ZDR-1, zakon ali drugi predpis lahko določi dela, ki se ne smejo opravljati kot delo na domu.

Zaradi te obveznosti delodajalca bo v pogodbi o zaposlitvi potrebno opredeliti tudi način, na katerega bo delodajalec opravljal nadzor nad delom. Delodajalec bo seveda zainteresiran za opravljanje nadzora nad delavcem tudi zaradi preverjanja uspešnosti njegovega dela, pri tem pa bo potrebno pozornost nameniti spoštovanju pravice do zasebnosti kot ene izmed temeljnih človekovih pravic in poskrbeti, da delodajalec pri nadzoru vanjo ne bo pretirano posegal ali pravice do nadzora izkoriščal v nedopustne namene.

Jure Dermastja,
pravnik

Pravica do državne pomoči po interventni zakonodaji podružnicam tujih pravnih oseb

Položaj in status podružnic tako domačih kakor tujih pravnih oseb ureja Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17 in 22/19 – ZPosS; v nadaljevanju: »ZGD-1«). ZGD-1 v drugem odstavku 31. člena določa, da podružnice niso pravne osebe, nimajo lastne pravne subjektivitete in so le del tujega podjetja. Premoženje podružnice je dejansko del premoženja tujega podjetja, ki je podružnico ustanovilo. Tuje podjetje lahko z vpisom podružnice v register začne opravljati dejavnost. Pri opravljanju dejavnosti podružnica nastopa v imenu in za račun tujega podjetja, kar je jasno, ker, kot že rečeno, nima pravne subjektivitete in ne more biti nosilec pravic in obveznosti, zato za njene obveznosti odgovarja tuje podjetje z vsem

svojim premoženjem. Podružnica se torej kaže kot podaljšana roka tujega podjetja pri poslovanju v drugi državi.

Četudi podružnica ni pravna oseba in nima svoje pravne subjektivitete ter ne more biti nosilec pravic in obveznosti, pa Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS in 81/19; v nadaljevanju: »ZDR-1«) v prvem odstavku 20. člena določa, da je delodajalec tudi podružnica tuje osebe in kot takšna lahko nosilec delovnopравниh pravic in obveznosti. Glede na takšno dikcijo se zastavlja vprašanje upravičenosti podružnic tujih družb do državnih pomoči oziroma ukrepov po interventni zakonodaji, katere namen je ohranitev delovnih mest in spodbuditev gospodarstva. Ali so torej podružnice tujih družb upravičene do državne pomoči po interventni zakonodaji?

Na prvi pogled se pritrđitev zgornjemu vprašanju upira. Če podružnica ni pravna oseba, ni nosilec pravic in obveznosti, njeno premoženje pa je dejansko del premoženja tujega podjetja, je vsakršna državna pomoč dejansko pomoč tuji družbi. Odgovor pa vseeno ni tako preprost. Ukrepi po interventni zakonodaji se namreč delijo na področja, ki jih rešujejo, za konkretni primer pa so pomembni zlasti ukrepi na področju gospodarstva. V okviru tega področja so ukrepi, o katerih je v medijih in strokovni javnosti največ govora in so najbolj odmevni. Gre za ukrepe, ki se nanašajo na čakanje na delo, podaljšanje moratorija na kredite, odlog plačila obveznosti kreditotjemalcev, subvencioniranje skrajšanega delovnega časa, delno nadomestitev fiksnih stroškov, odlog plačila davkov in prispevkov, nadomestilo plače zaradi odrejane karantene itd.

V vsakem od zgoraj navedenih sklopov ukrepov se nahaja določba o upravičenem subjektu. Pri podrobnem branju zakonskih določb, ki se nanašajo na upravičene subjekte do povračila nadomestila plače delavcem zaradi odrejenega čakanja na delo, odloga plačila davkov in prispevkov, odrejane karantene in subvencioniranja skrajšanega delovnega časa izhaja, da so do povračila upravičeni vsi delodajalci v Republiki Sloveniji, ki izpolnjujejo z zakonom določene kriterije (vključitvene in izključitvene). Podružnice tujih pravnih oseb torej spadajo v krog upravičenih subjektov za pridobitev navedenih pomoči in so, kar se teh pomoči tiče, izenačene s fizičnimi ali pravnimi osebami s sedežem v Republiki Sloveniji. To je po svoje tudi logično, ker podružnice tujih pravnih oseb praviloma zaposlujejo slovenske delavce, kar pomeni, da so s tega naslova zavezane k plačevanju davkov in prispevkov. Prav tako se podružnice po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17, 79/18 in 66/19; v nadaljevanju: »ZDDPO-2«) štejejo za poslovne enote nerezidenta¹, kar pomeni, da so zavezane k plačilu davka od dohodka pravne osebe. Ker ima podružnice torej do Republike Slovenije iz naslova poslovanja določene obveznosti, je tudi prav, da se jim v tej nepredvidljivi in za poslovne subjekte nezavidljivi situaciji pomaga s finančnimi pomočmi

in spodbudami.

Sicer presega okvire tega prispevka, ampak je na mestu opozorilo, da se podružnice tuje pravne osebe srečujejo s težavami v okviru pridobivanja sredstev za premostitev likvidnostnih težav zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 na podlagi Zakona o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 61/20 in 152/20 – ZZUOOP; v nadaljevanju: »ZDLGPE«). Utemeljenost in zakonitost izključitve podružnic tujih pravnih oseb je vprašljiva. Namreč namen ukrepa je zagotoviti potrebno likvidnost slovenskemu gospodarstvu za omilitev posledic COVID-19 in preprečiti hujšo gospodarsko škodo. Čeprav so podružnice podaljšana roka tuje pravne osebe, so še vedno subjekti, ki delujejo na slovenskem trgu in posledično doprinašajo k razvoju slovenskega gospodarstva.

Iz prispevka je torej razvidno, da je zakonodajalec z interventno zakonodajo v pretežnem delu (ne)namerno poskrbel tudi za podružnice tujih pravnih oseb, s čimer je posredno poskrbel za njene zaposlene, hkrati pa vsaj deloma upočasnil odpuščanja v najbolj prizadetih sektorjih, kar pomeni, da je posredno tudi zmanjšal potencialni strošek države. Iz tega pa logično sledi tudi ne najbolj razumsko ravnanje v okviru ZDLGPE, kjer so podružnice tujih pravnih oseb, sicer v okviru pozitivne diskriminacije, izpadle.

¹ 1. točka drugega odstavka 6. člena

Zdenka Bedekovič,
specialistka za poslovanje v tujini,
plače in knjigovodstvo

Na meji v karanteno domov

Z ogroženih območij lahko oseba vstopi v Republiko Slovenijo na katerem koli mejnem prehodu ali kontrolni točki. Ukrep kot je karantena na domu s strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) ali slovenske policije je ustna napotitev osebe v samoizolacijo. Torej, karanteno na domu oseba prestaja na naslovu prebivanja, kjer ne prihaja do stikov z drugimi osebami v skupnem gospodinjstvu.

O namenu in načinu izvajanja karantene na domu se osebo ob prehodu meje seznanijo s strani slovenske policije s predpisanimi navodili NIJZ. V ta namen se osebi izda potrdilo o napotitvi v karanteno na domu.

Če posameznik nima prebivališča v Republiki Sloveniji, se ga napoti na naslov, kjer bo dejansko nastanjen oziroma bo prebival v Sloveniji. V takšnem primeru posameznik sam nosi stroške karantene. V primeru prehoda tujega državljana se temu vstop dovoli, ampak le, če ima zagotovljeno nastanitev za izvedbo karantene. Ko pa gre za opravljanje del v Sloveniji, se takšno osebo napoti na naslov prestajanja karantene, ki je naveden na izdanem potrdilu s strani delodajalca v Sloveniji. Tega mora oseba, ki vstopa v Slovenijo, imeti pri sebi, poleg drugih dokazil zaradi dokazovanja delovnih obveznosti v podjetju, v katerem je zaposlen.

Prav tako je omogočen vstop državljanom Slovenije ali tujcem s stalnim ali z začasnim bivališčem v Sloveniji, če jim je bila karantena odredena v tujini, in sicer v primeru, ko je šlo za stik z okuženo osebo s koronavirusom. Takšen vstop je omogočen osebi s strani slovenske policije le na podlagi najave pristojnega organa v Sloveniji. Prehod meje pa lahko opravi z lastnim vozilom, a po najkrajši možni poti do prebivališča prestajanja karantene na domu.

Torej oseba, ki ne more opravljati svojih delovnih obveznosti od doma, potrebuje po novem potrdilo o karanteni na domu. Na podlagi tega potrdila lahko delodajalec uveljavlja nadomestilo plače. Lahko pa ga uveljavlja tudi oseba sama, kot na primer samostojni podjetniki, kmeti in družbeniki.

Na podlagi tega pa lahko uveljavljajo tudi druge pravice iz naslova zdravstvenega in socialnega varstva.

Obrazec za pridobitev potrdila o karanteni na domu je objavljen tako na spletni strani NIJZ kot tudi na portalu eUprave. Ta se lahko odda na omenjenih spletnih straneh z uporabe e-identitete ali brez e-identitete.

V primeru, ko gre za oddajo brez uporabe e-identitete, mora oseba vnesti naslednje podatke:

- enotno matično številko občana (EMŠO);
- davčno številko;
- elektronski naslov, na katerega želi oseba prejeti potrdilo o karanteni na domu.

V nasprotnem primeru oddaje obrazca z uporabo e-identitete pa oseba prejme potrdilo v predal Moja eUprava.

S tako poenostavljenimi administrativnimi postopki za pridobivanja potrdila želijo naše institucije omogočiti, da so delovni procesi čim bolj nemoteni.

Naj še omenimo, da odločba tujega organa o prestajanju karantene v tujini za napotene delavce ne velja v Sloveniji.

Torej je za priznavanje prestajanja karantene na domu in pridobitev potrdila po slovenski zakonodaji treba upoštevati vsa navodila pristojnih institucij v Sloveniji.

PO PRAVO REŠITEV V ENERGIJO PLUS

Naj bo 2021 vaše leto prihrankov – odločitev sprejmite že danes.

 SONČNI PLUS

Zmanjšajte stroške ogrevanja in poskrbite za energetska neodvisnost z nakupom toplotne črpalke in sončne elektrarne Sončni plus.

Konec leta je pravi čas, da uredite vse potrebno in vstopite v 2021 popolnoma samooskrbni. V ta namen so v Energiji plus skupaj s partnerji pripravili produkt, ki kupcem omogoča najkakovostnejšo, celostno in cenovno najugodnejšo pot do individualne energetske samooskrbe. Produkt zajema komplet toplotne črpalke in sončne elektrarne Sončni plus, ki zagotavlja visoke prihranke pri stroških električne energije, ogrevanja in hlajenja. Z individualno obravnavo in strokovnim svetovanjem vam zasnujejo sistem, ki omogoča maksimalne učinke in prihranke. **Ob tem pa zagotavljajo še brezplačno svetovanje in pomoč pri ureditvi dokumentacije ter soglasij in brezplačno pomoč pri ureditvi dokumentacije za pridobitev nepovratnih finančnih sredstev Eko sklada ter strokovno montažo in zagon toplotne črpalke.**

Sedaj je pravi čas, da se odločite za kombinacijo toplotne črpalke in sončne elektrarne Sončni plus. V zimskem času boste tako lahko v miru uredili vse formalnosti in s tem omogočili, da vam pomladansko sonce proizvede prve kWh in dvojni prihranek. Najprej boste prihranili pri stroških ogrevanja, saj velja ogrevanje s toplotno črpalko za ekonomsko najbolj učinkovit in okoljsko sprejemljiv način ogrevanja, ki je v glavnem cenejši od ogrevanja s klasičnimi energenti. Nadalje boste prihranili še pri stroških električne energije, saj bo sončna elektrarna brezplačno zagotovila vso potrebno energijo za vaš dom in za delovanje vaše toplotne črpalke. Prihrankov boste deležni že od samega začetka postavitve toplotne črpalke in sončne elektrarne.

Vas zanima kakšni prihranki se vam obetajo v 2021? Zgolj v **48 urah** boste prejeli informativno ponudbo za vašo sončno elektrarno, zato ne odlašajte in naročite ogled objekta še danes: energijaplus.si | samooskrba@energijaplus.si | **02 22 00 668** od ponedeljka do petka med 8.30 in 14.30.

Prihranek družine Horvat iz Murske Sobotice

OGREVANJE IN ELEKTRIČNA ENERGIJA DO SEDAJ
(5 članska družina, hiša velikosti 230 m²)

Kurilno olje in električna energija.
Povprečni strošek: **3.000 EUR/leto.**

POT PRIHRANKA V 3. KORAKIH

1. KORAK

Zamenjava kurilnega olja s toplotno črpalko.
Prihranek: **1.200 EUR/leto.**

2. KORAK

Postavitev sončne elektrarne, ki napaja delovanje toplotne črpalke.
Strošek električne energije za ogrevanje in za ostalo porabljeno električno energijo le 220 EUR/leto.

3. KORAK

Skupni prihranek družine Horvat bo po odplačilu investicije do konca življenjske dobe elektrarne (30 let) znašal **več kot 58.000 €.**

Ne odlašajte. Naročite informativno ponudbo in postanite samooskrbni.

Energija plus d.o.o., Vetrinjska ulica 2, 2000 Maribor

080 21 15 · 02 22 00 115 · energijaplus.si

 ENERGIJA PLUS

Pregled podatkov po ključnih kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja

Opombe: Preglednica je le delovni pripomoček in zajema ključne kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja.

Za morebitne napake pri vnosu ne odgovarjamo.

Poudarjena dejavnost pomeni, da ima kolektivna pogodba za to dejavnost razširjeno veljavnost.

OPOZORILO: Iz spodnjih tabel izhajajo podatki iz Uradnih listov, objavljenih do dne 3. 12. 2020.

OPOZORILO: Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo je z 31. 12. 2018 prenehala veljati, z 31. 12. 2019 pa se je prenehala uporabljati.

→ Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije (Ur. l. RS, št. 52/18 in nasl.)

Podpisniki: TZS, GZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2022

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil,

46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili in

47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 67/18).

Najnižje osnovne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje*	576,65	598,78	634,36	677,14	754,78	909,02	1.084,12

*Najnižje osnovne plače se 1. julija 2019 uskladijo z inflacijo, merjeno z indeksom cen življenjskih potrebščin SURS VI 19/XII 18, če je inflacija višja kot 1 %, in sicer za razliko od 1 % do dejanskega % inflacije.

→ Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 24/19)

Podpisniki: GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, ZDS in Zadrzna zveza Slovenije

Časovna veljavnost: do 1. 5. 2021

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

01.110	01.120	01.130	01.140	01.150	01.160	01.190	01.210	01.220	01.230	01.240	01.250	01.260	01.270	01.280
01.290	01.300	01.410	01.420	01.430	01.440	01.450	01.460	01.470	01.480	01.490	01.500	01.610	01.620	01.630
01.640	03.110	03.120	03.210	03.220	10.110	10.120	10.130	10.200	10.310	10.320	10.390	10.410	10.420	10.510
10.520	10.610	10.620	10.710	10.720	10.730	10.810	10.820	10.830	10.840	10.850	10.860	10.890	10.910	10.920
11.010	11.020	11.030	11.040	11.050	11.060	11.070	12.000	81.300						

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur v EUR):

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 1. 2020 dalje	534,01	585,68	648,85	715,84	801,97	943,60	1.066,10	1.257,50

→ Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 101/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo: 41 Gradnja stavb
42 Gradnja inženjerskih objektov
43 Specializirana gradbena dela in

8.110	8.120	23.320	23.510	23.520	23.610	23.620	23.630	23.640	23.650	23.690	23.700
-------	-------	---------------	---------------	--------	--------	--------	--------	--------	---------------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 30/18 in 132/20). Označene in 42.110, 42.120, 42.130 in 42.910.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	IV./2	V.	V./2	VI.	VI./2	VII.	VII./2	VII./3	VIII.
od 1. 1. 2019 dalje	480,13	532,90	590,64	654,39	694,09	773,48	821,60	866,11	1.003,24	1.027,30	1.154,81	1.243,82	1.377,35

→ **Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije** (Ur. l. RS, št. 56/18 in nasl.)

Podpisniki: TGZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2022

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

55.100	55.201	55.202	55.203	55.204	55.209	55.300	55.900	56.101	56.102	56.103	56.104	56.105	56.210	56.290
56.300	77.340	79.110	79.120	79.900	85.510	86.220	92.001	92.002	93.110	93.120	93.130	93.190	93.210	93.291
93.292	93.299													

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 13/19).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. 3. – 30. 6. 2020	504,00	573,52	715,53	797,46	863,02	983,18	1.048,72	1.234,43
1. 7. 2020 - dalje	529,20	602,20	751,31	837,33	906,17	1.032,34	1.101,16	1.296,15

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije** (Ur. l. RS, št. 78/14 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje kovinskih materialov in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

24.100	24.200	24.310	24.320	24.330	24.340	24.410	24.420	24.430	24.440	24.450	24.510	24.520	24.530	24.540
25.500	32.110	32.120	32.130											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 39/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2020 dalje	549,84	609,00	669,90	767,34	836,94	976,14	1.141,44	1.306,74	1.539,90
na uro	3,16	3,50	3,85	4,41	4,81	5,61	6,56	7,51	8,85

→ **Kolektivna pogodba za papirno in papirno-predelovalno dejavnost** (Ur. l. RS, št. 110/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje papirne in papirno predelovalne industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki trajno opravljajo delo na območju Republike Slovenije in so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

17.110	17.120	17.210	17.220	17.230	17.240	17.290
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 35/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	V./1	V./2	VII.	VIII.
od 1. 1. 2019 dalje	477,38	541,78	606,33	670,77	783,95	1014,49	1198,94	1521,75	1752,32
Od 1. 1. 2021 dalje	508,41	577,00	645,74	714,37	834,91	1065,21	1258,89	1597,84	1839,94

→ **Kolektivna pogodba grafične dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 77/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS – Medijska zbornica in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

18.110	18.120	18.130	18.140
--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2020 dalje	484,18	532,61	590,71	663,34	755,35	866,70	982,91	1.360,57	1.641,40
od 1. 1. 2021 dalje	491,45	540,60	599,57	673,29	766,68	879,70	997,65	1.380,98	1.666,02

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost elektroindustrije Slovenije** (Ur. l. RS, št. 108/05 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za elektroindustrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost:

26.110	26.120	26.200	26.300	26.400	26.510	26.520	26.600	26.700	26.800	27.110	27.120	27.200	27.310	27.320
27.330	27.400	27.510	27.900	28.230	29.310	32.500	33.130	33.140	33.200	95.220				

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 47/09).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2019 dalje	577,68	591,60	649,02	730,80	796,92	927,42	1.078,80	1.231,92	1.449,42
na uro	3,32	3,40	3,73	4,20	4,58	5,33	6,20	7,08	8,33

→ **Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 6/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za kovinsko industrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

25.110	25.120	25.210	25.290	25.300	25.400	25.611	25.619	25.620	25.710	25.720	25.731	25.732	25.910	25.920
25.930	25.940	25.990	27.520	28.110	28.120	28.130	28.140	28.150	28.210	28.220	28.230	28.240	28.250	28.290
28.300	28.410	28.490	28.910	28.920	28.930	28.940	28.950	28.960	28.990	29.100	29.200	29.320	30.110	30.120
30.200	30.300	30.400	30.910	30.920	30.990	33.110	33.120	33.150	33.160	33.170	33.190	33.200		

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 80/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2019 dalje	535,92	584,64	647,28	737,76	803,88	941,34	1.097,94	1.252,80	1.482,48
na uro	3,08	3,36	3,72	4,24	4,62	5,41	6,31	7,20	8,52

→ **Kolektivna pogodba za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije**

(Ur. l. RS, št. 55/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za nekovine in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

08.110	08.120	08.910	08.930	08.990	23.110	23.120	23.130	23.140	23.190	23.200	23.310	23.410	23.420	23.430
23.440	23.490	23.910	23.990											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 24/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 4. 2018 dalje	528,21	586,90	650,93	729,18	821,66	923,04	999,51	1.122,23	1.419,24

→ **Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti**

(Ur. l. RS, št. 18/14 in nasl.)

Podpisniki: ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

13.100	13.200	13.300	13.910	13.920	13.930	13.940	13.950	13.960	13.990	14.110	14.120	14.130	14.140	14.190
14.200	14.310	14.390	15.110	15.120	15.200									

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 4. 2014 dalje	433,26	462,84	504,60	553,32	614,22	725,58	817,80

→ **Kolektivna pogodba za lesarstvo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 58/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje lesne in pohištvene industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za vse delodajalce, ki so registrirani za opravljanje pretežne dejavnosti v lesarstvu.

16.100	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	31.010	31.020	31.030	31.090	32.200	32.300	32.400	32.910	32.990
95.240														

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje	477,92	521,76	574,94	637,26	712,24	831,92	937,07

→ **Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva** (Ur. l. RS, št. 94/10 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Podjetniško trgovska zbornica

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: 85.530 Delno (Ur. l. RS, št. 4/18).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

13.300	13.990	14.120	14.130	15.120	15.200	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	17.290	22.110	22.190	22.210
22.220	22.230	22.290	23.440	24.330	25.110	25.120	25.290	25.620	25.710	25.720	25.731	25.910	25.920	25.930
25.940	25.990	26.400	26.520	26.600	27.110	27.320	27.330	27.400	27.900	28.250	28.290	28.490	28.930	28.990
29.320	30.120	30.920	31.010	31.020	31.030	31.090	32.120	32.130	31.500	32.200	32.300	32.300	32.500	32.910
32.990	33.110	33.120	33.130	33.140	33.190	33.200	41.200	43.310	43.320	43.390	43.910	71.200	74.100	74.200
77.110	77.120	77.210	77.220	77.290	77.310	77.320	77.330	77.340	77.350	77.390	80.100	80.200	80.300	81.210
81.220	82.110	82.190	82.200	82.300	82.920	82.990	85.320	85.510	85.520	85.530	85.590	86.220	86.230	86.901
86.909	88.109	90.010	90.020	90.030	90.040	93.130	93.210	93.299	95.210	95.220	95.230	95.240	95.250	95.290
96.010	96.021	96.022	96.040	96.090										

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2020 dalje	583,99	665,75	747,48	840,93	940,21	1.121,25	1.273,09	1.518,34	1.822,02

KAKO DELODAJALEC UGOTOVI, KATERA KOLEKTIVNA POGODBA DEJAVNOSTI (ČE SPLOH KATERA) GA ZAVEZUJE?

1. korak: Najprej mora v Poslovnem registru Slovenije preveriti, katera je njegova registrirana glavna dejavnost.

2. korak: V evidenci KPD, ki jo vodi MDDSZ preveri, katera KPD vključuje šifro njegove (glavne) dejavnosti. Delodajalca lahko zavezuje več KPD.

3. korak: Preveri, ali ima KPD celotno ali delno razširjeno veljavnost. Če ima celotna KPD razširjeno veljavnost, delodajalca zavezuje. Če pa ima delno razširjeno veljavnost, je treba preveriti, ali jo ima glede dejavnosti, ki jo delodajalec opravlja (kot glavno) in član katerega delodajalskega združenja je.

4. korak: Če KPD nima razširjene veljavnosti, delodajalca zavezuje le, če je član delodajalskega združenja, podpisnika KPD.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
Od 1.4.2019 do 31.3.2020 znaša 35,05 eur, od 1.4.2020 dalje znaša 36,56 eur. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje
Znesek prispevka za obdobje **od 1.1.2020 do 31.12.2020 znaša 36,92 EUR** (9,23 EUR + 27,69 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2020

Obvestilo FURS z dne 27. 8. 2020

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.500,00		16 %
8.500,00	25.000,00	1.360,00	+ 26 % nad 8.500,00
25.000,00	50.000,00	5.650,00	+ 33 % nad 25.000,00
50.000,00	72.000,00	13.900,00	+ 39 % nad 50.000,00
72.000,00		22.480,00	+ 50 % nad 72.000,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2020 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	708,33		16 %
708,33	2.083,33	113,33	+ 26 % nad 708,33
2.083,33	4.166,67	470,83	+ 33 % nad 2.083,33
4.166,67	6.000,00	1.158,33	+ 39 % nad 4.166,67
6.000,00		1.873,33	+ 50 % nad 6.000,00

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2020:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	13.316,83	3.500,00 + (18.700,38 - 1.40427 x skupni dohodek)
13.316,83		3.500,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	1.109,74	291,67 + (1.558,37 - 1.40427 x bruto dohodek)
1.109,74		291,67

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava (o čemer obesti delodajalca) se davčna osnova zmanjša za 291,67 eura.

2. Osebne olajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	17.658,84	1.471,57

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.500,00 eura.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09

Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 evra (mesečno za 147,44 evra) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.436,92	203,08

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko

Največ do zneska premije, ki je enak 24% obveznih prispevkov za PIZ za zavarovance oziroma 5,844% pokojnine zavarovanca in ne več kot 2.819,09 eurov letno.

6. Minimalna plača

Minimalna plača	v eur
1.1.2019 - 31.12.2019	886,63
1.1.2020 - 31.12.2020	940,58

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
58% PLP	1.681,55	975,30	od 1.1.2020 do 28.2.2020
58% PLP	1.753,84	1.017,23	od 1.3.2020 do 28.2.2021

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV NOVEMBER 2020

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
1. Prehrana med delom	
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	6,12 EUR na dan
1.2.	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (6,12 EUR) prišteje še 0,76 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela	
2.1. organiziran javni prevoz	do višine stroškov javnega prevoza, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča
2.2. če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delojemalec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati	v višini 0,18 EUR za vsak dopolnjen kilometer
3. Dnevnica za službena potovanja v RS	
3.1. nad 6 do 8 ur	7,45 EUR
nad 8 do 12 ur	10,68 EUR
nad 12 ur	21,39 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (UL št. 76/2019)	
4.1. nad 6 do 8 ur	25% dnevnice
4.2. nad 8 do 14 ur	75% dnevnice
4.3. nad 14 do 24 ur	cela dnevnic
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	49 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolarija, Romunija	36 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15%
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90% zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju	
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prenočevanje na službenem potovanju	
prenočevanje na službenem potovanju	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi
7. Terenski dodatek	
terenski dodatek	4,49 EUR na dan

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
8. Nadomestilo za ločeno življenje	
nadomestilo za ločeno življenje	334 EUR na mesec
9. Regres za letni dopust	
regres za letni dopust	Neobdavčen in neoprispevčen: regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.
10. Jubilejne nagrade	
jubilejne nagrade	
za 10 let delovne dobe	460 EUR
za 20 let delovne dobe	689 EUR
za 30 let delovne dobe	919 EUR
za 40 let delovne dobe	919 EUR
11. Odpravnina ob upokojitvi	
odpravnina ob upokojitvi	4.063 EUR
12. Solidarnostna pomoč	
v primeru smrti delavca	3.443 EUR
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	3.443 EUR
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	1.252 EUR
13. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo	
1. letnik - dijak	172,00 EUR
2. letnik - dijak	172,00 EUR
3. letnik - dijak	172,00 EUR
4. letnik - dijak	172,00 EUR
študent	172,00 EUR

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna plača (bruto) zadnjih treh mesecev
september 2020	1.799,07	1.807,65 EUR

Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja ne določa pravic delavcev, torej višine povračil stroškov do katerih je delavec upravičen z delovnopravno zakonodajo, temveč le neobdavčeno višino povračila. S 1.1.2020 se KPOP ne uporablja več. Delodajalce pozivamo, da pravice delavcev uredijo s Pravilnikom o delovnih razmerjih.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - november 2020

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			60 % PP**	3,5 PP***
1.753,84	Prehodni davčni podračun	Referenca	1.052,30	6.138,44
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		163,11	951,46
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		93,13	543,25
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	256,24	1.494,71
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		66,93	390,40
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		69,03	402,68
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		5,58	32,53
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	141,54	825,61
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		1,05	6,14
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,05	6,14
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,10	12,28
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		1,47	8,59
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,63	3,68
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,10	12,27
Skupaj drugi prisp.			4,20	24,55
PRISPEVKI SKUPAJ			401,98	2.344,87

Vir: FURS

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - november 2020

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			90 % PP**	3,5 PP***
1.753,84	Prehodni davčni podračun	Referenca	1.578,46	6.138,44
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		244,66	951,46
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		139,69	543,25
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	384,35	1.494,71
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		100,39	390,40
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		103,55	402,68
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		8,37	32,53
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	212,31	825,61
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		1,58	6,14
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,58	6,14
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	3,16	12,28
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		2,21	8,59
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,95	3,68
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	3,16	12,27
Skupaj drugi prisp.			6,32	24,55
PRISPEVKI SKUPAJ			602,98	2.344,87

Vir: FURS

Minimalna bruto urna postavka za začasno in občasno delo upokoencev in študentskega dela

Začasno in občasno delo upokoencev	Leto	MIN bruto urna postavka v EUR	MAX bruto dohodek v EUR
	januar in februar 2020	4,76	7.127,68
	od 1.3.2020 do 28.2.2021	5,05	7.562,47

Študentsko delo	Veljavnost od	MIN bruto urna postavka v EUR
	od 1.01.2020	5,40

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2019 (PP): 1.753,84 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2019 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače PP: 60 % od 1.753,84 = 1.052,30 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.753,84 x 3,5 = 6.138,44 EUR

Davčni organ bo sestavljal predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanecu elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2019 (PP): 1.753,84 EUR

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2020 znaša 90 % zadnje znane povprečne letne plače PP: 90 % od 1.753,84 = 1.578,46 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.753,84 x 3,5 = 6.138,44 EUR

Davčni organ bo sestavljal predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanecu elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Ključni besedi leta:

korona in
»lockdown«

Leto 2020 si bomo zagotovo zapomnili. Koronavirus in letošnje turbulentno dogajanje je namreč vplivalo na celotno družbo in posameznike, posledično pa seveda tudi na ekonomijo in borzne trge. Če odmislimo vse družbene, ekonomske, zdravstvene in moralne posledice, ki jih bo pustila koronakriza za prihodnja leta, moramo z gotovostjo reči, da je bilo leto 2020 iz vidika investiranja zares posebno, za mnoge uspešno leto.

Sam virus in posledično zaprtje ekonomij je namreč v letošnjem marcu dodobra pretreslo trge, nekateri indeksi, delnice, naložbe so zanihale navzdol tudi za 50 ali več odstotkov. V celotno situacijo so – kot verjetno veste – potem vskočile svetovne centralne banke (posebej Ameriški FED) in so v celotni sistem dodale več kot 10 tisoč milijard ameriških dolarjev. Dodaten priliv kapitala je do izteka leta 2020 poskrbel za nore borzne rekorde.

V LETU 2020 SO CENTRALNE BANKE POSEGLE NA TRG V OBLIKI POMOČI, KI JE 10-KRAT VEČJA, KOT JE BILA POMOČ ZA CELOTNO REŠITEV FINANČNE KRIZE V LETU 2008.

»Lockdown«, ki se je zgodil prvič letos spomladi in ga prav v teh trenutkih preživljamo (v večini sveta) že drugič letos,

je tako spremenil nekaj pravil na trgu in potisnil določene naložbe in gospodarske panoge na rob preživetja, spet drugim pa je bil – zaradi sprememb – omogočen totalen razcvet. Posledice celotnega lockdowna bodo sicer v prihodnjih letih zagotovo večje in bolj neposredne na vsakdanje življenje, borzni trgi pa so, kot kaže, večino tega že vračunali in gledajo v prihodnost.

Naložbe, ki so cvetele v 2020

Leto 2020 nam bo ostalo v spominu kot leto tehnoloških velikinov. Velikani, kot so Apple, Facebook, Amazon, Netflix, Google, Microsoft so namreč kljub marčevskemu padcu nadaljevali pot do novih najvišjih vrednosti. Sektor se je – predvsem zaradi dela od doma, spremenjenih navad nakupovanja in več brskanja po spletu – povsem odlepil od realnosti in vlagateljem letos ponudil nadpovprečne donose.

DELNICA PODJETJA ZOOM JE BILA 23. NOVEMBRA 2019 VREDNA OKROG 73 DOLARJEV, 23. NOVEMBRA LETOS PA JE BILA VREDNA 427 DOLARJEV! TO POMENI KAR 490 ODSOTKOV RASTI V ENEM LETU!

Izjemno se je letos razcvetel tudi sektor obnovljivih virov energije in električnih avtomobilov. Vlagatelji so bili z vlaganjem v ta sektor letos res nagrajeni z dobički, delnica Tesle pa je vlagateljem postregla s kar 600 odstotki rasti! Prav tako dobro so se odrezali nekateri konkurenti na trgu električnih vozil (podjetje Nio), dober donos pa je ponudil celoten sektor ETF skladov, vezanih na obnovljive vire energije.

Zelo suvereno se je v letošnjem letu prebudil tudi sektor določenih surovin. Nekateri analitiki menijo, da bodo naložbe v plemenite kovine in surovine zelo dobra »rešilna bilka« pred prihajajočo inflacijo in razvrednotenjem papirnatega denarja tudi v prihodnjih letih. Po nekaj letnem padanju na trgu surovin so določene letos že nakazale mogoč obrat trenda na trgu.

Letni donosi nekaterih surovin v tabeli:

les	47%
srebro	36%
soja	28%
pomarančni sok	27%
zlato	22%
paladij	21%
baker	17%

V sektorju surovin velja posebej izpostaviti del plemenitih kovin, ki so se (sploh srebro) po nekaj letih očitno vrnilo nazaj v rastoči trend, prav tako zanimive premike gre zaznati na področju litija in medicinske marihuane.

Bigstock

Kdo so poraženci oziroma kje se skrivajo nizke nakupne priložnosti?

Letošnje leto vsekakor ni bilo naklopnjeno naftno-energetskemu sektorju, turizmu, nepremičninskemu sektorju ter letalski industriji. Omenjeni sektorji so letos na totalni razprodaji – posebej »value« investitorji so trenutno zelo fokusirani na te trge, ki so kratkoročno padli, a imajo dolgoročno potencial.

Tudi trg nafte letos ponuja zanimiva vrednotenja. Sektor (delnice podjetij, energetski ETF skladi) je letos dvakrat močnejše zanihal, prvič v marcu in drugič v začetku jeseni. Trg je nato ob spodbudnih novicah o prihodu cepiva na začetku novembra letos že začel okrevati in se tečaji postopoma višajo. Z odprtjem ekonomije in predvsem turizma imajo naftna podjetja – ko se bomo vrnili nazaj v »normalno stanje« – iz trenutnih nivojev lep potencial, ki seveda ni brez tveganj.

DELNICA ENEGA NAJVEČJH NAFTNIH VELIKANOV NA SVETU, PODJETJA EXXON MOBILE, JE BILA 24. NOVEMBRA LETOS VREDNA 42 DOLARJEV. NAZADNJE JE BILA DELNICA VREDNA TOLIKO MESECA MAJA, LETA 2004!

Podobno kot nafta in energetski sektor je letos velik udarec doživela turistična panoga, posledično pa seveda tudi letalska industrija ter nepremičninski sektor. Delnica podjetja Boeing je svoj vrh dosegla marca leta 2019 pri ceni več kot 440 dolarjev za eno delnico. 25. novembra letos Boeing kotira skoraj 50 odstotkov nižje pri vrednosti 220 dolarjev, najnižjo vrednost letos pa je podjetje doseglo ob koncu marca, ko je bila delnica kratkoročno pod 100 dolarjev vrednosti.

NEPREMIČNINSKI SEKTOR JE OD DNA V MARCU 2020 ŽE OKREVAL ZA VEČ KOT 100 ODSOTKOV, A JE ŠE VEDNO VELIKO NIŽJE, KOT JE BIL PRED LETI!

Podoben val razprodaje je občutil tudi nepremičninski sektor. Kot primer si lahko ogledamo Simon Property Group, ki je eden večjih svetovnih nepremičninskih »trustov« s svojimi investicijami v nepremičnine v Ameriki, Evropi in Aziji. Podjetje, ki ima v lasti velikanske nakupovalne centre in komercialne nepremičnine, je na borzi v medvedjem trendu že vse od leta 2016 dalje. V tistem letu je bila delnica njihovega podjetja vredna krepko čez 200 dolarjev, na 25. novembra letos pa podjetje kotira malce pod 90 dolarji, v marcu pa je delnice testirala dno celo pri vsega 44 dolarjih za eno delnico.

Kriptovalute – odgovor na obstoječi finančni sistem?

Tudi kriptovalute so imele letos važnjo podobno vlaku smrti. V marcu se je namreč večina kriptovalut ob paniki na borzi precej pocenila (Bitcoin je recimo padel z 9.500 dolarjev na okrog 4.000 dolarjev, Ether pa z 280 dolarjev na 100 dolarjev). Prodajni pritisk, ki ga je ustvarila panika v mesecu marca, se sicer trenutno kaže kot zelo dobra vstopna točka v omenjeni sektor.

25. novembra 2020 je cena Bitcoina preseгла 19.000 dolarjev, cena Ethra pa 600 dolarjev. Od dna v marcu je tako Ether poletel za več kot 460 odstotkov, Bitcoin pa za okrog 375 odstotkov. Omenjena rast je seveda v drugi polovici leta 2020, posebej v jesenskih mesecih že začela povzročati pravo »kriptomanijo«.

V letošnjem letu namreč v sektor kriptovalut vstopajo velika podjetja, ki kupujejo kriptovalute za del podjetniškega portfelja naložb. Dodatno pa je v kriptosvet letos vstopil tudi plačilni velikan PayPal, ki bo vsem svojim strankam omogočal nakup omenjenega sektorja.

DANES JE NA SVETU 46,8 MILIJONA MILIJONARJEV. NA SVETU BO OB KONCU RUDARJENJA NA VOLJO ZGOLJ 21 MILIJONOV BITCOINOV. ČE BI BILI VSI BITCOINI ŠE NA VOLJO, BI LAHKO VSAK MILIJONAR KUPIL ZGOLJ 0,45 BITCOINA!

Veliko analitikov in poznavalcev trga kriptovalut in tehnologije blockchain meni, da bodo kriptovalute pravi odgovor na potencialne težave v finančnem sistemu – predvsem kot odgovor na inflacijo (ker je večina kriptovalut omejena) ter kot posledica velikega masovnega sprejetja kriptovalut in premika v digitalno obdobje denarja. Trg, ki je še vedno nereguliran, prinaša s seboj znana in neznana tveganja, zato bodite pri investiranju v omenjeni sektor posebej previdni.

Kam investirati – zlato, srebro, denar, delnice, surovine, nepremičnine ali kriptovalute?

Denarne naložbe so bile lahko kratkoročno, ob letošnji volatilitosti na trgu, zelo dobra izbira. Vedno je pametno imeti del premoženja v denarju – ne le zaradi uravnoteženosti vašega portfelja naložb, ampak predvsem zaradi dodatne kupne moči takrat, ko vam neki del portfelja (naložbeni razred) pade in ponudi dodatne, boljše vstopne točke (če je cena nekega instrumenta nižje, kot je bila ob prvem nakupu).

A pozor, zaradi vedno bolj ohlapne denarne politike in masovnega tiskanja denarja s strani centralnih bank imajo denarne naložbe veliko tveganje v prihodnjem obdobju. To, da bo denar vreden manj v prihajajočih letih, je dejstvo. Vprašanje je le, koliko vrednosti bodo valute izgubljale ob trenutni politiki centralnih bank.

Dejstvo je, da bo potrebno za zaščito svoje kupne moči (kar mora biti cilj številka 1 pri vseh vlagateljih danes) investirati bolj dinamično, bolj špekulativno. Za prihodnost bi bilo modro izbirati med kapitalskimi naložbami, ki imajo potencial in ob tem poskrbeti tudi za primerno varnost portfelja naložb. Letošnje turbulentno leto 2020 bo namreč odmevalo še vsaj leto, dve ali tri v prihodnost, zato se velja dobro pripraviti!

MATJAŽ ŠTAMULAK,
FINANČNI SVETOVALEC, WWW.CRESUS.SI

PRENOS S. P. NA D. O. O.

Najpogostejši razlogi so trije

V praksi se podjetniki za prenos dejavnosti s samostojnega podjetnika na družbo z omejeno odgovornostjo odločajo zaradi dejstva, ker samostojni podjetnik odgovarja z vsem svojim premoženjem, ker se letni prihodki podjetja povečujejo, kar pomeni previsoko obdavčitev, ali pa podjetnik nima naslednikov, želi pa nadaljevati dejavnost. V nadaljevanju bomo opisali vse tri primere. Vsak nazorno prikazuje, kako je smiselno postopati, če se soočate z eno od naštetih situacij. Seveda so lahko razlogi tudi drugačni, zato se spleta prebrati celoten članek, saj vsak primer poda uvide, kaj je dejansko smiselno.

Zaradi letošnjih razmer je podjetje zašlo v težave

Samostojni podjetnik je kar 27 let posloval uspešno in ves čas širil svoj posel. Uspešno je preživel tudi krizo med letoma 2008 in 2012. Letošnje razmere so zanj predstavljale drugačno realnost. Dejavnost prevoznitstva na področju turizma je praktično zamrla.

Kljub temu, da ima še dve drugi dejavnosti, je upad prometa na področju prevoza turistov močno zamajal posel, saj je predstavljal kar 65 % celotnega

poslovanja.

Pred to situacijo je podjetnik razmišljal, da je s. p. idealna oblika poslovanja, saj lahko prosto razpolaga z denarjem. Na žalost ni pomislil, da vsak s. p. dejansko odgovarja z vsem svojim premoženjem.

Letos se je tega dejstva zavedel in se odločil s. p. prenesti na d. o. o. Med postopkom smo obenem neobdavčeno izločili še nepremičnino in mu tudi na ta način dejansko zagotovili dolgoročno varnost.

Vsak pozna kakšen primer, še posebej iz gradbeništva, ko so podjetniku ostali veliko dolžni. Kar nekaj takšnih d. o. o.-jev je šlo v stečaj. Tisti, ki so slovali kot s. p., so izgubili tudi zasebno premoženje.

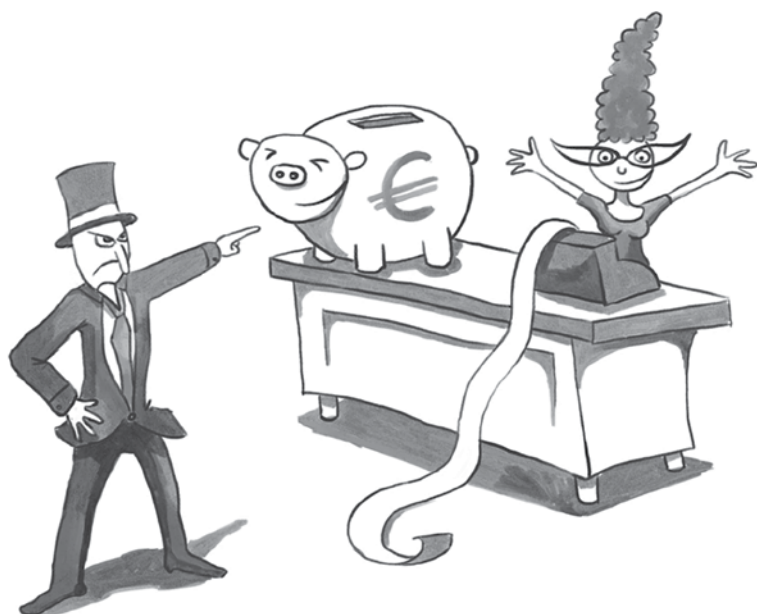
Na Inštitutu M.O.S.T. menimo, da je s. p. primerna oblika za mikro podjetja. Ko poslovanje začne prehajati v nekaj sto tisoč evrov prometa, postane poslovanje v tej obliki zelo tvegano.

Zakaj potem toliko podjetnikov vztraja z s. p. tudi, ko poslovanje pre-raste okvirje mikro podjetja. Bankomat! Ker jim je »komot« prosto razpolaganje z gotovino. S tem seveda ni nič narobe, razen če za ta luksuz plačujejo najvišjo, to je 50-odstotno obdavčitev.

Samostojni podjetnik je več let zapored povečeval promet in dobiček

Pred nekaj tedni nas je poklical samostojni podjetnik, ki mu je posel v zadnjih treh letih močno zrasel. Sicer je o prenosu poslovanja na družbo razmišljal že nekaj let, vendar se za ta korak ni odločil, ker mu je bilo vseh prosto razpolaganje z gotovino.

Izračunali smo, da je v zadnjih letih državi nepotrebno poklonil kar 51 tisoč evrov. In to samo zato, da je lahko prosto razpolagal z gotovino.

Na informativnem sestanku smo mu razložili, da so tudi v d. o. o.-ju opcije izposoje denarja. Ob tem spoznanju se je prijel za glavo, saj je ugotovil, da v resnici ni imel nobenega tehtnega razloga, da ne bi že pred leti s. p. prenesel na d. o. o. S tem bi se izognil previsoki obdavčitvi.

Kaj je običajno izziv pri tistih, ki bi želeli z novim letom prenesti svoj s. p. na d. o. o.?

Marsikdo razmišlja, da bo prenos izvedel s 1. 1. in zato čaka vse do novega leta. Zakaj to ni smiselno?

Postopek prenosa je sledeč:

- Za sestavo notarske pogodbe o prenosu so nujne letne bilance.

- Torej mora računovodja najprej sestaviti letne bilance na presečni datum 31. 12.

- Da se vse uredi davčno optimalno, se je potrebno predhodno vse dogovoriti.

Zato je nujno, da se o prenosu začnemo pogovarjati pred koncem leta. V nasprotnem primeru se namreč zamudi priložnost za finančno optimizacijo prenosa.

Samostojni podjetnik nima naslednikov

Podjetnik, ki je celotno svojo pot prehodil kot s. p., se je znašel pred velikim izzivom. Bil je tik pred upokojitvijo. Prevzemnika ni imel, želel pa je nadaljevati poslovanje vsaj še nekaj let. Ključen razlog je bil, da se je zavedal svoje nizke pokojnine in je želel še nekaj privarčevati za pozneje.

Čutil se je dovolj močnega, da lahko dela še nekaj let. Obenem ni želel svoje težko prigarane pokojnine podariti državi. Našli smo rešitev v tem, da smo s. p. prenesli na d. o. o. Direktor podjetja je postala njegova hči, ki sicer opravlja drug poklic.

S tem smo omogočili:

- Podjetnik (s. p.) se je lahko upokojil, ker ni bil direktor podjetja.

- Lahko pa je lastnik in prokurist, saj prokura v nobenem primeru ne vpliva na upokojitev.

- S pogodbo o delu upokojenca smo uredili njegov status na način, da je lahko nemoteno delal naprej.

- Z izločitvijo ene od nepremičnin

smo podjetniku omogočili prejemanje najemnine, ki ne vpliva na pokojnino! To je zelo pomembno, ker je davek od najemnine dokončen in ga plača d. o. o.

- Dejavnost je sicer majhna, vendar smo vseeno uredili poslovanje na način, da ga je možno prodati in zaslužiti nekaj deset tisoč evrov.

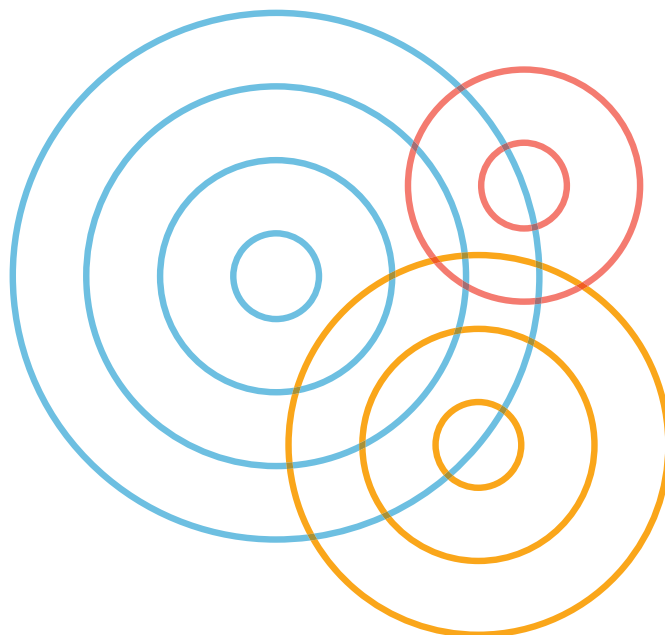
- Četudi pa bo podjetje čez 10 let zapiral, je že vse nastavljeno tako, da bo imel ob zapiranju minimalni davčni dolg do države!

Zakaj bi imel podjetnik ob zapiranju dejavnosti dolg do države?

Vsako podjetje ima tri vrste bilanc. Vsem znana je bilanca prihodkov in odhodkov, iz katere vsako leto plačamo davek (d. o. o. 19 %) ali dohodnino (s. p. po lestvici). Podjetniki se tudi ukvarjajo z bilanco prelivov in odlivi oziroma vedo, koliko denarja imajo v »žepu«.

Zelo redki se ukvarjajo z bilanco stanja. Ta se imenuje tudi bilanca premoženja. Sredstva minus naše obveznosti je kapital, ki določa, koliko je po bilančni strani vredno naše podjetje. To velja tudi za s. p.

Če imamo obveznosti več kot sredstev, imamo negativni kapital. To seveda pomeni, da imamo več dolga, ki ga iz podjetja ne moremo poplačati. D. o. o. gre v takšnem primeru v stečaj, za dolgove s. p. pa mora poskrbeti podjetnik kot fizična oseba.

Če imamo veliko premoženja, kapitala, pa ob zapiranju nastopi dolg do države. Za s. p. to pomeni, da se dolg iz naslova ustvarjenega premoženja prišteje k letni dohodnini. V takšnih primerih običajno nastopi 50-odstotna obdavčitev.

Težava je v tem, da podjetniki takrat tega denarja nimajo. Kar nekaj je bilo takšnih primerov, in še bodo, ki so imeli visok kapital. Ob zapiranju dejavnosti se je pojavila obligacija do države, na katero podjetnik ni računal. Mnogi so plačali tudi več kot sto tisoč evrov davka.

Marsikateri podjetnik se zapisanega ne zaveda. Obstajajo tudi takšni, ki vse to vedo, vendar želijo privarčevati in postopek prenosa s. p. na d. o. o. izpeljati zgolj s svojim računovodstvom. Veliko takšnih podjetnikov nas je po neuspešno izvedenem prenosu klicalo in obtožilo računovodstvo za kup napak pri samem postopku.

Veste, niso krivi računovodje. Postopek prenosa je zahteven tako z davčnega kot tudi s pravnega vidika. Zato tudi ni pravi odgovor notar, ki v pogodbi izrecno zapiše, da za davčno svetovanje ni odgovoren.

Z namenom ozaveščanja ponujamo brezplačni informativni sestanek, kjer podjetnikom celotno svetujemo, kaj je za njihovo specifično situacijo smiselno in kako se celotne zadeve lotiti. Če želite prenos izvesti z novim letom, potem je pravi čas za klic prav ta trenutek.

UROŠ KAVS, INŠTITUT M.O.S.T.

KOMUNICIRANJE

Komunikacija v času korone

Očem nevidna in zdravju nevarna nadloga, ki je cel svet postavila na glavo, se očitno še nekaj časa ne bo poslovila. Že marca smo morali zaradi pandemije koronavirusa vsi privzeti povsem nove navade, ki so vplivale tako na naš zasebni kot tudi službeni vsakdan. Kljub temu, da se marsikomu še vedno zdi, da smo le v nekakšni prehodni fazi, kaže, da se prav kmalu zagotovo ne bomo vrnili v »stare in poznane tire«. Prav zato verjamem, da nam bo vsem skupaj lažje, če razmere preprosto sprejmemo in poiščemo nove načine delovanja in komuniciranja.

Kolumbijski mojster besede Gabriel García Márquez je pred štirimi desetletji v romanu Ljubezen v času kolere verjel, da se bodo ljudje kljub pandemijam še naprej ljubili. Tudi jaz verjamem, da bomo koroni navkljub še naprej komunicirali. Le načini, kako bomo to počeli, so se in se bodo (vsaj za nekaj tednov ali mesecev) zagotovo precej spremenili.

Če smo morali prej vsakodnevne jutranje kavice s sodelavci, goro sestankov v živo, pa kopico javnih nastopov in predstavitev zamenjati za majhen (in velikokrat za resno delo neprimeren) prostor v našem stanovanju, v katerega smo »stlačili« še naš računalnik in kopico gradiva, to še ne pomeni, da se je spremenil tudi naš odnos do komunikacije s sodelavci, kajne? Ne drži. Komuniciranje prek zaslona očitno povzroči, da se oddaljimo od ljudi, s katerimi smo si prej delili pisarniške prostore ter mnoge zgodbe vsakdanjega življenja. Raziskave namreč kažejo, da so se odnosi s sodelavci v času marčevske samoizolacije precej razrahljali.

Kaj mislite, zakaj je tako? Ste kdaj pomislili, koliko komunikacije se na delovnem mestu zgodi »mimogrede« – ko se srečamo pred vhodom, poklepetao v dvigalu, stojimo ob avtomatu za kavo...?

Tako se skozi drobce, ki jih izvemo drug o drugem, gradijo odnosi, ki ekipo ne le povezujejo, temveč tudi motivirajo. Pri sebi lahko razmislite, koliko besed, ki se ne navezujejo na službo, zaupate svojim sodelavcem, odkar delate od doma? Koliko »virtualnih« kav spijete z njimi? Koliko idej ste imeli prej in koliko idej imate sedaj? Kako motivirani ste?

Verjamem, da nekateri (po raziskavah zlasti introvertirani ljudje) od doma delujejo celo bolje kot prej ali pa je so bili zaposleni dela od doma že vajeni pred izbruhom pandemije. A pri večini ni tako. Drugačna organizacija, usklajevanje s sodelavci in družino (ter šolo, če imate otroke), tehnične težave med sestanki, psihološki stres ob vseh teh spremembah in prilagajanju ... vse to so dejavniki, ki vplivajo na učinkovitost zaposlenih ter posledično poslovne rezultate podjetja.

Kaj lahko torej storimo, da bomo kljub temu razdalji ostali povezani?

Za začetek je zelo pomembno, da se dobro organizirate. Sprememba okolja močno vpliva na delo, saj smo imeli prej v naših možganih načrtano fizično mejo med tem, kaj je dom in kaj je pi-

sarna – torej, dela se v pisarni, doma pa je varen prostor, kjer je čas za družino in druge aktivnosti. Sedaj je naš dom tudi naša pisarna, zato je še toliko bolj pomembno, da si ustvarite virtualno mejo med pisarno in domom. Kako? Če je le mogoče, si uredite dokaj stalen delovni kotiček, kjer ste zadosti ločeni od motečih dejavnikov, da se lahko posvetite delovnim nalogam. Načrtujte vaš delovnik in razporedite vaše delovne naloge skozi dan glede na vaše druge obveznosti (za starše, ki doma šolajo otroke, sem seveda sodi tudi usklajevanje z njimi). Le tako boste imeli dovolj časa za vse aktivnosti in sestanke v službi, hkrati pa dovolj časa in energije tudi za družino, gospodinjstvo, in, kar je v teh časih ključno, tudi – zase. Napišite si urnik in se ga držite, ker vam bodo drugače stvari zlahka ušle iz nadzora in boste imeli občutek, da ste v službi od jutra do noči.

Ne pozabite na sodelavce in ostanite (virtualno) povezani

Če delate v ekipi, vam toplo priporočam, da poleg rednih sestankov organizirate tudi kakšen sproščen pogovor (na daljavo, seveda). Idealen dan za takšno aktivnost je petek na koncu delovnika. Sodelavce povabite, naj si skuhamo kavo, čaj ali podobno, sedite za računalnik in se kako urico pogovarjajte o stvareh, ki niso povezane z vašim delom. Če so vaši urniki preveč razgibani, pa si lahko ustvarite skupino (bodisi na Vibru, WhatsAppu, Facebooku ali drugih temu namenjenih platformah) ter med seboj delite kakšne ideje, fotografije, novice ... Pošiljate si lahko recepte, zabavne slike, ideje za izlete, ideje za ustvarjanje z otroki ter druge aktivnosti, ki jih počnete čez dan.

Poslovna komunikacija naj bo še vedno na nivoju

Poleg ohranjanja dobrih odnosov s kolegi pa je pomembno ohranjati tudi primerno raven **poslovne komunikacije**. Resda je sedaj (navidezna) kakovost sestanka omejena na hitrost interneta (kakovost slike in zvoka pa na našo kamero in slušalke), a to nikakor ne pomeni, da so zdaj sestanki manj pomembni, manj uradni ter da jim ni potrebno posvetiti toliko pozornosti kot prej. Stvari se bodo

vendarle počasi umirile in slej ko prej vas čaka vrnitev v pisarno. A vaš ugled, ko ste namesto v zlikani srcaji s svojimi poslovnimi partnerji govorili z neurejeno pričesko, v trenirki in z goro navlake v ozadju, pa lahko znatno pade. Zato z vami delim nekaj preprostih, a pomembnih nasvetov, da bodo vaši sestanki učinkoviti, uspešni, vaš ugled pa še vedno takšen, kakršen je bil prej:

- Pred sestankom se vedno primerno uredite – vsaj del, ki se vidi na kameri. Uredite si pričesko, ženske se vsekakor vsaj malo naličite, sicer zaradi neprimerne osvetlitve in kota kamere (če na primer delate na prenosnem računalniku) delujete utrujeni.

- Preverite tehnično opremo. Če imate pomemben sestanek, toplo priporočam, da ste na povezavi nekaj minut prej, da imate čas preveriti, če vse deluje. Zadnje, kar si želimo, je udeleženec, ki ga vsi drugi čakamo, ker mu ne dela povezava.

- Vključite kamero in tudi druge spodbujajte k temu. V komunikaciji je slika več kot polovica sporočila, zato ima dejstvo, da vidimo znane obraze, na nas pozitiven vpliv – bolj smo povezani, motivirani in predvsem aktivni na sestankih (pomislite, kaj počnete, kadar nimate vključene kamere).

- Med sestankom uporabljajte slušalke, da ste bolj skoncentrirani na vsebino, kadar ne govorite, pa vedno izklopite mikrofona. Vsak najmanjši šum je lahko za sodelavce moteč.

- Če imate na sestanku aktivno vlogo – na primer kako predstavitev, se vedno pripravite. Vsekakor si lahko pomagata z drsnicami in zapiski, a ne berite, saj bodo vsi udeleženci začeli vmes odgovarjati na pošto ali brskati po spletu.

Kaj pa, ko je službe konec?

Takrat je seveda čas, da se posvetite polnjenju baterij in negovanju odnosov s svojimi najbližjimi. Ni skrivnost, da je ključ vsakega odnosa, pa naj bo ta strogo poslovni ali pa odnos z našim partnerjem, v komunikaciji. Ker je ob trenutno precej norem urniku verjetno večina pogovorov povezanih z dnevno logistiko in opravili, predlagam, da si enkrat na dan vzamete kakšne pol urice ter poklepetate o čem

prijetnem. Dobra ideja je obupati kake lepe spomine, saj to dvigne nivo oksitocina, hormona povezanosti – recimo, spomine na skupna potovanja, na družnjenja, na kako dobro predstavo ali koncert, skratka naj se pogovor ne vrtil okrog tem, kaj bo jutri za kosilo, kdo bo šel v trgovino in kdo potrebuje prenosni računalnik zaradi sestankov. Pa še to – dejstvo, da si lahko (do neke mere) sami krojite urnik, lahko izkoristite za hiter sprehod tudi med delovnikom, se nadihate svežega zraka in se v domačo pisarno vrnete polni

novih idej. Tega vam delo v pisarni zagotovo vam ni omogočalo, kajne? Predvsem pa – poiščite vsak dan nekaj pozitivnega v situaciji, v kateri smo se znašli, pa nam bo vsem lepše in lažje.

Za več preprostih in praktičnih nasvetov sem vam z veseljem na voljo tudi na telefonski številki 041 270 289. Besedine delavnice in izobraževanja si lahko ogledate na spletni strani www.beseda.si. Naj bo svet (tudi v času korone) lepši zaradi vaših besed!

VESNA SODNIK

SID Banka

Kreditni za financiranje tehnološko-razvojnih projektov

Kreditni za:

- samostojne podjetnike
- mala in srednje velika podjetja
- velika podjetja
- zadruga

- do 15 mio EUR
- ročnost (6-12 let)
- moratorij (do 1/2 ročnosti)
- 3 vrste državne pomoči: de minimis, GBER, Začasni okvir
- vse vrste zavarovanj

Že na voljo!
<https://vloge.sid.si/>

SID banka v sodelovanju z:
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

www.sid.si • e: financiranje@sid.si • t: 01 2007 480

GRADBINCI

Posebne gradbene uzance

Posebne gradbene uzance (PGU) so zbrana in poenotena pravna določila, ki se običajno uporabljajo v pogodbenih tekstih na gradbenem področju. Lahko jih opredelimo tudi kot kodifikacijo poslovnih običajev v gradbeništvu. Do sedaj uporabljane gradbene uzance so bile objavljene že v Uradnem listu SFRJ leta 1977, sprejela pa jih je takratna Skupščina Gospodarske zbornice Jugoslavije. Tako so gradbene uzance eno od redkih veljavnih pravil oziroma pravnih določil, ki veljajo še iz časov bivše skupne države. Gradbene uzance so bile po več kot štirih desetletjih uporabe potrebne posodobitve, saj se je v tem obdobju spremenil širši zakonodajni okvir povezan z gradbeništvom, oblikovale pa so se tudi nove poslovne prakse.

Uporaba posebnih gradbenih uzanc

Posebne gradbene uzance so nepogrešljiv vir gradbenega prava in se uporabljajo v pogodbah na vseh področjih gradbeništvu (tudi za zaključna gradbena dela in inštalacije). Uzance določajo razmerja in druge aktivnosti v gradbeništvu oziroma dodatno utemeljujejo nekatere pogodbene pojme. Uzance (tudi za nekatera druga gospodarska področja) je leta 2002 prevzel veljavni Obligacijski zakonik Republike Slovenije.

Ker so Posebne gradbene uzance veljavni pravni vir za urejanje razmerij pri gradbenih pogodbah, ni treba, da se pogodbene stranke posebej dogovorijo za njihovo uporabo. Glede njihove uporabe pri gradbenih pogodbah sicer velja, da se uporabljajo, če pogodbeniki privolijo v njihovo uporabo – za tako privolitev se šteje, če z gradbeno pogodbo njihova uporaba ni izključena, bodisi delno bodisi v celoti.

To torej pomeni, da če pogodbene stranke ne želijo, da se uzance uporabljajo, morajo njihovo uporabo izrecno izključiti – s posebnim določilom v pogodbi. Zanimivo je tudi določilo, da če je neka zadeva v pogodbi dogovorjena drugače kot jo opredeljujejo uzance, pa veljavnost uzanc s pogodbo ni izključena, velja tako kot je določeno v pogodbi (pogodbena določila je nad določili uzanc). Če seveda v pogodbi na določeno temo ni napisano nič in uzance kot celota s pogodbo niso izključene, potem veljajo določila iz uzanc.

Več dela so količina izvedenih del, ki presegajo količine del, predvidene v dokumentu, iz katerega so razvidne količine in vrste posameznih del, ki sta jih pogodbenika ob sklenitvi pogodbe predvidela.

Manj dela so negativni odmiki izvedenih del glede na količine del, predvidene v dokumentu, iz katerega so razvidne količine in vrste posameznih del, ki sta jih pogodbenika ob sklenitvi pogodbe predvidela.

Nepredvidena dela so tista dela, ki niso zajeta s pogodbo, pa se morajo izvesti.

Nujna nepredvidena dela so tista dela, ki jih je treba nujno opraviti, da bi bila zagotovljena stabilnost objekta ali da ne bi nastala škoda, povzročila pa jih je nepričakovana težja narava zemljišča, nepričakovana voda ali kašen drug izreden in nepričakovan dogodek.

Dodatna dela so tista dela, ki niso bila dogovorjena in niso nujna za izpolnitev pogodbe, naročnik pa zahteva, da se izvedejo, kakor tudi dela, ki jih je zaradi spremembe projektne dokumentacije potrebno izvesti dodatno.

Cene po merski enoti, skupaj dogovorjena cena ali ključ v roke

Prav tako je bilo, glede na razmere na gradbenem trgu, v uzancah nujno bolj jasno razmejiti različne pristope k sklepanju pogodb, predvsem pogodbo za »skupaj dogovorjeno ceno« in pogodbo »ključ v roke«. Slednja se je pri nas, v nasprotju s praksami v razvitem svetu, uveljavila kot cenovna klavzula, v svetu pa je to klavzula, ki določa obseg izpolnitve. Zaradi takšnega neustreznega tolmačenja »ključa v roke« smo v Sloveniji, na tem področju, zavili v slepo ulico. Namesto, da bi s sodobnimi, vedno bolj natančnimi računalniško podprtimi metodami načrtovanja zmanjševali nepredvidljivosti in tveganja v izvedbi gradbenih projektov, smo le-ta s pavšalnimi tehničnimi popisi in ocenami na prst, in na koncu še z pavšalnimi pogodbami tipa »ključ v roke«, le še dodatno povečevali.

Po novih oziroma posodobljenih gradbenih uzancah se klavzula »ključ v roke« uporablja le takrat, kadar izvajalec prevzame tudi projektiranje objekta, saj le tako lahko v celoti obvladuje proces gradnje in v procesu nastala tveganja. Z novo definicijo ključa v gradbenih uzancah bo odpravljena zmeda in negotovosti v tovrstnih gradbenih pogodbah in se te pogodbe vračajo na interpretacijo, kot jo za pogodbe »turn key« poznajo drugje v svetu.

Sicer pa se, v skladu z določili posodobljenih gradbenih uzanc, običajno uporabljajo določila za določanje cen po merski enoti (cena za enoto) ali pa cena v skupnem znesku za vrednost celotnega objekta ali njegovega posameznega dela (skupaj dogovorjena cena).

KLJUČ V ROKE

Pogodba, z določbo **ključ v roke**, pomeni mešano pogodbo, ki vključuje pogodbo o projektiranju, gradbeno, podjemno, prodajno in vse druge pogodbe za dela in dobave, ki so potrebne, da izvajalec izvede skupaj vsa dela, ki so potrebna za zgraditev in uporabo nekega celotnega objekta ali dela objekta, ki predstavlja funkcionalno celoto. S takšno pogodbo se izvajalec samostojno zavezuje, da bo v imenu in na račun naročnika priskrbel projektno dokumentacijo in izvedel vsa potrebna dela in dobave, tako da bo na koncu naročniku omogočil uporabo oziroma izročil ključ dokončanega in za uporabo pripravljenega objekta oziroma dela objekta, ki predstavlja funkcionalno celoto (33. člen gradbenih uzanc). Določba ključ v roke ne izključuje spremembe pogodbene cene zaradi spremenjenih okoliščin in ne plačila dodatnih del.

Gradbene uzance v pogodbah s fizičnimi osebami ne veljajo avtomatično, razen če je to s pogodbo posebej dogovorjeno, torej ravno obratno kot v pogodbah med pravnimi osebami.

Posodobitev gradbenih uzanc

Gradbene uzance so bile po več kot štirih desetletjih uporabe potrebne posodobitve, saj se je v tem obdobju spremenil širši zakonodajni okvir povezan z gradbeništvom, oblikovale pa so se tudi nove poslovne prakse. Potrebne so bile jezikovne posodobitve in prilagoditev novim izrazom in definicijam v stroki in pogodbenem okolju. Pokazala pa se je tudi potreba po bolj natančnem definiranju nekaterih pojmov vezanih na gradbeno dokumentacijo, kot so na primer nujna nepredvidena dela, spremembe cen, sprememba roka izvedbe ipd.

JANKO ROZMAN

SKUPAJ DOGOVORJENA CENA

Cene se določijo v **skupnem znesku** za vrednost celotnega objekta ali njegovega posameznega dela oziroma določenih del (21. člen gradbenih uzanc). Zaradi zvišanja cen za elemente, na podlagi katerih je bila cena določena (kalkulativni elementi), sme izvajalec zahtevati zvišanje cene postavke iz popisa del oziroma skupaj dogovorjene cene le:

- 1) če se cena enega kalkulativnega elementa ali več elementov zviša tako, da se cena postavke iz popisa del zviša za več kot 2 %, ali
- 2) če se s skupno spremembo kalkulativnih elementov zviša skupaj dogovorjena cena za več kot 2 %.

Skupaj dogovorjena cena se ne spremeni zaradi nastalih več del ali manj del (31. člen). Skupaj dogovorjena cena obsega tudi vrednost nepredvidenih del, za katere je izvajalec ob sklenitvi pogodbe vedel ali bi moral vedeti, da se morajo izvesti. Za druga nepredvidena dela je izvajalec upravičen do dodatnega plačila.

Prenovljene Posebne gradbene uzance so stopile v veljavo s sprejemom na Gospodarski zbornici Slovenije in Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, konec novembra pa so izšle tudi v tiskani obliki, ki jo lahko naročite v Sekciji gradbincev pri OZS.

Uporaba prenovljenih gradbenih uzanc bo pomembno pripomogla k uveljavitvi sodobnejših, transparentnejših in varnejših poslovnih praks v gradbeništvu, ki bodo na trg gradbenih storitev prinesle več urejenosti in predvidljivosti v procesih gradenj, kar bo v korist tako podjetjem kot tudi naročnikom.

Lesna industrija velik potencial za slovensko gospodarstvo

Prvi Dan slovenskega lesarstva, osrednji strokovni dogodek slovenske lesne industrije, je glede na razmere v celoti potekal virtualno. Organizatorji so dogodek naslovili Les – naša zelena prihodnost, na njem pa so, poleg strokovnih predavanj domačih in tujih predavateljev ter okrogle mize o priložnostih zelene industrije, potekala tudi virtualna mednarodna poslovna srečanja med podjetji s področja pohištva in lesene gradnje ter opreme, podeljene pa so bile tudi 3. nacionalne nagrade za naj leseno gradnjo 2020.

Slovenija je ena najbolj gozdnatih držav v Evropi in ima zaradi svojega lesnega bogastva neizmerne možnosti za preusmeritev gospodarstva v okolju prijazno (zeleno) in trajnostno industrijo. O tem so govorili vsi uvodni govorniki na osrednjem strokovnem dogodku slovenske lesne industrije, ob tem pa opozarjali, da moramo les najprej prepoznati kot material za industrijsko predelavo in ne kot energent, ter da mora biti les predelan doma, iz njega pa nastati izdelki z višjo dodano vrednostjo.

»Razvojni potencial in pomen lesne panoge je izjemen, tako z vidika pozitivnih okoljskih in ekonomskih vplivov, zagotavljanja večje samooskrbe in samozadostnosti, kakor tudi z vidika širšega družbenega pomena,« je v uvodnem nagovoru izpostavil **Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo** in dejal, da država panogo podpira z različnimi aktivnostmi in spodbudami ter s podpiranjem domačih in tujih investitorjev, predvsem pa je pomembno, da je pomen lesa izpostavljen tudi v Slovenski industrijski strategiji 2021–2030. »Naši cilji so do leta 2030 povečati količino doma predelanega lesa na 3 milijone m³ letno, prihodke od prodaje v lesni panogi na 2,5 milijarde evrov in število zaposlenih na vsaj 15.000. Slovenski les moramo predelati v Sloveniji v končne izdelke z visoko dodano vrednostjo in ga uporabljati pri gradnji, kar prinaša tudi nova, zelena delovna mesta ter višji standard,« pa je med drugim dejal **Daniilo Anton Ranc, generalni direktor Direktorata za lesarstvo na Ministrstvu za**

gospodarski razvoj in tehnologijo.

Skupaj z direktoratom za lesarstvo promocijske aktivnosti v povezavi z lesom in lesenimi izdelki od leta 2013 izvaja SPIRIT Slovenija. »V tem času smo organizirali veliko število različnih odmevnih dogodkov, konferenc, seminarjev, razstav, gospodarskih delegacij, skupinskih sejmskih nastopov, »showroomov«, predstavitev in delavnic ter televizijskih oddaj za različne ciljne skupine. Z njimi si prizadevamo za pozitivno podobo lesa v splošni in strokovni javnosti ter krepimo zavedanje o lesu,« je izpostavil **dr. Tomaž Kostanjevec, v. d. direktorja SPIRIT Slovenija**. Uvodne misli je sklenil **predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije Branko Meh**, ki je spomnil, da je bila slovenska lesna industrija pred leti v samem evropskem vrhu: »Verjamem, da lahko ta položaj spet dosežemo. Za to moramo zagnati celotno lesno-predelovalno verigo, česar podjetju za upravljanje z državnimi gozdovi, žal, še ni uspelo. Les moramo predelati doma, predvsem pa moramo mlade bolj uspešno nago-varjati, da se bodo odločali za poklice v lesni dejavnosti.« Dodal je še, da je epidemija močno prizadela tudi podjetja v lesni dejavnosti in izrazil upanje, da bodo čim prej lahko spet delali normalno.

Sekcija lesnih strok o certificiranju

1. Dan slovenskega lesarstva sta pripravila SPIRIT Slovenija in Direktorat za lesarstvo na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo RS v partnerstvu z Lesarskim grozdom Slovenije, vsebinsko

pa je dogodek obogatila tudi Sekcija lesnih strok pri OZS. V sodelovanju z Bureau Veritas je pripravila dve predavanji o certificiranju. O certificiranju konstrukcijskega lesa oziroma kako se lotiti postopka pridobitve oznake CE je govoril **Ignacij Kregar**, prednosti, ki jih ponudnikom lesnih izdelkov prinašata certifikata FSC in PEFC, pa je predstavil **Peter Bele** (oba iz Bureau Veritas, d. o. o.).

Sledila je okrogla miza z naslovom Priložnosti zelene industrije, ki so se je udeležili nekateri ključni deležniki na področju lesne industrije. Na njej so razpravljali predvsem o izzivih in priložnostih te industrije, politiki in ukrepih države na tem področju ter vlogi lesa pri blaženju podnebni sprememb in tako sestavili celovito sliko priložnosti za prihodnji razvoj zelene industrije in predvsem lesarstva ter z njim povezanih panog v Sloveniji. Sklepna misel sodelujočih v razpravi je bila, da bo za razvoj zelene industrije oziroma večji preboj na področju slovenske lesne industrije potrebno zmanjšati izvoz hlodovine, povečati predelavo lesa v Sloveniji, najprej v polizdelke in nato v končne lesne izdelke z visoko dodano vrednostjo, in okrepiti prizadevanja za doseganje večje ozaveščenosti širše javnosti o prednostih lesa in lesenih izdelkov tako za posameznika kot za družbo.

Vloga lesa v evropski družbi

Mednarodni značaj sta dogodku dala **Patrizio Antonicoli** iz **CEI Bois** (Evropske konfederacije lesnopredelovalne industrije) in **Petri Heino** s **finske**

ga ministrstva za okolje. Antonicoli je predstavil evropske in svetovne trende ter vlogo lesa v evropski družbi in gospodarstvu v prihodnosti. Poudaril je, da bo imela lesna industrija v Evropski uniji do leta 2050 izjemno pomembno vlogo pri razogljčenju Evrope, izkoreninjenju odpadkov pri krožnem gospodarstvu in zadovoljitvi naraščajočih zahtev po okolju prijaznih izdelkih.

Heino pa je predstavil program za spodbujanje lesene gradnje na Finskem. »Do leta 2025 želimo postati vodilna država v krožni ekonomiji, do leta 2035 pa ogljično nevtralna. Da bi dosegli zastavljene cilje na področju podnebnih sprememb, se moramo pri prehodu v nizkoogljčno družbo osredotočiti na oprijemljive rezultate,« je povedal.

Sledila sta še dva sklopa strokovnih predavanj. V prvem »Krožno, digitalno, pametno – priložnosti za lesarje« so bile predstavljene finančne spodbude za razvoj lesno predelovalne panoge, vloga dizajniranja za demontažo in povečanje rabe odsluženega lesa, spregovorili so tudi o trendih digitalizacije in podpori lesarskim podjetjem pri uvajanju te v poslovanje. V drugem sklopu »Lesene stavbe za zeleno prihodnost – značilnosti in pravilni pristopi« pa so se udeleženci seznanili z vlogo lesene gradnje pri zniževanju emisij CO₂, s prednostmi lesa, kot gradbenega materiala, in njegovim vplivom na zdravje in dobro počutje uporabnikov stavb.

V času dogodka so potekala tudi vir-

Prejemnika nagrade za Naj leseno gradnjo 2020 za projekt Stanovanjska hiše Poljane. (foto: Matjaž Očko)

tualna mednarodna poslovna srečanja podjetij s področja pohištva in lesene gradnje ter opreme, ki jih je organiziral Lesarski grozd Gospodarske zbornice Slovenije.

Naj lesena gradnja 2020

Dogodek se je zaključil s podelitvijo 3. nacionalne nagrade za Naj leseno gradnjo 2020, in sicer za odlično realizacijo lesene gradnje za objekte, zgrajene v zadnjih petih letih v različnih kategorijah. Nagrado v kategoriji **Stanovanjske stavbe** sta prejeli Stanovanjska hiša Poljane (arhitektura 3biro, izvedba Tesarstvo Kaltak) in Blok Karantanika (arhitektura Tria Studio, izvedba podjetje Alfa Natura), v kategoriji **Javne stavbe** so bili nagrajenci Ekohiša BIC Ljubljana (arhitektura podjetje Curk arhitektura,

izvedba podjetje VG5), Športni center Trebelno (arhitektura Kontra arhitekti, izvedba Marles hiše in podjetje CGP) in Trajnostni športni center Squashland (arhitektura Goran Miličević, izvedba podjetje CBD), v kategoriji **Inženirski objekti in tehnične rešitve** je nagrado prejela Trznica Medvode (arhitektura 3biro, izvedba podjetje Dimniki, gradbena konstrukcija podjetje CBD), nagrado za **Urbanizem in arhitekturo** pa Stanovanjsko apartmajsko naselje Podbreg (arhitektura studio abiro, izvedba podjetje Alfa Natura). Strokovna komisija je podelila še **posebno priznanje**, ki ga je za prispevek k ohranjanju, razvijanju in nadgradnji tesarskih veščin in znanja v Sloveniji prejel Odbor tesarjev pri Sekciji lesnih strok pri OZS.

EVA MIHELICH

Nove ugodnosti – nove možnosti prihrankov!

”S TO KARTICO PRIHRANIM TOLIKO, DA VAM RAJE NE POVEM!”

Popuste in ugodnosti si izračunajte na mozaikpodjetnih.si

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

PROMET

Svetla prihodnost malih logističnih centrov

Prevozniki si lahko obetajo, da bo njihova vizija izgradnje malih logističnih centrov in v tem okviru varovanih parkirišč, ki jih strateško potrebujejo tako prevozniki kot država, zaživela še v praksi. Po že dlje časa trajajočih prizadevanjih in dogovoru v oktobru so sedaj na ministrstvu uspešno imenovali še delovno skupino, ki bo lahko ta nujni projekt čim prej premaknila v realnost. Prevozniki so veliko prizadevanj vložili tudi v oblikovanje dosedanjih interventnih ukrepov, z rezultati pa žal še niso zadovoljni, zato so oblikovali tudi vrsto smiselnih predlogov za že nastajajoči PKP7.

Mali logistični centri bodo

Na sestanku, tik pred izidom revije, so se predstavniki prevoznikov, ki jih je vodil **Peter Pišek**, predsednik Sekcije za promet pri OZS, na ministrstvu za infrastrukturo sestali z **Jernejem Vrtovcem**, ministrom za infrastrukturo, in člani

nove delovne skupine v okviru ministrstva. Beseda je tekla o malih logističnih centrih in v tem okviru varovanih parkirišč ter delu in načrtih delovne skupine, ki bo ob sodelovanju vseh vpletenih poskrbela, da bodo centri čim prej tudi zaživi.

Delovna skupina pri ministrstvu za infrastrukturo

Resorni minister je namreč po dogovoru s sestanka v oktobru že potrdil sklep o imenovanju Delovne skupine za vzpostavitev malih logističnih centrov in v tem okviru varovanih parkirišč za tovorna vozila ter v njeno sestavo imenoval predstavnike pristojnih strokovnih organizacij in državnih organov. Njeni člani so **Aleš Mihelič**, državni sekretar v Ministrstvu za infrastrukturo in predsednik delovne skupine, **Monika Pintar Mesarič**, **Marjeta Vozelj** in **Marjan Nahtigal**, Ministrstvo za infrastrukturo, dr.

Peter Gašperšič in **mag. Ulrich Zorin**, DARS d.o.o., **Uroš Fijavž** in **Igor Pristavec**, GZS, Sekcija za prevoz blaga GZS, ter **Peter Pišek** in **Franc Seršen**, OZS, Sekcija za promet.

Prioritetne naloge in strategija

Naloga delovne skupine je, da opredeli problematiko in pogoje za vzpostavitev malih logističnih centrov, ki bodo nudili tudi varna in varovana parkirišča za tovorna vozila ter s tem dopolnjevali potrebe po dodatnih parkiriščih ob avtocestnem omrežju.

Pomembna naloga razvoja prometne infrastrukture pa je tudi zagotavljanje ustreznih parkirnih površin za gospodarske uporabnike cestne infrastrukture z ustrežno stopnjo varnosti in varovanja ter ustrežno informacijsko podporo glede števila razpoložljivih in prostih mest na parkiriščih. Glede na pomanjkanje parkirnih površin za tovorna vozila namreč tudi strategija in nacionalni program razvoja prometa predvidevata ukrep za razvoj zasnove počivališč in parkirišč na avtocestnem omrežju, nosilci izvedbe dodatnih počivališč in parkirišč pa so občine, zasebni investitorji in DARS.

Ob tem je predvidena zagotovitev dodatnih zmogljivosti s širitvijo obstoječih parkirišč in skladno s potrebami zgraditev novih. V tem okviru pa bo treba zagotoviti dovolj parkirnih mest za tovorna vozila z ustrežno ponudbo spremljajočih dejavnosti, kar daje upanje in vsebino nastajajočim malim logističnim centrom.

ANTON ŠIJANEC

Delovni sestanek na resornem ministrstvu

PREVOZNIKI MED PKP6 IN PKP7

Prevozniki so v podporo dejavnosti v šesti interventni zakon PKP6 naslovili vrsto predlogov in potreb, še zdaleč pa na razumevanje niso naleteli v celoti. Podpora dejavnosti se koncentrira v finančna nadomestila za izvajanje občasnih avtobusnih prevozov za obdobje marec (8 dni), april (18 dni), maj (10 dni), oktober (15 dni), november (15 dni) in december (15 dni) ter finančna nadomestila za izvajalce posebnega linijskega prevoza, kjer še ni opredeljeno za katera vozila, a za enako obdobje.

Vladi zato v prihajajočem sedmem interventnem zakonu PKP7 predlagajo še vsaj še uvedbo nadomestila za občasne prevoze potnikov z avtobusi tudi za poletne mesece (junij, julij, avgust) in nadaljevanje v letu 2021, vključni tudi za občasne prevoze z vozili do 1+8 sedežev z nižjim nadomestilom in ustrezno ureditev za posebne linijske šolske prevoze, kjer na se prizna 36 % pogodbene cene za vse mesece kot zgoraj.

Sabina Markelj, lastnica avtoservisa

Delite svojo zgodbo,
delite skupno prihodnost.

Začnimo nekaj *neprecenljivega*.

Mastercard® podpira majhno podjetništvo z različnimi produkti in izobraževanjem o digitalni transformaciji. **Preverite možnosti.** www.siol.net/ohranimo-delo-neprecenljivo

CVETLIČARJI IN VRTNARJI

Trendi letošnjih adventno-božičnih aranžmajev

Sekcija cvetličarjev in vrtnarjev pri Obrtno Podjetniški zbornici Slovenije je kljub zaostrenim razmeram 8. novembra izvedla predstavitev smernic za adventno-božično dekoracijo 2020, skupaj s koristnimi informacijami o tehnikah izdelave, sestavi cene, promociji izdelka in pristopih za uspešno prodajo.

Tokrat smo predstavitev izvedli skupaj z našim dolgoletnim podpornikom, grosistom, veleprodajnim podjetjem DAR Koper in njegovo gonilno silo **Darijem Grižonom**. V podjetju DAR Koper imajo namreč enkratno veleprodajo takšnega obsega v slovenskem prostoru. Podobno ponudbo takšnega obsega lahko najdemo južno šele 250 kilometrov stran v Italiji, proti severu pa bi morali verjetno potovati vsaj 400 kilometrov in več.

Predstavitev je potekala od 9. do 15. ure, in sicer v sedmih skupinah po 5 ljudi in predavatelj, s čimer smo zadostili zahtevam o varnosti. Prostor, ki je tudi predstavitveni prostor božične kolekcije, pa se razteza na vsaj 200 m². Veseli smo bili odziva kolegov, saj so bili termini polni v dveh dneh od začetka pospešenega oglaševanja, nad prijavami in koordinacijo terminov pa je bedel sekretar sekcije **Miran Rade**, ki je tudi tokrat vse odlično organiziral.

Delavnico sva izmenično izvedla **Marjan Planinšek** in **Simon Ogrizek**. Izdelke za predstavitev je bilo potrebno zasnovati in pripraviti dan prej in brez asistenta, mladega in perspektivnega cvetličarja, zmagovalca SloSkills in kandidata za EuroSkills **Tilna Lipnika**, ne bi uspeli izvesti tega zahtevnega projekta.

Sekcija cvetličarjev in vrtnarjev pri OZS ne miruje, saj se zavedamo, da lahko samo z nenehnim izobraževanjem in s spremljanjem novosti ustvarjamo dodano vrednost našim izdelkom, s tem pa tudi našim poslovalnicam, dejavnosti in kulturi cvetja v Sloveniji.

SIMON OGRIZEK, SLIKE: DAR KOPER

Eni lahko, drugi ne in kje je sploh smisel zapiranja avtopralnic

V številnih dejavnostih zaradi vladne prepovedi že pošteno vre. Zapiranje ob ločevanju na potrošnike in poslovne kupce pa je pri nekaterih tudi nelogično, še posebej, če ob tem na terenu prihaja do tega, da se eni odloka in prepovedi držijo, drugi pa ne. Stroka si v primeru avtopralnic prizadeva, da bi pristojnim dopovedala, da je prepoved zanje res nesmiselna in v nekaterih točkah celo nevarna, jezi pa jih tudi neupoštevanje odlokov, saj s tem prihaja do nelojalne konkurence.

Dejavnost avtopralnic ne sodi med izjeme, ki bi lahko poslovale s potrošniki, to pa je hkrati tudi kratek in zelo birokratski odgovor, ki so ga tako sekcija kot tudi njeni številni člani na svoja vprašanja in pobude dobili od pristojnih na NIJZ in resornem ministrstvu, kjer očitno ni posluha in volje, da bi pretehali resne argumente stroke.

Za začetek izpostavimo dogajanje na terenu, ki je res kaotično, če ne že kar diskriminatorno. Člani sekcije namreč poročajo, da imajo sami svoje avtopralnice za potrošnike dosledno zaprte, ko pa se peljejo mimo trgovskih centrov, so tam samopostrežne avtopralnice polne ljudi, ki na pranje čakajo v dolgih vrstah, ob tem pa se med seboj brez reda in upoštevanja preventivnih ukrepov tudi veselo družijo.

Mar odlok za velike trgovske centre ne velja? Očitno ne in očitno tega ne vidijo tudi inšpektorji. Je morda razlog v tem, da nakupovalni centri ostajajo še zadnje oaze zbiranja ljudi, to pa zato, ker so veliki in pomembni gospodarski igralci, so mar zato nedotakljivi? Takšna in podobna vprašanja se seveda porajajo vsem, ki s svojimi, za potrošnike zaprtimi, avtopralnicami doma že sedem tednov čakajo na vse bližji propad.

Kje je smiselnost ločevanja?

Člani se tudi sprašujejo, kje je pri avtopralnicah smiselnost ločevanja med zasebnimi in poslovnimi uporabniki, kje je torej razlika med zasebnim vozilom in vozilom podjetja.

Če govorimo o tunnelskih avtopralnicah, je oseba v vozilu izolirana od zu-

nanjega okolja, tako, če ne še bolj, kot na primer pri »drive-in« prevzemu hrane, skladno z navodili za delo, ki ga je pripravila sekcija, pa morajo uporabniki pred vstopom v pralnico tudi izklopiti vse prezračevalne sisteme in klimo. Če bi bile avtopralnice odprte za vse, tudi do prej opisanih gneč ter zbiranja ne bi prihajalo, saj bi vsi hitro prišli na vrsto in s tem tudi ostali v vozilu. Možnost prenosa okužbe v tem primeru ni nič večja, kot v drugih primerih, ko je uporaba vozila dovoljena, zagotavljajo v sekciji, saj ni medsebojnih stikov.

Poglejmo si tudi primer ročnih in samopostrežnih avtopralnic. Gre za enega ali več s paneli med seboj ločenih pralnih prostorov. Torej gre za fizično ločene prostore, razdalja med posameznimi vozili in pralci pa zagotovo presega vsa priporočila zdravstvene stroke, poleg tega pa se ta dejavnost odvija tudi na prostem in brez prisotnosti drugih ljudi.

Ob vsem pa ni nepomembno tudi dejstvo, da se pri delu v avtopralnicah uporabljajo tako čistila kot tudi razkužila, ki ne le čistijo, ampak tudi uničujejo viruse. Kje so torej razlogi za ločevanje in kje so razlogi za zaprtje nasploh? Smiselni odgovorov na sekciji ne poznajo.

Dialoga pa žal ni

Obrtniki in podjetniki, tudi člani sekcije avtoserviserjev, imajo pri nas okrog 500 avtopralnic in letno ustvarijo okrog 30 milijonov evrov prometa, kar iz naslova storitev državi prinese kar 6 milijonov evrov davka na dodano vrednost.

Upravičeno se torej sprašujejo, če so res tako nevidni, da se njihovim pobu-

dam resno nihče ne posveti in ne pretehta argumentov, ki so jih že predstavili. Če že drugega ne, bi lahko pristojni pogledali vsaj k sosedom in videli, da so tam avtopralnice odprte za vse, saj so del nujne infrastrukture, ki je potrebna tudi za zagotavljanje varnosti v cestnem prometu.

S svojimi prizadevanji ne bi radi nič drugega, kot to, kar si želi tudi večina naših preostalih obrtnikov in podjetnikov, da bi lahko delali in ob tem zagotavljali varnost vseh, tako sebe kot tudi svojih strank. Zato si želijo, da bi o tem, kako in katere dejavnosti je smiselno in varno pustiti delovati, katerih ne in kako jih odpirati, potekal resen in z argumenti podprt pogovor vseh, tako stroke in države z njenimi pristojnimi institucijami.

ANTON ŠIJANEC

ŠKOFJA LOKA

Sodobno rokodelstvo na Škofjeloškem

Sekcija za domačo in umetnostno obrt pri OOO Škofja Loka je zelo aktivna, v njej pa smo zbrani različni rokodelci. Tako po statusni obliki, v kateri opravljamo svojo dejavnost, kot tudi po uporabi različnih materialov, tehnikah izdelave in seveda raznolikosti naših izdelkov.

Z dejavnostmi smo se začeli ukvarjati največkrat ljubiteljsko, nato pa smo se dodatno izobraževali in svoje znanje še izpopolnjevali. Pravzaprav ima vsak »svojo zgodbo«. Lahko bi rekli, da smo se zbrali z vseh vetrov, vse pa družijo eno – ljubezen do ročnega ustvarjanja.

Tradicija rokodelstva na Škofjeloškem in širšem Gorenjskem je dolga in bogata. V Škofji Loki je bila močno razvita obrt že v srednjem veku. Pozneje so se rokodelci s svojimi pomočniki povezali v rokodelskih cehih, ki so svoj višek dosegli v 17. stoletju.

Loški Rokodelski center eden najbolj dejavnih

V sekciji DUO nas je trenutno zbranih 25 članov, 19 od teh pa se nas že 9 let družijo v Rokodelskem centru DUO, ki je vez med bogato rokodelsko preteklostjo, ki pa jo nadgrajujemo z ustvarjalno sedanostjo.

Menim, da lahko upravičeno pohvalim, da je naš Loški Rokodelski center (RC) po kvadraturi sicer med manjšimi, toda vodi **Katarini Sekirnik** se lahko zahvalimo, da je eden najbolj dejavnih. Pogoji za vključitev v RC je, da so naši izdelki nosilci certifikata Art&Craft Slovenije, da se včlanimo v OOO Škofja Loka in opravimo nekaj sobotnih dežurstev v RC, kjer obiskovalcem prikazujemo izdelovanje naših izdelkov. Lahko bi rekla, da smo združeni v en sodoben ceh z mnogimi dejavnostmi.

Za naše ročno izdelane stvaritve so značilni uporabnost, kakovost, izvirnost in uporaba naravnih materialov. Večina naših izdelkov kaže lokalne značilnosti in ohranja identiteto okolja, v katerem nastajajo, torej škofjeloškega. Svoje znanje radi delimo na delavnicah in tečajih, ki jih prilagajamo različnim ciljnim skupinam ter tako ohranjamo znanja, ki smo

Aktivni udeleženci 4. Rokodelske kolonije.

jih prejeli od svojih prednikov, nekaj jih posodobili, nekaj pa tudi nadgradili.

Rokodelske kolonije povezujejo

Člani sekcije DUO imamo v RC vsako leto dve prodajni razstavi naših izdelkov, radi pa se tudi družimo na Rokodelski koloniji, kjer ustvarjamo na prej dome-njeno temo.

Letošnja 4. Rokodelska kolonija je potekala med 11. in 13. septembrom v Kalanovi hiši na Breznici 14 pod Lubnikom, pri naši gostoljubni **Katki Žbogar**. Naslov letošnje teme je bil Prineseno v svet, rokodelski izdelki pa so bili razstavljeni med 24. septembrom in 14. oktobrom v Sokolskem domu v Škofji Loki v okviru Dnevoev evropske kulturne dediščine s krovnim naslovom SPOZNAJ?VARUJ!OHRANI.

Na koloniji nas je letos ustvarjalo 8 rokodelcev, članov sekcije DUO: **Matija**

Hiršenfelder, Lili Panjtar, Anja Musek z Danielom, Ladka Peneš, Klemen Urbani-ja z Janjo, Petra Vengar, Darja Rant in Petra Plestenjak. Nekaj naših članov se je oglasilo na krajši obisk. Tako kot vedno so imeli naši mlajši člani s seboj tudi otroke, ki so se privajali različnim ročnim ustvarjalnostim.

Otvoritveni večer je bil v petek ob ognju, poslušanju Karline pripovedke in glasbi, ki sta nam jo podelili mladi **Tonja in Lejla Vita**. Zbralo se nas je lepo število rokodelcev, družinskih članov in prijateljev. Spomnili smo se tudi naše drage dolgoletne članice **Mili Primožič** iz Hiše klekljanih čipk A. Primožič 1888 iz Žirov, ki nas je julija za vedno zapustila. Bila je naša zvesta članica, prijateljica, predana rokodelstvu z vsem srcem.

V lepem sobotnem jutru se je nekaj naših članov podalo na Lubnik, pozneje pa smo se spoprijeli z ustvarjalnostjo

v naravi v okolici Kalanove hiše. Nekaj naših članov je skuhalo okusno kosilo, ki nam je dalo moči za nadaljevanje ustvarjalnosti z ročnim spopadanjem z naravnimi materiali.

Večer smo zaključili ob ognju, kjer se nas je zbralo blizu 50 ljudi. Uživali in sprostiti smo se ob prijetnem poslušanju handpana, na katerega nam je zaigral **Jaka Strajnar**. Večer smo nadaljevali ob pogovoru, nato pa se odpravili spat v hišo in šotore, postavljene okoli nje.

Nekaj najbolj vztrajnih je tudi v nedeljo nadaljevalo delo, po kosilu pa smo si kot vedno obljubili, da se naslednje leto zopet snidemo na ustvarjanju v čim večjem številu.

Tudi letos smo hvaležni gostiteljici Katki z družino, OOO Škofja Loka ter naši vodji Rokodelskega centra za vso podporo, da je naš dogodek uspešno in zadovoljivo stekel.

Korona ogroža tudi rokodelce

Letos je tako kot verjetno vse, tudi nas rokodelce presenetila korona in ukrepi v zvezi z njo. Nekateri naši člani, ki jim je rokodelstvo edina zaposlitev in prodaja izdelkov nudi edini dohodek, so se sedaj, ko je prodaja res slaba, znašli v resnih ekonomskih težavah. Ustvarjajo doma po dokaj običajnih tirih, pripravljajo si izdelke na zalogo, toda ker so trgovine zaprte, sejmi odpovedani, prodaje skoraj ni. Nekateri imajo dovolj materiala za ustvarjanje, drugi imajo probleme z nabavo ali pa z dostavo. Poleti med obema izolacijama je bilo nekaj prodaje, ki pa se ne more meriti s prejšnjimi leti, saj je bilo tudi manj domačih in še manj tujih turistov. Večina dogovorjenih delavnic in tečajev za obiskovalce je bilo odpovedanih ali izvedenih v zelo zmanjšanem obsegu. Sedaj, v drugi karanteni, jih sploh ni.

Pomoč države je bila in bo za rokodelce z raznolikimi statusi zelo različna in neenakopravna. Pravzaprav nihče točno ne ve, kako se bo s pomočjo končalo. Nekateri niti ne vedo, ali jo bodo lahko obdržali ali bo potrebno vračati. Tako da se bojijo, da bodo že na začetku naslednjega leta morali zapreti dejavnost, saj ne bo sredstev za plačevanje prispevkov, kot tudi ne za življenje in nadaljnje delo.

Gledati moramo v prihodnost in upa-

Večere v času kolonije zaznamujejo pogovori, glasba in ogenj.

ti, da se kmalu vrnemo na star običajen način življenja. Veseli smo, da je bilo poleti v našem Rokodelskem centru DUO vsaj nekaj prodaje ter hvaležni za prijetne trenutke druženja na naši 4. rokodelski koloniji.

Po prvi karanteni smo se veselili izvajanja poletnih Rokodelskih doživetij v treh različicah v RC DUO. Doživetja smo izvajali, vendar z dosti manj obiska kot bi si ga želeli, da bi se nam naš vloženi trud tudi finančno obrestoval.

Izložbe domišljije, prodajne razstave umetnikov in rokodelcev, tudi letos!

V Škofji Loki se že šesto leto ustvarjalno-kulturniška scena povezuje in za individualne obiskovalce ponuja nepozabno praznično izkušnjo. V skupni akciji, v kateri želimo v prazničnem času individualnim obiskovalcem starega mestnega jedra Škofje Loke ponuditi umetniška dela in kakovostne izdelke rokodelcev, se povezuje 15 organizacij. Svoje prostore namenjamo predstavitvi del umetnikov, rokodelcev, fotografov, oblikovalcev in drugih ustvarjalcev ter jih spreminjamo v praznične trgovine, v katerih si obiskovalci lahko izberejo izvirna in unikatna darila, primerna za decembrsko obdarovanje.

Čeprav bodo letošnje Izložbe domišljije drugačne, se rokodelci veselimo sodelovanja, saj bodo Izložbe domišljije izvedene v vsakem primeru, če že ne v živo, pa vsaj na spletu. Kupcem bodo omogočena spletna naročila in nakupi, »take away« ponudba in individualni prevzemi. Koordinator Izložb domišljije 2020 je Rokodelski center DUO Škofja Loka in je del Razvojnega centra Sora.

Izložbe domišljije 2018.

Decembrska prodaja v Loškem Rokodelskem centru.

Še posebej v tej novi nepredvidljivi realnosti vabimo k podpori domačih vrhunskih ustvarjalcev in ustvarjalk! Še posebej letos poskrbimo, da se bomo obdarovali z lokalno izdelanimi, kakovostnimi in sodobnimi darili!

Upamo, da se čim prej povrnemo v običajen ritem ustaljenega življenja.

PETRA PLESTENJAK PODLOGAR,
PREDSEDNICA SEKCIJE DUO PRI OOO
ŠKOFJA LOKA

CELJE

Delavnice in usposabljanja s podporo Mestne občine Celje

Leto 2020 je polno sprememb, živimo in delamo v času, ki si ga pred enim letom še predstavljati nismo mogli. Vpliv koronavirusa je velik na naša življenja, delo in delovanje celotne družbe. Spremembe so izredno velike še posebej na področju dela in Območna obrtno-podjetniška zbornica Celje z več kot 50-letno tradicijo delovanja se je situaciji maksimalno prilagodila. Glede na to, da že več kot 10 let izvaja tudi vrsto projektov za razvoj in podporo podjetniškega okolja in je v letu 2018 OOO Celje postala tudi sedež SPOT svetovanje SAVINJSKA, je aktivnosti projekta za podporo mikro, malim in srednje velikim podjetjem, zaposlenim, potencialnim podjetnikom in brezposelnimi osebami, dokler je bilo možno, izvajala na klasičen način, potem pa preko aplikacij na daljavo.

OOO Celje je vpeta v tudi projekt Mestne občine Celje – Celje International. V letu 2020 je zbornica poleg aktivnosti v drugih projektih izvedla tudi 7 delavnic in 2 usposabljanja s podjetniško tematiko, katerih izvedbo je z ukrepom

podprla Mestna občina Celje.

Branko Kukec, direktor Elektrosignal, d. o. o., udeleženec usposabljanja: »Namen vsake aktivnosti, tudi izobraževanja je, da imamo od tega neke koristi. Osebnostno se mi zdijo izobraževanja, ki smo se

jih udeležili koristna, dobro organizirana in na primerni ravni. Več kot bo ponujanih uporabnih tem, več izobraževanj se bomo udeležili.«

Barbara Benčina, samostojna podjetnica BB Poslovne storitve Barbara Ben-

V SLOVO

JOŽE ŽUPANČIČ

Od zemeljskega življenja se je v 93. letu poslovil najstarejši logaški obrtnik, Jože (med nami poznan kot Jože) Župančič, prvi predsednik Obrtnega združenja Logatec.

Obrtna dejavnost mu je bila zapisana v rodu. Njegov oče jo je začel opravljati davnega leta 1925, sam pa se je z njo spopadel leta 1959, po tem, ko je odslužil vojsko in odšel iz prosvete ter se vrnil iz Nemčije, kjer se je pobližje spoznal s kovinsko proizvodnjo. Na začetku so v njegovi domači delavnici izdelovali kovinsko galanterijo in dejavnost uspešno širili. Po letu 1970 so se preusmerili na umetne smole – duroplaste. To so bila obrtnikom nenaklonjena leta. Ko so se časi nekoliko spremenili, so začeli delati za industrijo in desetletja izdelovali kovinoplastične sklope za različne izdelke: sklopke za motorje, ohišja za filtre, zavore za železniške vagone ... Izdelovali so zahtevne, najzahtevnejše izdelke, ki so terjali veliko tehniškega, pa tudi poslovnega znanja. Obrt je odjavil leta 2004, ko se je upokojil. Bil je ponosen, da je podjetnik tudi njegov sin.

V logaški obrtno-podjetniški zbornici bo za vedno ostal zapisan s svetlimi črkami. Leta 1979 je postal prvi predsednik združenja obrtnikov, ki so se tega leta, na podlagi zakona, ustanovila v vseh slovenskih občinah. Predsedoval

mu je do leta 1983. V združenju so v času njegovega predsedovanja, po njegovih besedah, delali požrtvovalni ljudje. Zaradi njihove prizadevnosti se je o obrti širil dober glas. Za časa njegovega predsedovanja so zaposlili tajnika, tako je združenje imelo svojega človeka.

Jože Župančič je bil na zunan skromen človek. O svojem poslu ni govoril, poslovnih uspehov ni razglašal. Bil je skorajda odmaknjen od dnevnega dogajanja. Če pa je komu dovolil približati se mu, je v njem odkril bogastvo plemenitega srca. Z zgledom je drugim ljudem pomagal dojemati, da lahko s pogumnostjo, poštenostjo, inovativnostjo in strpnostjo dosežejo poslovne in osebne cilje. Cilje, ki dajejo materialno eksistenco podjetnikom in zaposlenim.

Jože, hvala za vse spodbude in nasvete mnogim obrtnikom, ki so pred desetletji začeli ali razvijali svojo zasebno dejavnost na Logaškem.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Logatec

Izvajalka enega izmed usposabljanj Greta Jenček.

čina, s. p.: »Usposabljanje in komuniciranje preko spleta je postalo nova stalnica v našem osebnem in poslovnem življenju. Delavnice na to temo so zato izjemno dobrodošle. Poznavanje različnih aplikacij in možnosti je seveda predpogoj za kvalitetno organiziranje ali zgolj za sodelovanje na video konferencah, webinarjih in drugih spletnih srečanjih. Obrtno-podjetniška zbornica Celje vedno poskrbi, da so vsebine zanimive, predavatelji pa strokovni, dostopni ter verodostojni.«

Janko Trobiš, Mestna občina Celje, Oddelek za okolje in prostor ter komunalno, Sektor za gospodarjenje z nepremičnim premoženjem in pravne zadeve: »Podpora podjetništvu s strani lokalne skupnosti je pričakovana in nujno potrebna. V sedanjih razmerah se to še bolj kaže. Brez podpore podjetništvu, ki ga ne nazadnje nujno potrebujemo vsi, ne bi bila omogočena primerna podpora lokalnemu gospodarstvu in občanom. Gre torej za razmerje z dvostranskimi učinki:

lokalna skupnost podpira podjetništvo in podjetništvo podpira lokalno skupnost. Kljub težkih razmeram ocenjujemo, da je lokalno podjetništvo v Celju v dobri kondiciji, kar pripisujemo tudi večletni podpori lokalne skupnosti temu segmentu gospodarstva. Z nadaljevanjem takšnih projektov se stanje na lokalnem nivoju lahko le še lahko izboljša. S konstruktivnim soočanjem z izzivi, ki nas čakajo po krizi, bomo lahko z dobrimi podjetniki vsi živeli bolje.«

Na dogodkih v klasični izvedbi in na daljavo je bila dobra udeležba, kar dokazuje, da so teme res prilagojene ciljnim skupinam. V teh turbulentnih časih je izrednega pomena pridobiti nova znanja, da se lahko prilagodiš nastalim spremembam. Glede na izkazan interes in udeležbo, so tovrstni dogodki za podjetja, potencialne podjetnike in brezposelne osebe res potrebni.

MAG. TATJANA ŠTINEK,
SLIKA: ARHIV OOOZ CELJE

V SPOMIN

LUDVIKU ŠINKU (1952–2019)

Miniva leto dni, ko smo se poslovili od Ludvika Šinka, priznanega krovsko-kleparskega mojstra. Mojstra, ki je od leta 1985 vodil uspešno krovsko kleparsko podjetje v Skakovcih in v svoj s. p. vpel celotno družino. S prenosom podjetja na družbo Šinko, d. o. o. je leta 2010 to postalo družinsko podjetje, Ludvik Šinko pa je kljub upokojitvi, s svojo strokovnostjo in predanostjo poklicu in podjetju, ostal uveljavljen obrtnik in podjetnik širom Slovenije.

Bil je priljubljen in spoštovan obrtnik med stanouskimi kolegi, v svoji poklicni karieri pa je našel čas tudi za aktivno delo v različnih organih Območne obrtno-podjetniške zbornice Murska Sobota. Pred leti je bil član upravnega odbora zbornice, poslanec skupščine in 3 mandate predsednik pomurske sekcije kleparjev in krovcev. V Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije je sodeloval v izpitni komisiji na področju mojstrskih izpitov ter upravnem odboru sekcije kleparjev in krovcev, kjer se je stalno zavzemal za boljše pogoje dela v tej stroki, s svojim delom pa povezoval kleparje in krovce. Predan obrti je bil vedno pripravljen pomagati z nasveti, izkušnjami, ter si vzeti čas za pogovor z vsakomur, ki se je naj obrnil. S svojim angažiranjem na različnih področjih, si je pridobil velik ugled v ožjem in

širšem krogu. Kot pobudnik in glavni iniciator za humanitarne akcije prekrivanja streh družinam potrebnih pomoči, je naredil veliko za družine, ki so to pomoč potrebovale. Veliko truda in časa je vlagal v mlade ter vodil in sodeloval pri številnih državnih tekmovanjih mladih kleparjev in krovcev.

Ludvika Šinka se spominjamo kot človeka, ki je s svojim pozitivnim pristopom znal med ljudmi spodbuditi pozitivno razpoloženje in se nikoli ni ustrašil novih delovnih nalog.

Hvaležni smo mu za njegov prispevek na področju obrti in podjetništva ter čas, ki smo ga preživeli z njim. S svojo odločnostjo in dobrosrčnostjo, je naredil vtis na vsakogar. Ohranili ga bomo v spominu kot spoštovanega in izjemnega človeka.

Območna obrtno-podjetniška zbornica
Murska Sobota

13 LET PROJEKTA

Promocija poklicev, kariernih poti in podjetništva v lokalnem okolju

Leto 2020 je polno sprememb, živimo in delamo v času, ki si ga pred enim letom še predstavljati nismo mogli. Vpliv koronavirusa je velik tudi na delovanje izobraževalne vertikale, saj velik del leta poteka izobraževanje na daljavo. Območna obrtno-podjetniška zbornica Celje, ki zaključuje 13. leto izvajanja projektov, s katerimi si prizadeva osnovnošolcem in njihovim staršem približati pomembnost pridobivanja informacij, ki so pomembne pri odločitvah učencev o tem, kaj bi v življenju zares radi delali in o izbiri nadaljevanja izobraževanja, se je poskušala razmeram maksimalno prilagoditi.

Aktivnosti projekta so potekale, kadar je bilo to mogoče, v osnovnih šolah, sicer pa preko različnih aplikacij na daljavo. Glede na to, da se vsi zavedamo, da je 40 let aktivnega življenja posameznika po trenutni pokojninski zakonodaji res dolga doba za opravljanje dela, se je treba odločiti tako, da bomo z delom in življenjem čim bolj zadovoljni. Izbira poklica v mnogih primerih poleg opravljanja strokovnega dela vpliva na način življenja posameznika, zato so vse aktivnosti projekta namenjene prav temu, da osnovnošolcem olajšamo odločitev, kam po osnovni šoli.

V letu 2020 v projektu sodelujejo obrtniki, podjetniki in ZRSZ OS Celje. Na področju Mestne občine Celje, ki podpira tovrstne aktivnosti, je letos izvedenih skupno 12 dogodkov za osnovnošolce in njihove starše. Izvajamo predavanja z gosti, predavanja z delavnicami in okrogle mize z gosti – obrtniki in podjetniki. Učence in na okroglih mizah tudi njihove starše seznanjamo z možnostmi štipen-

diranja, s kariernimi potmi, potrebnimi znanji, z veščinami, s sposobnostmi ter kompetencami ljudi današnjega časa, trgom dela, trendi na področju zaposlovanja in samozaposlovanja, z deficitarnimi poklici in dejavniki odločanja za nadaljevanje izobraževanja. V letu 2020 so vse okrogle mize potekale na daljavo in kljub novemu načinu dela je bila udeležba velika in prav tako tudi zadovoljstvo udeležencev, šol in Mestne občine Celje, kar je razvidno iz spodnjih izjav:

Peter Pišek, podpredsednik OZS in OOO Celje, FRIGO transport, trgovina in gostinstvo Peter Pišek, s. p.: »Naša zbornica ima dolgoletno tradicijo promocije poklicev in veseli smo podpore Mestne občine Celje pri naših prizadevanjih. V projektu sodeluje sin Mitja, ki promovira poklic gostinskega tehnika in verjamem, da bomo katerega osnovnošolca navdušili za ta poklic.«

Marina Hojnik Tanko, prof. ped., pomočnica ravnateljice OŠ Frana Kranjca

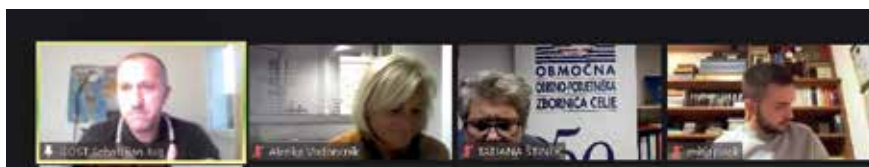
Biserka Kišič je bila gostja predavanja za devetošolce.

Celje: »Glede na težke epidemiološke razmere smo veseli, da je okrogla miza na daljavo odlično uspela, predstavitev gostov so bile konkretne in življenjske, udeležence so usmerjale v razmišljanje o svojih potencialih in kariernih ciljih. Prepričana sem, da so bili tudi starši in naši devetošolci zadovoljni. Zato se vam vsem in vsakemu posebej iskreno zahvaljujem za vaš pomemben prispevek k temu. Upam, da v prihodnje nadaljujemo sodelovanje, po možnosti spet v živo.«

Janko Trobiš, Mestna občina Celje, Oddelek za okolje in prostor ter komunalno, Sektor za gospodarjenje z nepremičnim premoženjem in pravne zadeve: »Pek ali ekonomist? Zidar ali pravnik? To so vprašanja, ki si jih prav zagotovo zastavljajo starši in otroci v času, ko je na kocki odločitev o nadaljnji življenjski poti otroka. V teh trenutkih se večinoma soočajo z različnimi pogledi, saj se vizije staršev in predstave otrok redko prekrivajo. Mnogo učencev v tem obdobju niti ne ve, kaj bi v življenju delali. Starši in otroci poznajo nekaj poklicev, vseh možnosti pa zagotovo ne. Zato jim ni mogoče zameriti, da se včasih odločijo neracionalno, kar pa dostikrat vodi v negotovost otrok in nezadovoljstvo, posledično pa to pomeni tveganje za celotno družbeno skupnost. Spoznavanje kariernih poti, poklicev, dejavnikov odločanja in pridobivanje informacij za nadaljnjo poklicno pot učencev je zato ključnega pomena. Če bi jim onemogočili to možnost, bi naredili veliko napako, tako za njih same kot tudi za celotno skupnost.«

MAG. TATJANA ŠTINEK

Sebastijan Jug, Alenka Vodončnik, mag. Tatjana Štinek in Mitja Pišek v utrinku z ene od okroglih miz za učence in starše.

You drive, we care.

Evropa odpri se!

Skozi najpomembnejše
cestninske postaje v EU
od zdaj brez ustavljanja.

DKV BOX EUROPE –
Vaš ključ za novo Evropo.

dkv-euroservice.com/cestnina-Evropa

NOVE POSLOVNE PRILOŽNOSTI

Prihajajoči virtualni mednarodni dogodki

Trenutni virtualni mednarodni dogodki predstavljajo odlično priložnost za nova znanja o novih trendih in izzivih. Virtualna mednarodna poslovna srečanja pa nudijo priložnosti za promocijo podjetja in vaših izdelkov ter storitev, navezovanje novih poslovnih kontaktov ter iskanje novih poslovnih priložnosti. Člani OZS lahko brezplačno sodelujejo na virtualnih mednarodnih poslovnih dogodkih v okviru Evropske podjetniške mreže.

Seznam dogodkov je dostopen na spletni strani <https://een.ec.europa.eu/events>, v nadaljevanju izpostavljamo nekaj zanimivih dogodkov.

B2B Cooperation Platform Wood Construction 2020

Termin: 10. december 2020

Lokacija: virtualno, preko spleta

Področje: lesna in pohištvna industrija

Informacije in prijava:

<https://b2b-timber-construction-forum2020.b2match.io/home>

WEGATE Summit 2020

Termin: 10. december 2020

Lokacija: virtualno, preko spleta

Področje: žensko podjetništvo

Informacije in prijava:

<https://wegate-summit.b2match.io>

Smart building Levante

Termin: 19. in 20. februar 2021

Lokacija: virtualno, preko spleta

Področje: pametne stavbe

Informacije in prijava:

<https://smart-building-levante.b2match.io>

Virtual B2B Event – Construction

Termin: 23. in 24. februar 2021

Lokacija: virtualno, preko spleta

Področje: gradbeništvo

Informacije in prijava:

<https://construction-2020.b2match.io>

TAVOLA

Termin: 22. in 23. marec 2021

Lokacija: virtualno, preko spleta

Področje: prehrabna industrija in pijača

Informacije in prijava:

<https://tavola.b2match.io>

Poleg tega nova znanja v obliki različnih izobraževanj in dogodkov, ki so v celoti prilagojeni aktualnim temam ter njihovim potrebam in pričakovanjem, obrtnikom in podjetnikom, nudijo tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in območne obrtno-podjetniške zbornice. Seznam teh dogodkov je objavljen na <https://www.ozs.si/koledar>.

EDINA ZEJNIC

Poslovni nasvet pred večimi vrati

Ustrezen prenos znanja na mlajše generacije je ključen

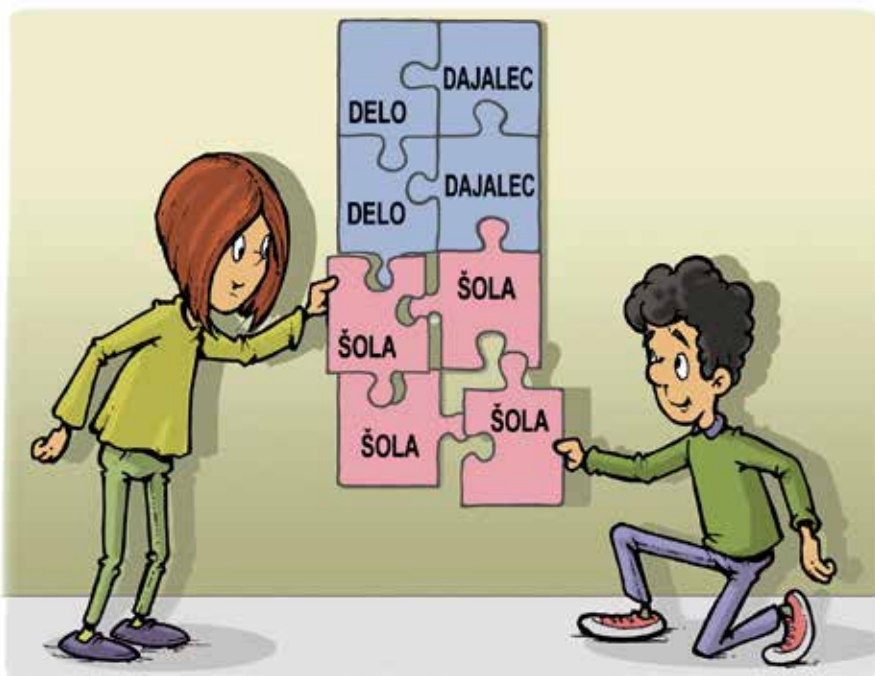
Center RS za poklicno izobraževanje (CPI) je na začetku decembra pripravil posvet, namenjen organizatorjem praktičnega usposabljanja z delom (PUD) na srednjih poklicnih in strokovnih šolah ter mentorjem pri delodajalcih. Sodelujoči so bili enotni, da je ustrezen prenos znanja na mlajše generacije ključen, zato je ključno tudi dobro sodelovanje med vsemi deležniki, ki zagotavljajo, da proces praktičnega usposabljanja z delom teče nemoteno.

Osnovni namen PUD, ki je nepogrešljiv del vsakega izobraževalnega programa v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju, je povezovanje šolske sfere z realnim delovnim okoljem oziroma trgom dela. Najpomembnejši cilji PUD pa so nadgrajevanje v šoli pridobljenih znanj ter prenos v delovno prakso, razvoj specifičnih spretnosti, spoznavanje realnih delovnih okoliščin, socializacija v delovnem okolju, spoznavanje dinamike delovnega procesa in skupna odgovornost za kakovost opravljenega dela.

Za dosego omenjenih ciljev je izjemno pomembno, da pri organiziranju in izvedbi praktičnega izobraževanja dijakov v podjetjih socialni partnerji (pristojna ministerstva, šole in zbornice) aktivno sodelujejo. Tega se dobro zavedajo tudi delodajalci.

Kot je bilo slišati na posvetu, so se zbornice, še posebej v teh časih, ko so ob omejenem delovanju gospodarstva aktivno iskale rešitve za nadaljevanje PUD, izkazale kot dober socialni partner. Tudi OZS na področju vajeništva že od začetka igra pomembno vlogo, saj ustrezno usposobljenega kadra v obrti in podjetništvu primanjkuje.

Zato je OZS s svojimi člani aktivno vključena v srednje poklicno izobraževanje, velik pomen pa dajemo predvsem praktičnemu usposabljanju z delom. Po zadnjih podatkih je v 2440 obratovalnicah 4321 učnih mest, od tega 3420 učnih mest na srednjem poklicnem nivoju za 32 izobraževalnih programov. »Naše stališče je, da bi morali dijaki čim več časa

preživeti v podjetjih in obratovalnicah, da bi dobili potrebne izkušnje in znanje. Na daljavo namreč teh večšin ne morejo pridobiti. Potrebna je praksa, praksa in še enkrat praksa,« je med drugim na posvetu poudaril **predsednik OZS Branko Meh**. Ob tem pa je izrazil tudi obžalovanje, da je v naši družbi premalo zavedanja, da so obrtni poklici lepi in mladim omogočajo hitro zaposlitev, ne nazadnje pa poklicno izobraževanje ponuja tudi možnost nadaljnjega izobraževanja. »Moje osebno prepričanje je, da bi morali pritegniti starše, ki močno vplivajo na odločitve svojih otrok. Povedati jim moramo, da njihovi otroci lahko uspejo tudi na tem

področju. Poznamo veliko izjemnih obrtnikov in podjetnikov, ki so začeli iz nič in uspeli,« je še dodal predsednik Meh.

V nadaljevanju posveta so udeleženci na PUD spoznavali z zornih kotov šolnikov, institucij, ki izobražujejo odrasle, in mentorjev v podjetjih, sklenili pa so ga z izmenjavo izkušenj s to obliko praktičnega izobraževanja. **EVA MIHELIČ**

DuALPlus

Program usposabljanja mentorjev na področju dualnega izobraževanja

Namen programa usposabljanja za mentorje je ponuditi mentorjem v podjetju priložnost, da pridobijo potrebno znanje, spretnosti in kompetence za uspešno nagovarjanje, motiviranje in spremljanje vajencev iz zelo raznolikih okolij med izvajanjem vajeništva. Program, ki je bil razvit v okviru projekta DuALPlus, obsega šest, med seboj nepovezanih modulov, ki jih je mogoče uporabljati tudi posamezno.

Partnerji v projektu DuALPlus, katerega namen je povečanje privlačnosti dualnega izobraževanja obrtnih poklicev v alpskem prostoru, končal pa se bo aprila prihodnje leto, iščejo nove načine reševanja izzivov dualnega izobraževanja. Projekt združuje mala in srednja podjetja, izobraževalne ustanove, organizacije za podporo podjetništvu, kot so obrtne in gospodarske zbornice, univerze in oblikovalske inštitute ter regionalne javne organe iz šestih alpskih držav. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je eden izmed partnerjev v projektu.

Rezultati dela projektnih partnerjev so že vidni. Oblikovali so namreč program usposabljanja za mentorje v podjetjih. Namen tega programa je ponuditi mentorjem v podjetju priložnost, da pridobijo potrebno znanje, spretnosti in kompetence za uspešno nagovarjanje, motiviranje in spremljanje vajencev

iz zelo raznolikih okolij. Glede na to, da je večje število vajencev del marginaliziranih skupin, program mentorjem daje znanja tudi za delo z osipniki, begunci ali mladimi z učnimi težavami.

Z razpravami na različnih sestankih so projektni partnerji prepoznali tiste izzive, ki so skupni in s katerimi se morajo soočiti vsi projektni partnerji oziroma partnerske regije (Bavarska, Rhone-Alpes, Salzburg, Južna Tirolska, Trentino, Vorarlberg in Slovenija). Ugotovili so, da se mentorji v podjetjih soočajo predvsem z dvema izzivoma. Po eni strani morajo delovati kot ambasadorji vajeništva in ga promovirati, da bi privabili nove vajence v podjetje, po drugi strani pa se morajo naučiti, kako se uspešno spoprijeti s posebnimi ciljnim skupinami in jim zagotoviti ustrezno podporo.

V skladu s tem je v projektu nastal inovativen koncept usposabljanja mentorjev, oblikovan v kvalifikacijske module, s katerimi mentorji v podjetjih nadgrajujejo svoje sposobnosti za spopadanje z novimi izzivi na trgu dela.

Struktura in vsebina programa usposabljanja mentorjev temelji na moduli, ki jih je predlagala nemška pobuda »Stark für Ausbildung« oziroma močan za vajeništvo, vsebine pa so bile prilagajene tako, da ustrezajo potrebam v vseh prej omenjenih alpskih regijah.

Celoten koncept usposabljanja je sestavljen iz 6 glavnih modulov, ki ne

predstavljajo celotnega učnega načrta, temveč ponudnikom izobraževanja dajejo predloge, kako pripraviti novo ponudbo usposabljanja za mentorje v podjetjih, in sicer:

1. Modul: Kako uspešno pristopiti k vajencem?
2. Modul: Kako vključiti migrante v vajeništvo?
3. Modul: Kako ravnati z osipniki iz študija kot vajenci?
4. Modul: Kako podpreti učni proces s celostnim pristopom k vajeništvu?
5. Modul: Spodbujanje digitalnih kompetenc za mentorje v podjetju
6. Modul: Ocena učnih procesov med vajeništvom

Moduli med seboj niso povezani, zato je mogoče po potrebi uporabljati tudi vsakega posebej.

Projektni partnerji so prepričani, da bo pripravljen program usposabljanja projekta v pomoč predvsem mentorjem v malih in srednje velikih podjetjih, ki želijo nadgraditi svoje učne in tehnične sposobnosti. Več o programu usposabljanja mentorjev in projektu najdete na: <https://www.ozs.si/o-zbornici/projekti/dualplus>.

EVA MIHELČ

Več kot 50-letna družinska tradicija prekrivanja streh

Rudi Rudnik je podjetnik z dolgoletnimi izkušnjami na področju krovstva in kleparstva, ki nadaljuje očetovo delo in družinsko tradicijo, staro več kot 50 let. S svojo ekipo nudi strankam celovito paleto storitev s področja krovstva, kleparstva, obdelave lesa in sestavljanja montažnih objektov. V delo vključuje nove okolju prijazne tehnologije gradnje za racionalno rabo energije.

Rudi Rudnik svojim strankam ponuja široko paleto storitev: izvedba prekrivanja strehe na novo z različnimi kritinami, obnova stare strehe, vgradnja strešnih oken, izvedba izolacije strehe, ostrešja, montaža žlebov, po meri pa izdelajo tudi leseni nadstrešek. Rudi Rudnik: »Najbolj pomembno je, da je stranka z nami, izvajalci, in z našim delom zadovoljna, za kar se vsakodnevno trudimo.« Podjetnik z ekipo, ki ima mnogo izkušenj in znanja, opravi zelo različna dela na najrazličnejših objektih, od streh, hladilnic, montažnih hiš, poslovnih objektov, vrtcev, šol, domov upokojencev, blokov, čistilnih naprav, zgodovinskih stavb do bivaka v gorah.

Začetki njegove samostojne podjetniške poti segajo v leto 2001, ko je z nakupom žage v Višnji vasi razširil očetovo dejavnost še na tesarsko stroko. Celovita ponudba in zaokroženje vseh del na objektu za stranko se je izkazala kot odlična, saj lahko sezono dela podaljša na vse leto. V zimskem času delajo na zalogo na področju obdelave lesa in oblačijo hladilniške enote z izolacijskimi paneli. Podjetnik nadaljuje družinsko tradicijo očeta mojstra Rudolfa Karla Rudnika, ki je začel leta 1968 s samostojnim poslovanjem. Oče je najprej delal z manj zahtevnimi objekti, z leti pa je prevzel vse večje objekte in izvajal dela na več deloviščih hkrati. Leta 1992 se je oče začel ukvarjati tudi s trgovino s krovsko-kleparskimi izdelki v prostorih, ki so jih zgradili na Ostrožnem v Celju. Leta 1994 se je odločil za nakup poslovno proizvodnih prostorov Vila Livada v Celju, kjer ima sedež in poslovne prostore tudi Rudi Rudnik.

Podjetnikovo ekipo sestavlja 15 zaposlenih, ki se neprestano usposablja in pridobivajo nova znanja, saj se spreminjajo materiali in tudi načini dela. Večinoma so njihove stranke podjetja in fizične osebe s področja celjske regije, pa vendar delujejo glede na naročilo tudi v celotni državi. Večinoma pridobijo posle na podlagi priporočil in dolgoternega uspešnega sodelovanja z investitorji. Povpraševanja za delo je več, kot ga lahko prevzamejo, zato bi jim prav prišli novi sodelavci, ki pa jih je, na žalost, težko najti.

Pred leti so izvedli ambiciozni projekt, naselje 23 montažnih stanovanjskih hiš na Proseniškem, kjer so uporabili vse svoje znanje in izkušnje. Poleg dela na večjih objektih nadaljuje podjetnik tradicijo svojega očeta tudi z obnovo zgodovinskih stavb, kot so cerkev svetega Daniela v Celju, dvorec Lanovž in Kristinin dvor v Medlogu. Rudi Rudnik je s svojim delom dokazal, da zmore prav vse na področju krovstva, kleparstva in tesarstva. To so prepoznali tudi stanovski kolegi, saj so ga izvolili za predsednika in istočasno predsednika UO sekcije kleparjev in krovcev pri OZS in OOO Celje.

Rudi Rudnik: »Vesel sem, da sem član OOO Celje, ker se pri nas vedno veliko dogaja, saj zbornica izvaja različne projekte, v katere nas vključuje. Prav letos, še tik pred epidemijo, smo se pod okriljem projekta SPOT svetovanje SAVINJSKA krovci in kleparji z območja celjske regije srečali v velikem številu. Izvedeli smo marsikaj novega in izmenjali izkušnje ter ugotavljali, kako in kje lahko drug drugemu pomagamo. Prav tako z veseljem že nekaj let sodelujem v pro-

Tri generacije družine Rudnik.

jektih, kjer promoviram poklic krovca in kleparja in verjamem, da bom katerega izmed osnovnošolcev navdušil za poklic, v katerem je že kar nekaj časa pomanjkanje ljudi.«

Poleg dinamičnega dela je Rudi Rudnik tudi družinski oče, ki pravi, da bo vesel, če se bo kateri izmed obeh sinov odločil nadaljevati družinsko tradicijo.

MAG. TATJANA ŠTINEK, SLIKI: ARHIV RUDIJA RUDNIKA

Rudi Rudnik z očetom ob obnovi zvonika in Marijine cerkve v Celju.

PREVOZNIŠTVO MARTIN BREZAVŠČEK, S. P., STORITVE Z DVIGALI IN DRUGO GRADBENO MEHANIZACIJO, GRGAR

Načrtov je veliko, a včasih zmanjka poguma

Šele 28 let je star, zaposlen kot poklicni šofer pri lokalnem podjetju na Goriškem, ob popoldnevih pa se spogleduje s potjo samostojnega podjetnika. Trdno je prepričan, da bo nekoč stopil v čevlje obrtnika in nadaljeval očetovo zgodbo. Pravzaprav bi to že storil, če mu načrtov ne bi prekrizala epidemija COVID-19. A kljub temu ostaja neomajen, predvsem pa z jasno vizijo in željo uresničiti svoje sanje.

Martin Brezavšček se je prvih obrtniških korakov naučil od očeta, ki je danes že upokojeni obrtnik. V obrtništvu je delal skoraj vsa leta. Domačini so ga poznali kot lastnika podjetja Storitve z rovokopačem Brezavšček Iztok, s.

dejavnostjo. Oče mu stoji ob strani z nasveti in spodbudno besedo, ko se pojavi presežek dela, pa mu z veseljem priskoči tudi na pomoč.

Glavna Martinova dejavnost je prevoz gradbenega materiala s tovornjakom in storitve z avtodvigalom. Trenutno poseduje tovornjak in traktor s posebno prikolico. Ukvarja se namreč tudi z gozdarstvom, v sklop katerega sodi posek in spravilo lesa. Rad poudari, da je to delo, ki ga opravlja poleg redne službe, saj je zaposlen kot voznik tovornega vozila pri podjetju A.T.A., d. o. o. Da nadaljuje očetovo pot in se vpiše v register obrtnikov, se je odločil avgusta leta 2014, takoj po zaključ-

ga celo potegnili iz vrtinca nevšečnosti, ki so se vrstile. Celo pri pridobitvi kredita se je obrnil na pomoč domače zbornice.

To, da bi rad nadgradil svojo ponudbo storitev, ne skriva. Dejavnost bi rad razširil. Če ne bi prišlo do epidemije, bi najverjetneje že bil sam svoj gospodar. A so trenutne razmere tako nepredvidljive, da si tega odločilnega koraka ne upa narediti. Predvsem za to ne, ker gradi hišo in mora misliti tudi na to, kako vrniti kredite. A kljub vsemu se spogleduje z razširitvijo dejavnosti. Zaveda se, da je to pomembna življenjska odločitev, ki mora dozoreti. Kljub vsemu je hvaležen, saj trenutna situacija

Martin Brezavšček je trdno prepričan, da bo nekoč stopil v čevlje obrtnika in nadaljeval očetovo zgodbo.

p. Od leta 1984 do leta 1988 je bil kot kooperant TOK (Temeljna organizacija kooperanta) pri SGG Tolmin s svojim gozdarsko opremljenim traktorjem. Leta 1988 je zaradi velikih vzdrževalnih del na gozdnih vlakih kupil še rovokopača in s tem tudi odprl obrt. Bil je prvi obrtnik na Goriškem, ki je imel opremljen rovokopač z novim hidravličnim kladivom znamke Krupp. To dejavnost je opravljal do avgusta leta 2014, ko se je upokojil. V obrtniških letih je zamenjal tri rovokopače, zaradi povpraševanja pa je maja leta 2009 kupil še tovornjak z avtodvigalom. Vse njegovo delo, predvsem pa trud, bi šlo v pozabo, če se sin ne bi navdušil nad

nem šolanju. Januarja leta 2015 je kupil sodoben gozdarski traktor New Holland z novim hidravličnim vitlom in novo gozdarsko prikolico in tako začel svojo pot. Ker je bilo dela vendarle premalo, se je leta 2015 redno zaposlil, tako da ima danes kar dve službi, se pošali. V obeh uživa. Vodilo, ki ga ima, je predvsem uspešno zaključeno delo, predvsem pa, da je stranka zadovoljna. Vse od začetkov je tudi član OOO Nova Gorica, kar se mu je že velikokrat obrestovalo. Ko je v dilemi ali neveden glede nove zakonodaje, dobi pri prijaznih uslužbenkah vse potrebne odgovore in priporočila. Velikokrat so mu svetovali, kako naprej in

Martin se ukvarja tudi z gozdarstvom, v sklop katerega sodi posek in spravilo lesa.

njegovega dela ni zdesetkala, prav nasprotno, upoštevajoč varnostne in druge ukrepe dela kot pred epidemijo. Ampak nikoli ne veš, kako dolgo še, ostaja skeptičen. Svoje delo ima rad. Načrtov je veliko. Poguma ta hip nekoliko manj. A vse bo ob svojem času, sklene pogovor. Skupaj z očetom se veliko pogovarjata o tem in načrtujeta prihodnost in razvoj dejavnosti. Vesel je, da ima ob sebi učitelja, ki mu lahko zaupa.

MARTINA ARČON

							OBRTNIK	AVTOR SONETNE- GA VENCA (FRANCE)	SKLADBA ŠALJI- VEGA ZNAČAJA	DAVNO LJUDSTVO V ITALIJI	SIMBOL ZA LITIJ	IGRALKA ŠRAJ	FRANC. ŽGANA PLIČA IZ JANEŽA	ČEBELJI ORGAN ZA SRKANJE					
AVTOR: KODOR MESA ČRKE	METANJE PUŠČIC V TARČO	PASMA SPORTNIH KONJ IZ ZDA	ABORTUS	REAK- TIVNO LETALO	MANE- KENKA MULEJ	LEDENI MOŽ TONE FORNEZZI													
GRM ČISTILNA KRHLIKA								VDOLBINA V STENI											
NDO- VRŠNI PRETEKLI ČAS									BOLG. HOKEJIST (ALEKSEJ) PODZEMNI PLOD										
SODOB- NIKI ILIROV						BRAZIL. POLITIK (GETULIO) DIONIZOVA PALICA						FRANC. NOVINC ZGODNJE VINO							
AVANS, NAPLAČILO				PREKLIČ NAROČILA ZNAMENJE EPILEPT. NAPADA						TRIJE PEVCI OPORISCE NATA V ITALIJI									
SLAVNA IGRALKA ALI PEVKA					ODSTOP OD PRAVILA SMUČARKA ŠTUHEC							VOJVOD- DINSKI PESNIK (KAROLY)							
OSNOVNA SOLA			IZVIR NAS ZELIŠČAR (PATER SIMON)			STARA MERA ZA VINO GRSKA ČRKA						SUKANEC KOS BLA- GA POD BRADO DOJENČKA							
PRVA POMOČ: KARLSON, VARGAS, PHILIPS	NEM. BIO- KEMIK (PETER) AFRISKA DRŽAVA							IT. IGRALKA (VIRNA) AMER. IGRALKA (PATRICIA)					NAS LITERAR- NI ZGODO- VINAR (FRAN)		DRUGA NAJVEČJA DRŽAVA NA SVETU				
MIŠJI SAMEC						MENJALNA NAPRAVA ITALSKI BOG PLOD- NOSTI													
GORSKE REŠE- VALNE SANI				ROCKER COOPER AMER. PISATELJ (GEORGE)						AFRISKA ANTILOPA SPOPAD MED ŽIVALMI									
LEVI PRITOK KAMNI- ŠKE BISTRICE					IVANA KOBILICA VZKLIK PRI BIKO- BORBI			PRVI JU- DOVSKI SVEČENIK HRVAŠKI NAFTAR				EMIL NOLDE FILMSKA IGRALKA GARDNER							
SREDIŠČE VRTENJA			KOPRSKI ŠKOF (JURAJ) KOZJA IZJAVA									BOLJŠI KOZAREC SIMBOL ZA SELEN							
PLAZILEC, KI SPRE- MINJA BARVO										KDOR VSE VIDI IN OPAZI									
STARŠ, KI IMA BRKE				PESNICA MUSER						DVOROČNA GOZDAR- SKA SEKIRA									

BREZPLAČEN MALI OGLAS ZA ČLANE OZS!

- Na podlagi sklepa kolegija upravnega odbora OZS z dne 4. 3. 2010 imajo člani OZS, ki ne dolgujejo več kot dve članarini, **pravico do enega brezplačnega malega oglasa** (do 30 besed) na leto. Člani »A plus« pa imajo pravico do petih (5) brezplačnih malih oglasov na leto in do 25-odstotnega članskega popusta pri okvirjenih oglaševanjih (na barvni podlagi).
- Vsi, ki želijo izkoristiti zgoraj naštetih možnosti brezplačnega oglaševanja, nam morajo ob predaji oglasa sporočiti člansko številko OZS (najdete jo na prvi strani kartice Mozaik podjetnih). Brez tega brezplačni mali oglasi niso možni.

MALI OGLAS ZA OSTALE NAROČNIKE

- Cena malega oglasa (do 30 besed) je **17 EUR** (+ 22 % DDV).
 - **1 cm stolpca** okvirjenega malega oglasa na barvni podlagi stane **19 EUR** (+ 22 % DDV).
- Prosimo vas, da nam ob vseh naročilih oglasov napišete podatke za izstavitve računa (naziv, naslov in **davčno številko**) ter navedete, ali ste zavezanec za DDV. Člani OZS naj sporočijo tudi **člansko številko OZS**. Prosimo, da so vaši dopisi **čitljivi**, opremljeni z **žigom in podpisom naročnika**. Pridržujemo si pravico do jezikovnih popravkov.

POŠILJANJE OGLASOV

Oglase lahko pošljete po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
 - faksu: 01 50 54 373
 - klasični pošti na naslov: OZS, Revija Obrtnik podjetnik, Celovška 71, Ljubljana
 - **NOVO** – preko spletnega obrazca na www.ozs.si/Obrtnik/Narocilomalegaoglasa
- Malih oglasov po telefonu ne sprejemamo.**

STROJI IN OPREMA

TU-VAL, d. o. o. nudi vso varilsko opremo in pribor, industrijsko pnevmatiko, pritrilne elemente in orodja za kovičenje. Informacije: www.tu-val.si, tel. 01 72 12 123, faks: 01 72 12 746, e-p: tu-val@siol.net. Šifra oglasa: 20-02-002

Ročni paletnik

- nosilnost: **2500 kg**
- dolžina vilice: **1150 mm**
- tovorna kolesa: **POLYURETAN (PU)**
- krmilna kolesa: **GUMA**
- neto teža: **71 kg**

Slika je simbolična. **Cena samo 240 €** brez DDV www.ika.si

Tel.: 04 518 44 44
Fax: 04 518 44 00
E-mail: info@ika.si

PEKARNE, SLAŠČIČARNE, PICERIJE, TESTENINARIJI! Nudimo novo, rabljeno in renovirano opremo za proizvodnjo kruha in peciva, piškotov, slaščic in pralin, pic, testenin in njakov ter strokovno montažo dobavljene opreme in tehnološko podporo. PEKSIM d. o. o., Ulica Gradnikove brigade 6, Nova Gorica, tel. 05 30 27 136, 031 690 872, faks: 05 33 30 818, e-pošta: peksim@volja.net. Šifra oglasa: 20-02-001

PRODAMO 11 BRIZGALNIH STROJEV Engel, zapiralne sile od 25 - 220 ton, redno vzdrževanih. Več informacij na www.kumplast.si/machines-for-sale, tel. 041 796 171. Šifra oglasa: 20-02-013

PLINSKI VILIČAR HELI, CPYD18-RC2G, motor Nissan 521, ima samo 876 obratovnih ur, nosilnost 2 t. Zraven je še podaljšek za vilice. Cena cca 6.800 €. Informacije po tel. 041 345 394. Šifra oglasa: 20-02-014

OBRTNE STORITVE

ČIŠČENJE KANALIZACIJE, GREZNIC, maščobnih lovilcev, lovilcev olj, prevozi odpadnih vod, pregledi kanalizacije z video kamero, kontrola tesnosti, točkovna sanacija kanalizacije. Informacije: Papigal, Jakopin d.o.o., e-pošta: info@papigal-jakopin.si, tel. 031 605 580. Šifra oglasa: 20-03-001

INDUSTRIJSKI SITOTISK na komandne čelne plošče ter različna ABS ali kovinska ohišja. Informacije: www.reklamni-tisk.si, FB Reklamni tisk Urbanija, tel. 040 380 092. Šifra oglasa: 20-03-006

AMTEHNIK elektro storitve ALAN POVŠE s. p.: inštaliranje električnih napeljav in naprav, pleskarska dela, urejanje in vzdrževanje zelenih površin okolice. Informacije

OGLASI V RUBRIKAH OBRTNE STORITVE IN POSLOVNE STORITVE

Na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno oglasov neregistriranih dejavnosti ne objavljamo! Če želite, da vam objavimo oglas za storitve, nam pošljite naslednje dokumente:

- **s. p.:** kopijo obrtnega dovoljenja ali priglasitveni list,
- **družbe:** izpis iz sodnega registra.

Oglasi v teh rubrikah morajo vsebovati popoln naziv in naslov, ki smo ga dolžni tudi objaviti!

ZADNJI ROK ZA ODDAJO MALEGA OGLASA

Zadnji rok za oddajo malega oglasa v **januarski** Obrtnikovi borzi je **22. decembra 2020.**

NAROČILO NA REVIZIJO OBRTNIK PODJETNIK

Letna naročnina na revijo Obrtnik podjetnik je **60 EUR** (5 % DDV je vključen v ceno). **Naročilo velja do preklica!** **Naročite se lahko po:**

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- faksu: 01 50 54 373
- navadni pošti na naslov: OZS, Celovška c. 71, 1000 Ljubljana

po e-pošti: amtehnika2020@gmail.com, tel. 070 445 354, Valvazorjeva ulica 18, 1275 Šmartno pri Litiji. Šifra oglasa: 20-03-007

AVTOLIČARSTVO IN AVTOKLEPARSTVO Papež iz Kamnika je družinsko podjetje s 35-letno tradicijo. Nudijo kakovostne avtoličarske, avtokleparске in avtomehanične storitve na vseh vozilih, restavrirajo tudi starodobnike. Pogodbeno sodelujejo z vsemi zavarovalnicami. Možnost izposoje nadomestnega vozila. Informacije po tel. 031 683 016. Šifra oglasa: 20-03-008

IZDELAVA VISOKOKAKOVOSTNEGA POHIŠTVA po meri iz 100 % masivnega lesa. Unikatno mizarstvo, izdelki domače obrti, Anton Kosmač s. p., Hotavlje 1, 4224 Goreinja vas, tel. 041 918 887, www.masivno.si Šifra oglasa: 20-03-009

MONTAŽA IN SERVIS VSEH VRST DVIGAL

OSEBNA DVGALA
TOVORNA DVGALA
INVALIDSKA DVGALA
MOSTOVNA DVGALA
KONZOLNA DVGALA
VERIŽNA DVGALA
GRADBENA DVGALA
VISEČI FASADNI ODRI

DVGALA BARTOL d.o.o., Badjurova ulica 22, Ljubljana
GSM: 041 668 069, Tel.: 01/4288 645, Fax: 01/4272 858
dvigala-bartol@siol.net, www.dvigala-bartol.si

NAJEM, PRODAJA IN SERVIS tiskalnikov, fotokopirnih strojev, multifunkcijskih naprav, reševanje podatkov iz okvarjenih diskov, SD kartic, SSD diskov ... servis in prodaja računalnikov in računalniške opreme. Informacije po e-pošti: info@profiservis.si in tel. 0590 42 800, www.profiservis.si. Šifra oglasa: 20-03-010

IŠČEMO ŠIVILJO za občasno šivanje različnih vrst copat. Imate izkušnje, ustrezne industrijske stroje ter občasno proste zmogljivosti v vaši šivalnici? Za več informacij pokličite po tel. 041 516 777, Elmint, d.o.o., Zoranina ul. 28, 1234 Mengeš. Šifra oglasa: 20-03-011

MATERIAL

Acrytech®
Gerbičeva 50a, 1000 Ljubljana
T: [01] 28 11 147, F: [01] 28 31 247
acrytech@siol.net, www.acrytech.si

- Vse vrste izdelkov iz plexi stekla: plošče, bloki, cevi, palice, profili, krogle, kupole, ...
- Laserski razrezi in gravure

pečenko

KOLESA ZA TRANSPORTNE VOZIČKE: popolna izbira transportnih koles za vse namene: pohoštvna, krom svetleča zaščita, Inox elektro polirani AISI 304, antistatika, temperaturno odporna kolesa za pekarne in kadilnice, kolesa z brezledno površino, kolesa za večje obremenitve in kolesa za čištilne stroje. Dodatni popust pri večjih količinah, kolesa so na zalogi (kratki dobavni roki) in brezplačna dostava na vaš naslov. Nudim svetovanje in pomoč pri izbiri. Informacije po tel. 040 990 011, Perko Jože in na www.kolesa.net. Iščem nove sodelavce za pomoč pri pospeševanju prodaje, s svojim s.p.-jem ali d. o. o.-jem. Šifra oglasa: 20-01-001

• plexi izdelki po naročilu
• svetlobne kupole • varnostna ogledala

PLEKSI OBLIKUJEMO
s svojim stilom

POSplastika
T +386 1 837 10 33
www.pos-plastika.si/trgovina

POSLOVNE STORITVE

KNJIGOVODSKI SERVIS nudi svoje storitve obrtnikom - samostojnim podjetnikom (računalniška obdelava, vključno z obračunom OD, izračun obresti, amortizacije, davčna napoved) strokovno in po ugodni ceni. Dodatne informacije: Podgorelec Jolanda s. p., Zgornje Stranje 14, 1242 Stahovica, tel. 01 83 25 344. Šifra oglasa: 20-04-001

V.I.P. Računovodstvo poskrbi: da plačate le toliko davkov, kot je potrebno in niti centa več, da so vaši dokumenti urejeni ažurno, kvalitetno in zanesljivo, da vam svetujemo tako, kot je za vas najboljšo, da si vedno vzamemo čas za vaše poslovanje. Poslovalnice imamo po vsej Sloveniji. Pišite nam na: info@vip-racunovodstvo.si, pokličite na 08 2002 688. Šifra oglasa: 20-04-002

STARKMAT - marketing, spletne rešitve & oblikovanje: ugodna in hitra izdelava spletne strani / trgovine, on-line programa, oblikovanje - (e) kataloga, oglaševanje, vodenje LinkedIn profila in več. www.starkmat.si, tel. 040 398 528. Šifra oglasa: 20-04-009

TRGOVSKO BLAGO

ZELIŠČARSTVO PREŽLA - predelava zdravnih zelišč! Nudimo več vrst mazil, oblog, kapljic, čajev in krepil. Antonija Torkar s.p., Begunjska c. 23, 4248 Lesce, informacije po tel. 04 531 83 40. Delovni dnevi ob mlaju - december: 14., 15., 16., 17., 18. PE Zeliščni butik, Železniška ul. 7, Lesce (nasproti železniške postaje), delovni čas: delavnik od 8h - 13h in od 15h - 18h, nedelje in prazniki od 8h - 13h. Informacije in naročila po pošti, tel. 04 531 83 40, 051 649 793 (vsak delavnik od 9. do 10. ure). Šifra oglasa: 20-05-001

BLEJSKA KREMŠNITA CONDITUS! Naj se vam, vašim sodelavcem, prijateljem, poslovnim partnerjem in seveda najdražjim razležejo usta v nasmeh ob sladkem darilu, ki ga z veseljem dostavimo na dogovorjen naslov. Tel. 041 848 651, Ema. Šifra oglasa: 20-05-004

NEPREMIČNINE

ŠKOFJA LOKA - Trata, oddam proizvodni prostor v izmeri 1.196 m², cca 700 m² v pritličju in 500 m² v nadstropju, povsod je višina 4 m, vsa potrebna infrastruktura - voda, kanalizacija, industrijska elektrika, ogrevanje, šibkotočne instalacije, pisarna, sanitarije, garderoba, čajna kuhinja. Prostor so primerni tudi za skladiščenje. Informacije po tel. 041 610 995. Šifra oglasa: 20-07-010

PRODAM V CELOTI ALI DEL PODJETJA z vpeljano dejavnostjo izdelave in montaže kovinskih konstrukcij s sedežem na Gorenjskem. Informacije po tel. 041 335 841. Šifra oglasa: 20-07-014

RAZNO

PRODAM DOBRO VPELJANO PODJETJE, ki se ukvarja z laserskim in TIG varjenjem. Prodaja se z delom in kadrom. Za več informacij pokličite po tel. 031 629 602. Šifra oglasa: 20-09-004

MESEC DECEMBER JE ČAS OBDAROVANJA. Ste že pomislili, da bi letos obdarovali z darilnim bonom za vodeni ogled mesta - v živo ali pa virtualno, za vaše partnerje po svetu? Informacije: info@sloveniaguides.si ali po tel. 031 331 491. Prijetne praznike in optimistično v leto 2021! Šifra oglasa: 20-09-005

PRODAMO PODJETJE V AVSTRUI, registrirano za transport, s tremi licencami. Možnost spremembe dejavnosti. Vsi zainteresirani pokličite po tel. 041 636 954, ali pišite na info@griptransport.com. Šifra oglasa: 20-09-006

Borza EEN

Več glasov s ponudbami in povpraševanjem tujih podjetij si lahko pogledate na spletni strani www.een.si v rubriki »Borza poslovnih priložnosti«.

Oddajte brezplačni oglas (ponudba in povpraševanje), ki bo viden v okviru mreže Enterprise Europe Network.

Informacije:
Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
Enterprise Europe Network (EEN)
Kontakt: **Edina Zejnić**
Tel.: 01 58 30 586
E-pošta: een@ozs.si

BOUK20200911002 - Podjetje iz Velike Britanije, ki razvija in proizvaja različne posebne in namenske barve oz. premaze, ki preprečujejo risanje grafitov ali preprečujejo zdrse in padce, išče distributerje.

BOUK20200915001 - Britanski proizvajalec okolju prijaznih čistilnih sredstev išče distributerje.

BOPL20200914003 - Poljski proizvajalec mobilne dezinfekcijske kabine, ki je zasnovana

za potrebe nujne medicinske pomoči in različne zdravstvene ustanove, išče distributerje.

BOPL20200827001 - Poljski proizvajalec pohištva išče distributerje ali sodelovanje v obliki proizvodnega sporazuma.

BOPL20200717002 - Poljski proizvajalec vrtno LED razsvetljave išče distributerje / trgovske zastopnike.

BOBA20200706002 - Podjetje iz Bosne in Hercegovine, proizvajalec organskih eteričnih olj in hidrolatov, išče distributerje ali zastopnike.

BOUA20200830001 - Ukrajinski proizvajalec kemičnih reagentov za široko uporabo išče distributerje.

BOFR20200609001 - Francosko podjetje, specializirano za izdelke za trajnostno manikuro in lepote dodatke, išče nove distributerje.

BOPL20200724001 - Poljsko podjetje, specializirano za obdelavo kovin, ponuja sodelovanje v obliki sklenitve pogodbe o proizvodnji ali podizvajalstvu.

BOTR20200811001 - Turško podjetje, ki proizvaja elemente za dvigala (nadzorne kartice dvigal, nadzorne plošče, komplete gumbov za dvigala, avtomatska vrata dvigal in kabine dvigal), išče zastopnike.

BOFR20200903001 - Francoski proizvajalec kaminov in peči išče distributerje.

BOBA20200709006 - Proizvajalec plastičnih predoblikovanih epruvtov za platenke in platenk iz Bosne in Hercegovine išče proizvodni sporazum s proizvajalci hrane.

BOBA20200709005 - Proizvajalec tekstilnih izdelkov za gostinstvo išče sporazum o proizvodnji ali distribuciji.

BOPL20200827002 - Dobavitelj zeolita išče distributerje.

BOBG20200909002 - Bolgarsko podjetje išče distributerje za osebne garderobne omare.

BOPL20200717001 - Poljsko podjetje iz kovinsko-livarske industrije ponuja storitve proizvodnje in podizvajalstvo.

BOBA20200706005 - Podjetje iz Republike Srbije, proizvajalec kovinskega pohištva, išče partnerje za sklenitev sporazuma o proizvodnji, podizvajalstvu ali distributerje.

BOPL20200730001 - Poljsko podjetje, ki deluje na področju obdelave kovin in varjenja, išče nove partnerje za sklenitev sporazuma o proizvodnji ali podizvajalstvu.

BOTR20200720002 - Turški proizvajalec pohištva išče distributerje.

BOTR20191122002 - Turški proizvajalec je razvil nov gradbeni material iz stebel sončnic.

Razviti kompozitni material se lahko uporabi namesto klasičnih zidakov oz. opek, saj zagotavlja toplotno izolacijo, zvočno izolacijo, ter je lažji in stroškovno ugodnejši. Podjetje išče sodelovanje v obliki skupnega vlaganja.

BOPL20200914001 – Poljsko veliko podjetje, ki proizvaja različne tekstilne izdelke (posteljino, majice, flanelne rjuhe, brisače, odeje, posteljino in pregrinjala), išče distributerje.

BOIT20200917006 – Italijanski proizvajalec modnih konfekcijskih oblačil išče partnerje za sklenitev proizvodnih sporazumov.

BOIT20200904001 – Italijansko podjetje, ki proizvaja fine mehanske dele, ponuja storitve proizvodnje ali podizvajalstva.

BRDE20200915001 – Nemški proizvajalec sodobnih kmetijskih strojev išče podizvajalce za lasersko in plazemsko rezanje konstrukcijskega jekla.

BRSE20200225001 – Švedsko podjetje išče proizvajalca vrtnih trampolinov za sklenitev proizvodnega sporazuma.

BRUK20200922001 – Britanski distributer okolju prijaznih gospodinjskih izdelkov (krp za čiščenje, kuhinjskih krp, krtač in toaletnega papirja) išče dobavitelja na podlagi proizvodnega sporazuma.

BRFR20200720001 – Francosko podjetje za skladiščenje rezervnih delov išče proizvajalce rezervnih delov za gradbena vozila.

BRDE20200916001 – Nemško podjetje ponuja zastopništvo proizvajalcem izdelkov za letalsko in vesoljsko industrijo. V ta namen iščejo proizvajalce komponent in strukturnih delov za podsklope, na primer motorje, izpušne sisteme za plin, prezačevalne in kisikove sisteme, turbine, podvoje, opremo v pilotski kabini, krila in druge.

BRDE20200821001 – Nemško podjetje, specializirano za prodajo in inženiring v avtomobilskem sektorju, išče proizvajalce in dobavitelje za avtomobilsko industrijo za sklenitev sporazuma o trgovskem zastopanju.

BRES20200917001 – Španski podjetnik išče dobavitelja modernih oblačil za močnejše postave za spletno trgovino v skladu z dobaviteljskim sporazumom.

BOAT20200131001 – Avstrijsko podjetje, ki je izumilo poseben postopek obdelave oz. premazovanja semen stročnic z bakterijami *Rhizobia*, kar pozitivno vpliva na povečanje letine, išče distribucijske partnerje.

BODE20200909001 – Nemški proizvajalec okolju prijaznih in stroškovno varčnih infrardečih ogrevalnih sistemov za industrijske hale, skladišča, logistične dvorane in športne dvorane išče distributerje.

BOUK20200916001 – Nagrajeni britanski proizvajalec izdelkov za lažjanje razjed zaradi preležanin išče distributerje.

BOIT20200715003 – Italijanski proizvajalec kisa išče distributerje.

BOES20200916001 – Špansko podjetje, ki proizvaja organsko suho sadje/oreške, išče distributerje.

BOBG20200818001 – Bolgarsko podjetje, ki proizvaja razkužila in čistila, išče distributerje.

BORS20200902001 – Srbsko podjetje za proizvodnjo žganih pijač išče distributerje ali trgovske zastopnike.

BOPT20200909001 – Portugalski proizvajalec živalske krme išče trgovske posrednike.

BOFI20200625001 – Finsko podjetje za oblikovanje in proizvodnjo vrtnega orodja išče trgovce, zastopnike in distributerje za njihov inovativni vrtnarski proizvod za nabiranje sadja.

BRSE20200512001 – Špansko podjetje z bogatimi izkušnjami na področju zbiranja in obdelave odpadkov ponuja svoje storitve podjetjem, ki jih zanimajo trgovsko zastopanje, distribucija in licenčne pogodbe za različne vrste sistemov za zbiranje in obdelavo odpadkov (tekoči trakovi, sortirni stroji, presejalni stroji, drobilniki, vibrirajoči hranilniki, balirke za odpadke itd.) Podjetje ponuja podporo pri vzdrževanju in popradajne storitve, vključno z namestitvijo in popravili na kraju samem.

BRNL20200918001 – Nizozemska veleblagovnica, dejavna na področju gospodinjskih izdelkov, tekstila, oblačil in hrane, želi prispevati k globalnemu cilju zmanjšanja odpadkov in emisij. Podjetje želi raziskati inovativne načine za sisteme povratne prazne embalaže, zlasti majhnih polietilenskih steklenic, ki se uporabljajo za vodo in druge pijače. Podjetje išče trajnostne rešitve in ponuja dobaviteljski dogovor.

BRPL20200929001 – Poljsko podjetje iz spodnje-šlezijske regije, proizvajalec visokokakovostnih hladno stiskanih olj za kozmetično in agroživilsko industrijo, išče proizvajalce ali dobavitelje malinovitih semen ali posušenih tropin. Podjetje je zainteresirano za sodelovanje v okviru dolgoročnega dobaviteljskega sporazuma.

BRRO20200921001 – Majhno romunsko podjetje išče partnerje, predvsem v Evropi, na področju avtomobilске in z njo povezane industrije. Podjetje ponuja zastopanje v romunskem poslovnem okolju ter vzdrževalne storitve, prevzeme, svetovanje in izobraževanje v avtomobilski industriji. Iskani partner bi moralo biti podjetje v avtomobilski industriji, ki se želi odpreti proti Romuniji, povečati svoje poslovanje ali biti zastopano na romunskem trgu na podlagi komercialno-trgovinskega sporazuma.

BRTR20200907001 – Turško podjetje se je specializiralo za izdelke iz nerjavečega jekla, kot so pločevina, tuljave, cevi ter kotni in dekorativni izdelki iz nerjavečega jekla. Podjetje

išče kolute ali pločevino iz nerjavečega jekla na podlagi dobaviteljskega dogovora.

BOSE20200921001 – Švedsko podjetje ponuja nov in vitro diagnostični test (IVD), ki se uporablja po operaciji raka debelega črevesa in danke. Metoda analizira širjenje tumorskih celic na bezgavke in njihovo agresivnost. To je nova pomembna dopolnilna stopnja (bezgavke) pri odločanju, ali je adjuvantno zdravljenje indicirano ali ne. Ta IVD test lahko preuči 100 % volumna bezgavk v primerjavi s trenutno metodo, ki preuči le približno 1%. Podjetje išče distributerje v evropskih državah.

BOAT20200729001 – Avstrijsko globalno podjetje za proizvodnjo in trgovanje z različnimi mineralnimi viri in posebnostmi, ki se uporabljajo v kmetijstvu, okoljski, jeklarski-livarski industriji, išče evropske partnerje na podlagi sporazuma o distribucijski storitvi.

BOPT20200922001 – Portugalsko podjetje že štiri desetletja razvija cenovno ugodno spletno programsko platformo, integrirano rešitev za laboratorije, banke krvi in epidemiološki nadzor, ki vsebuje tudi agnostično zbirko podatkov. Programsko opremo uporablja več kot 80 % portugalskih javnih bolnišnic in več kot 220 laboratorijev po vsem svetu. Portugalsko podjetje išče distributerje, ki želijo ponuditi, uvesti in podpreti stranke s programsko opremo izven Portugalske.

BORU20200909001 – Rusko podjetje je razvilo in uspešno prodaja aditive gorivom z nanodijanti za različne vrste hidravličnih ojačevalnikov in motorjev (razen za letala). Ti prihranijo do 20 % porabe goriva, obnovijo površino in zmanjšajo obrabo motorja. Podjetje išče partnerje za distribucijske storitve in komercialne agente.

BOTR20200827001 – Turški proizvajalec medicinskih pripomočkov, specializiran za izdelavo ortopedskih ter hrbtničnih vsadkov (ledvena in vratna kletka, cervikalna plošča, proteza servisnega diska, kovinski kostni vijaki idr.), želi vzpostaviti dolgoročna poslovna partnerstva v tujih državah na podlagi sklepanja sporazumov o distribucijskih storitvah, trgovskega zastopanja ali s proizvodnimi sporazumi. Podjetje ima bogate izkušnje z mednarodnim sodelovanjem.

BOHR20201007002 – Hrvaško podjetje, ki je razvilo specializirano poslovno rešitev – večjezično unikatno tehnološko platformo, ki standardizira in avtomatizira celoten postopek javnih naročil – išče partnerje, ki bi pridobili ekskluzivno pravico do uporabe programske licence in njene implementacije. Iščejo IT podjetja, ki imajo certificirane ORACLE programerje z večletnimi izkušnjami in so pripravljene na dodatno usposabljanje.

BRLU20200803001 – Luksemburško podjetje, ki prek svoje trgovine z e-poslovanjem prodaja čaje in zeliščne infuzije, trenutno išče proizvajalce, ki prodajajo keramično posodo za čaj, čajne skodelice in čajnike. Podjetje je zainteresirano za sklenitev sporazuma o proizvodnji za zasebno blagovno znamko.

BRRO20200930001 – Romunsko IT podjetje s strokovnim znanjem na področju medicinskega slikanja išče partnerja za projekt, povezan z merjenjem človeškega telesa. Podjetje je začelo z raziskavo in potrebuje dodatnega partnerja za razvoj koncepta in skupno prijavo projekta za finančna sredstva, da bi dokončali razvoj računalniškega programa. Podjetje cilja na pogodbo o zunanjem izvajanju s partnerjem iz katere koli države.

BRUA20200928001 – Ukrajinsko podjetje zanima razširitev ponudbe družabnih iger, ki jih želijo ponuditi njihovim kupcem. Podjetje išče nove inovativne in zanimive družabne igre, ki bi jih lahko proizvajalo na podlagi licenčne pogodbe.

BRPL20201009001 – Poljsko podjetje, ki se ukvarja z veleprodajo in prodajo avtomobilskih delov in opreme, išče tuje proizvajalce in distributerje vseh vrst rezervnih delov in dodatkov za avtomobile, ki želijo povečati prodajo svojih izdelkov na poljskem trgu na podlagi sporazuma o distribucijskih storitvah.

BRDE20201005001 – Nemško podjetje, ki dobavlja filtrne elemente različnim panogam, išče partnerje v vzhodni Evropi ali baltskih državah za izdelavo filtrnih elementov po meri kupca. Iščejo partnerja za storitve upogibanja in varjenja ter CNC (računalniško numerično krmiljenje) obdelavo v skladu s specifikacijami nemškega podjetja. Ponujajo dolgoročno podizvajalsko pogodbo.

BRPL20201009003 – Poljsko podjetje, specializirano za proizvodnjo in distribucijo montažnih lesenih hiš, išče dobavitelje surovin za svoje izdelke. Podjetje zanimajo predvsem: smrekove krovne plošče in tramovi, skobljan smrekov les in talne plošče, skodle, volnena strešna izolacija in žična mreža proti glodalcem. Ponujajo sodelovanje v obliki dobaviteljskega sporazuma.

BRME20201001001 – Črnogorsko podjetje, ki distribuira umetniški material: okvirje, krtače, lake, platna, akvarele, akrile, olja in druge izdelke, ponuja svoje storitve kot distributer.

BORO20200923001 – Romunski proizvajalec veganskih prigrizkov brez glutena iz soje (brez GSO) išče agente/distributerje.

BOIT20200921001 – Italijansko podjetje, ki deluje na področju novih nano strukturiranih bio materialov, zlasti celuloze bakterijskega izvora, z namenom ustvariti resnično trajnostne in naravne izdelke in rešitve, pridobljene iz obnovljivih virov in živalskih odpadkov, išče zanesljive partnerje iz biomedicinskega, dermokozmetičnega, oblikovalskega, pohištvenega in modnega sektorja za sklenitev sporazuma o distribuciji.

BORO20200812001 – Romunsko podjetje, ki je razvilo spletno platformo za rezervacije in naročanje v restavracijah tako za B2B (restavracije) kot za B2C (končni uporabniki), išče partnerje za sklenitev pogodb o zunanjem izvajanju.

Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom

Solidarni do kolegov v stiski!

Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana

Poština
plačana
POG.ŠT.
178/1/S

Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom
Celovška cesta 71
1000 Ljubljana

Zahteva

(ime in priimek davčne/ga zavezanca/ke)

(ulica, hišna številka)

(poštna številka, pošta)

(davčna številka zavezanca/ke)

(pristojni finančni urad, izpostava)

(kraj in datum)

Zahteva za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oz. naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom	4	1	9	7	3	9	3	3	0,5%

podpis zavezanca/ke

1 PRVI V EVROPI
PETO LETO ZAPORED

4 LETA JAMSTVA
BREZ OMEJITVE
KILOMETROV

ZANESLJIVI SODELAVCI

FORD GOSPODARSKA VOZILA

Številka 1 v Evropi že peto leto zapored. Preverite ponudbo na www.prvaizbira.si in odpeljite svojega Forda takoj. Izkoristite možnost financiranja brez pologa ali z odlogom plačila DDV ter štiri letno jamstvo brez omejitve kilometrov.

**STEBER
GOSPODARSTVA**